

SZAKDOLGOZAT

Papp Balázs

2024

Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem
Szent István Campus
Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
Vidékfejlesztési agrármérnök alapképzési szak

SÜLYSÁP TELEPÜLÉS FEJLESZTÉSI LEHETŐSÉGEINEK VIZSGÁLATA

Belső konzulens: Urbánné Malomsoki Mónika
Tanszéki munkatárs
Vidékfejlesztés és Fenntartató Gazdaság Intézet
Vidék- és Területfejlesztési Tanszék

Készítette: **Papp Balázs**
HPL4AE

Szent István Campus, Gödöllő
2024

Tartalom

1. Bevezetés.....	3
1.1 Témaválasztás indoklása, célkitűzések.....	3
1.3 Hipotézisek	4
2. Szakirodalmi áttekintés	5
2.1 Város vagy nem város?.....	5
2.1.1 Települések fejlődése hazánkban	7
2.1.2 Jogszabályi háttér	9
2.2 Városok fejlesztési lehetőségei.....	12
2.3 Slow turizmus	14
2.4 SMART mint fejlesztési lehetőség	15
2.5 Süllysáp város bemutatása	19
2.5.1 A település története.....	19
2.5.2 A Város földrajzi elhelyezkedése.....	20
2.5.3 Szociális infrastruktúra és demográfiai mutatók	21
2.5.4 Infrastruktúra bemutatása	27
3. Alkalmazott módszerek.....	32
3.1 Statisztikai adatokon alapuló szekunder kutatás.....	32
3.2 Kérdőíves kutatás.	32
3.3 Megfigyelésen alapuló egyéni kutatás.....	32
3.4 Mélyinterjú	33
4. Eredmények bemutatása.....	34
4.1 Statisztikai alapú szekunder kutatás eredményei.....	34
4.2 Kérdőíves lekérdezés eredményei	36
4.2.1 Általános adatok.....	36
4.2.2 Süllysápon élő kitöltők válaszai	39
4.2.3 Nem Süllysápon élő kitöltők válaszai	54

4.3 Egyéni út és járda hálózat kutatás.....	60
4.4 Interjú az alpolgármester úrral.....	63
5. Következtetések és javaslatok.....	70
5.1 Következtetések.....	70
5.2 Javaslatok.....	73
6. Összegzés	75
Szakirodalom jegyzék	77

1. Bevezetés

„A város másmilyen annak, aki csak keresztülitazik rajta, anélkül, hogy belebonyolódna, és másmilyen annak, akit kilátástalanul megszállt. Másmilyen az a város, ahova először érkezel, mint az, amelyet visszavonhatatlanul elhagysz.” /Dasa Drndić/

1.1 Témaválasztás indoklása, célkitűzések

Sülysáp nagyon sokat jelent nekem, mivel születésem óta ebben a városban élek. Ide jártam óvodába, általános iskolába, illetve ebben a városban kötöttem az első életre szóló barátságaimat. A település a gyermek éveim alatt vált faluból várossá, amikor 2013-ban városi rangot kapott. Rengeteg dolog köt ide akár csak a szüleimet, nagyszüleimet, illetve dédszüleimet is. Mind tősgyökeres sülysápi lakosok.

A város több sajátosságot is rejt, amelyet érdemes vizsgálni. Egyrészt két falu összeolvasztásából jött létre, amelyeket mesterségesen egyesítettek a 70-es évek elején. Ez az akkori népességre igazán meghatározó változásként hatott. Másrészt a települést a 2000-es évek elején óriásfaluból átminősítették várossá. Ez a folyamat Magyarországon több hasonló lakosságszámú településen is lezajlott, viszont sok település esetében a minősítés szinte teljesen indokolatlan volt, mert nem volt mögötte megfelelő infrastrukturális háttér. Igyekszem megvizsgálni, hogy a járason belül a település optimális választás volt-e a környező településekhez képest. A kutatásom fő fókuszpontjában a város jelenlegi lakónépességének helyzete áll, illetve a várossá minősítés kézzelfogható előnyei a település életében. Mennyit fejlődött Sülysáp infrastruktúrája a várossá válást követő 10 évben, milyen jelentős beruházások jöttek létre ezen időszak alatt, illetve, hogy mennyire elégedettek a sülysápi lakosok a városi infrastruktúrájával.

A kétezres években Magyarországon több település is átminősítésre került, legtöbb esetben óriásfalvakból városokká lettek. Sajnálatos módon ez a folyamat nem minden településen volt infrastrukturálisan megalapozott, néhol csak a rang kivívása és az ezzel járó támogatások elnyerése volt a fő szempont. Sülysáp 2013-ban kapta meg ezt a kitüntetést, hogy városi rangra léphetett. A két falu egyesülésével létrejött település olyan meghatározó elemekkel rendelkezett, amelyek megalapozták az átminősítést. Sülysáp szárnyalása a későbbiekben is folytatódott. A szakdolgozat Sülysáp települést vizsgálja. A dolgozat végső célja a lakosság szempontjából bizonyos infrastrukturális és egyéb szolgáltatási jegyek elégedettségének

megállapítása. Feltárni Süllysáp legégetőbbben fejlesztendő pontjait, továbbá fejlesztési lehetőségeket megfogalmazni különböző területeken, mint a turizmus vagy a SMART-osítás.

1.3 Hipotézisek

A fő cél eléréshez a dolgozat egy online kérdőívet és személyes interjút alkalmaz. Ezen vizsgálati elemekhez a következő hipotéziseket állítottam fel:

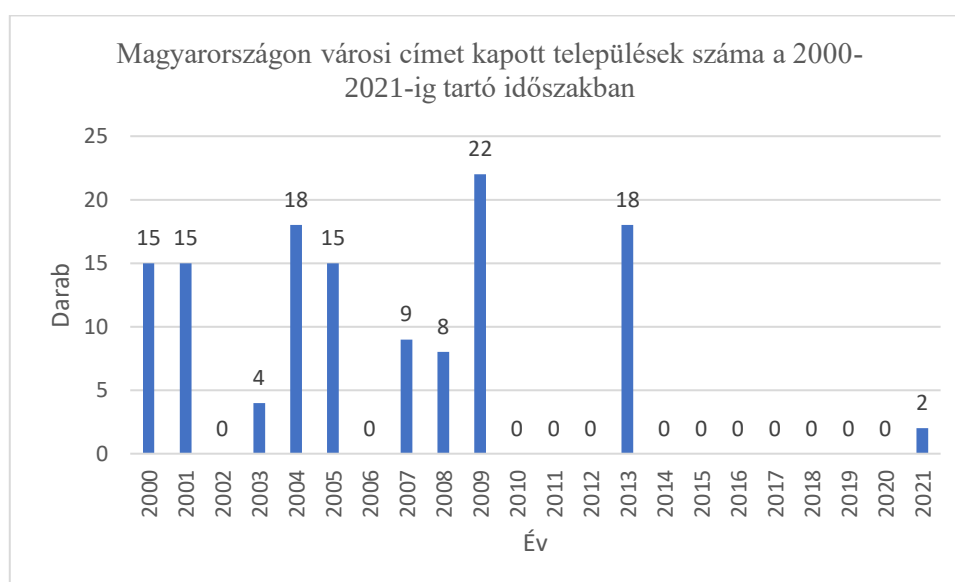
- H1: A megkérdezett süllysápi lakosság véleménye alapján a műszaki infrastruktúra elemei közül a vízhálózattal való elégedettség a legalacsonyabb, míg az elektromos hálózattal való elégedettség kimagasló.
- H2: Süllysáp városban a süllyi városrészben jobb minőségű az utak és járdák állapota, mint a sápi városrészben.
- H3: Süllysáp település várossá nyilvánításának hatására a műszaki infrastruktúra fejlődése lendületet kapott.
- H4: A megkérdezett Süllysápon élők a kereskedelmi szolgáltatásokkal kevésbé elégedettek, mint az egyéb szolgáltatásokkal.
- H5: A nagybevásárlásokat a Süllysápon élő megkérdezettek többsége nem Süllysápon valósítja meg.
- H6: Az értéktári elemek közül a legtöbben a templomokat, a Süllysápi halastavakat és a Sápi-patak forrást ismerik.
- H7: A kitöltők többsége a városban megrendezett események közül a Városnapot, illetve a Mackó Fesztivált ismeri.
- H8: A megkérdezett süllysápi lakosok nagyobb aránya Süllysápon kívül vállal munkát.
- H9: A süllysápi lakosok nagytöbbsége nem tervez elköltözni Süllysápról.

2. Szakirodalmi áttekintés

2.1 Város vagy nem város?

Ahogy korábban említettem, a település 2013-ban városi rangot kapott. Ez pont belesett az utolsó nagy várossá avatási hullámba 2013-ban, amikor is 18 település kapott városi címet. 2013-at követően következőnek 2021ben avattak 2 települést várossá. Összességében a dolgozat készítésekor Magyarországon összesen 348 város található.

1. ábra: Várossá avatott települések száma 2000-2021 között (forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés, 2024)

A táblázat a 2000-es évektől mutatja a várossá avatott települések számát. A 2000-es évektől napjainkig 126 település kapott városi rangot, ez azt jelent, hogy a mai városaink 1/3 a 2000-es évek után jött létre. A 2013-as hullámot követően nem igazán születtek újabb publikációk ezért a régebben kiadottakhoz kell visszanyúlnom. Ez a tendencia több szakember figyelmét is felkeltette, mint Németh Sándorét, aki eléggé kritikusán ítélte meg a várossá válási hullámot:

Az állam úgy tesz, mint aki települést vagy térséget fejleszt, a pályázó úgy tesz, mint aki a városodásával a települését rögvest városiassá is tenné, a pályázatíró mintha a mellékes munkában kiadott számlájával bibliográfiáját és tudományának piacképességét egy újabb elememmel bővítené ezzel igazolva szakmai kompetenciáját. Ennek következményeként Magyarország mostani településrendszere, aminek a tetején lévő 300-at meghaladó város minimum egyharmada nem éri el a földrajztudományi szempontból felállított kritériumokat, azaz csak mintha városok. (Németh, 2008) https://real.mtak.hu/194072/1/ts2009_01_02.pdf

A városok számának vizsgálatánál további érdekességeket vett fel az, ha megnézzük a környező országok adatait. Romániában, ahol a 2022-es adatok szerint 19.053.815 fő élt, – ez közel

duplája Magyarország népességének, területe pedig több mint kétszerese – mindösszesen 319 városa van.

A várossá nyilvánítások tendenciája Magyarországon már korábban is megkezdődött. Dr. Kulcsár J. László *Rendhagyó gondolatok a várossá nyilvánításról a megkésett fejlődés kontextusában* írásában a kommunizmus magyarországi megjelenésétől datálja az agresszív várossá nyilvánítási hullámok kezdetét.

A modernizációra való törekvéshez hozzátartozik az urbanizáció pozitív szerepvállalása a társadalmi fejlődésben. Ez a szemléletmód fellelhető az 1945-öt megelőző és az azt követő rendszerekben egyaránt. A differencia azonban megfigyelhető, míg az 1945-öt megelőző időszakban a városias életminőség pozitív hatásai mondhatni „organikus” járulékos termékei az elmaradott fejlődésből eredő térbeli aránytalanságoknak, addig az államszocialista rendszer esetén a szakpolitikában és ideológiában is fontos hangsúlyt kapott. Tehát az 1945-öt megelőző időszakban az államnak nem volt más lehetősége, mint túrni a városokat modernebbnek tartó közfelfogást, majd 1945 után ezt a közfelfogást erősen propagálta is.

(Kulcsár J 2008) https://real.mtak.hu/194046/1/ts2008_05_01.pdf

Ezekből is látszik, hogy a várossá nyilvánítási hullámok Magyarországon a 2000-es évektől régebbre nyúlnak vissza, illetve az is kiemelendő, hogy a gazdasági és társadalmi okok mellett az adott párt politikája is nagyban formálja a városok létrejöttét. 2015-ben megjelent egy publikáció (Pirisi, Trócsányi: A 2015.), amely a várossá nyilvánítás kétarcúságával foglalkozik. Ez a várossá nyilvánítási döntés véget vetett egy négyéves szünetnek, amelyet azonban nem a hazai urbanizáció erejének vagy lendületének esetleges kifulladására idézett elő, hanem csupán a közigazgatást érintő átfogó jogi reform miatti működési szünetnek tekinthető. A címben említett zsugorodás legalább kétféleképpen értelmezhető, amelyek egyes dimenziói összefüggenek egymással. A rendszerváltástól 1999-ig tartó várossá nyilvánítási időszakban az új városok átlagos népessége kisebb hullámzásokkal, de szinte alig csökkent (8968 főről 8029 főre). A következő évtizedben várossá vált települések átlagos lakossága az előrelépés pillanatában 5827 fő volt, míg a legutóbbi sorozatban (2013-ban) már csak 5330 fős átlagnépességet mutattak.

Tehát a várossá nyilvánításban szereplő települések népesség halmaza évről évre egyre szűkült. Növekedés szinte csak a Budapesti vagy a megyeszékhelyekhez közeli agglomerációs városokban volt megfigyelhető. Pirisi G-Trócsányi A (2015) https://www.researchgate.net/publication/274717350_Bovulo_allomany_-_zsugorodo_elemek_A_XXI_szazadi_kisvarosi_urbanizacio_ketarcusaga_Magyarorszagon

Kisváros a trendi hely marketingkihívásai (Piskóti I Marien A Papp A: 2021) írásában feltettek egy kérdést, amely így hangzott: „*Mennyire jellemző a kisvárosi életre az alábbi állítás?*” 76 kisváros vezetése küldte el a kérdésre adott válaszokat. amelynél a legszignifikánsabb problémaként a minőségi munkahelyek hiányát és az ebből fakadó egyéb problémákat, mint az elszegényedés vagy a munkanélküliség a lakosság passzívítását, illetve a környezett szennyezést említették meg. A kutatás több következtetésre is jutott, amiből én kettőt emelnék ki. Az elmúlt évtizedek kedvezőtlen társadalmi és gazdasági folyamatai miatt a kisvárosok jelentős mértékben legyengültek, mind a társadalmi-gazdasági, mind az infrastruktúra, mind pedig a humán erőforrások szempontjából. Ezen életmódbeli változási szokások és áramlatok meggyengítették a városokat, különösen a fent említett területeken. A legtöbb városvezető jogosan igyekszik orvosolni ezeket az elmaradásokat, mint például az utak, vízhálózat, járdák és városkép fejlesztésével. Emellett az ipartelepítésre, gazdaságfejlesztésre és külső források, főleg pályázati támogatások bevonására is nagy hangsúlyt helyeznek, ezzel fokozva a városüzemeltetés színvonalát és hatékonyságát. (Piskóti, I Marien; A Papp A: 2021)

Tehát a városok tisztában vannak elmaradottságukkal és igyekeznek pótolni azokat. több különböző ám irányokban egységesen a fejlődés felé mutató modelleken keresztül. A városok teljesítményének mérésére több kutatás is készült. A következőkben az Egyensúly Intézet kutatását szemléltetem.

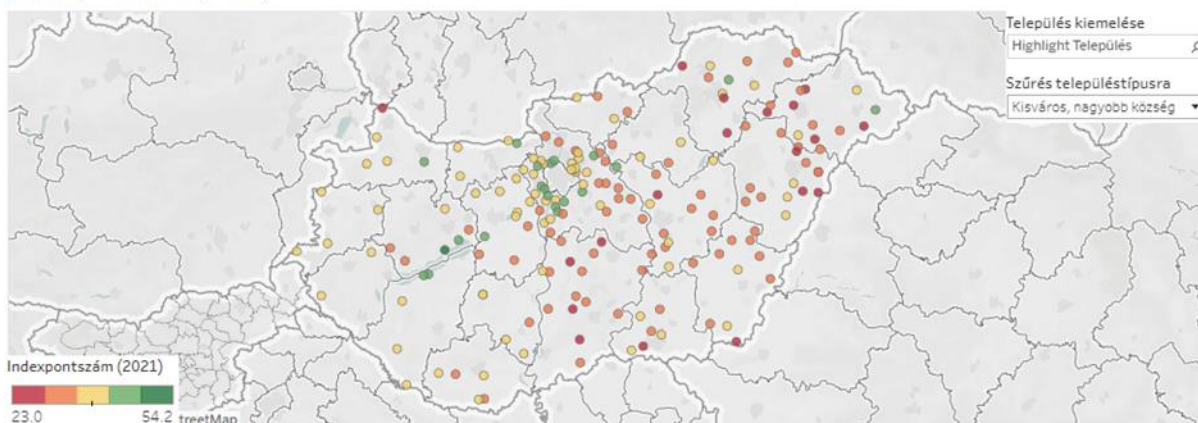
2.1.1 Települések fejlődése hazánkban

Az Egyensúly Intézet 2024-ben publikált egy cikket, amelyben, a jövő településeit vizsgálta. A nyilvánosan elérhető statisztikai adatok felhasználásával egy 53 indikátorból álló különböző súlyozású rendszert dolgozott ki magyarországi településeinek értékelésére. (https://egyensulyintezet.hu/wp-content/uploads/2024/01/Telepulesindex_2024.pdf)

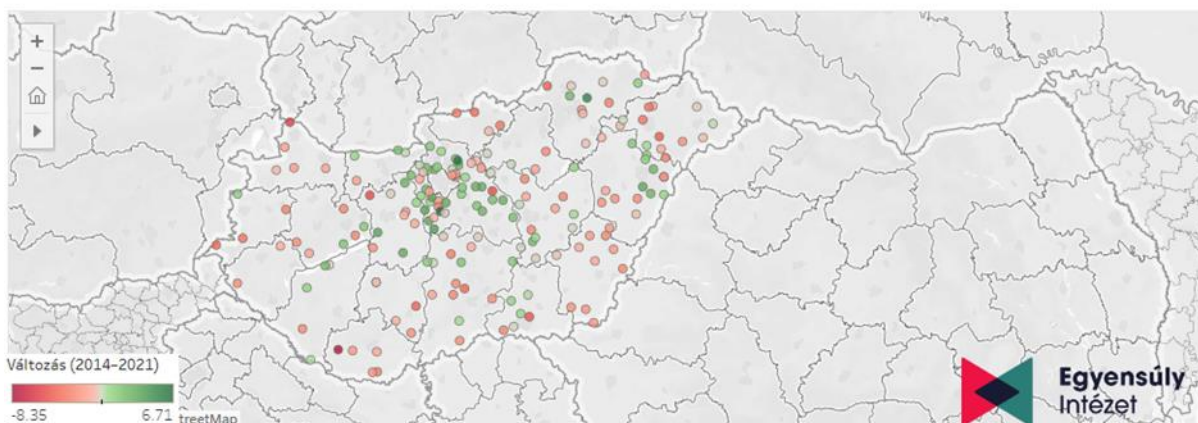
Ugyancsak az Egyensúly Intézett publikált egy digitális Magyarország térképet is, ahol a 2014-2021-ig tartó időszakot, illetve a 2021-es év állapotát ábrázolják ugyanazokkal az indikátorokkal dolgoznak, mint a 2024-es cikkben. (<https://egyensulyintezet.hu/ei-telepulesindex-2023/>)

2. ábra: Kisváros és nagyobb község település adatai és azok változása 2014-2021 (forrás: Egyensúly Intézet, 2024)

Indexpontszám (2021)

Változás 2014 és 2021 között

Az intézet által közzétett térképen jól látható, hogy a Kisvárosok és nagyobb községek esetében a Közép-Magyarországi régió teljesít a legjobban, utána következik a Dunántúli és a legrosszabbul teljesítő régió pedig az Alföld és Északi régió. Az anyag és módszer fejezetrészben ezzel még részletesebben foglalkozom.

Úgy gondolom érdemes áttekinteni azt is, hogy hogyan alakult ki a jelenlegi térszerkezeti átalakulás és mi okozza a Nyugati Dunántúli, illetve a Budapest és agglomerációba tartozó városok növekedését. (Győri R és Mikle GY 2017) A fejlettség területi különbségeinek változása Magyarországon 1910-2011 a 20. század Magyarországot vizsgálja a kutatás 4 nagyobb időszakot vizsgál (1910, 1970, 2001 és 2011), a fő konklúziója pedig a következő: Elemzéseik alapján arra a megállapításra jutottak, hogy a „fejlettség” mai térbeli eloszlása mögött tartós, hosszú idő alatt kialakult (összegyűlt) előnyök és hátrányok állnak: a négy különböző időszakban elkészített térbeli fejlettségi ábrák jelentősen „emlékeztetnek” egymásra. Az ország nyugati-keleti megoszlása, a centrum-periféria jellegzetességek, valamint a fejlett és

elmaradott térségek erőteljes elkülönülése hosszútávú jellemzői a magyar fejlettségi térképeknek. Ez azt is sugallhatja, hogy a legjobban szándékolt és legprecízebben megvalósított regionális fejlesztési beavatkozásoknak is hosszútávú, nehezen, vagy némely esetben akár egyáltalán nem korrigálható hátrányokkal kell szembenéznük (ilyen nehezen megoldható probléma például a földrajzi elhelyezkedés). Tehát több járásunk és a járásokban található városok, falvak alapból nagyobb hátránnyal indultak az évtizedek alatt és ez a hátrány inkább növekedett, mintsem csökkent volna. Magyarország esetében Trianon következtében több fontosabb valódi városi funkciókkal rendelkező nagyvárosunk - mint Kaposvár, Arad, Temesvár vagy Pozsony - került a szomszédos országok fennhatósága alá. Ezeket az elveszett városokat új városokkal kellett pótolnunk, amelyek nagyrésze meg sem közelíti ezek fejlettségét. Győri és Mikle szerint több dologban sikerült fejlődnünk, amelyek közül feltétlenül szükséges kiemelni, hogy az elmúlt száz év során jelentősen javult a helyzetük azoknak a régióknak vagy térségeknek, amelyek bekapcsolódtak a turizmusba, különösen a fürdőturizmusba, valamint a főváros környéki agglomeráció külső területein elhelyezkedő járásoknak, a Délnyugat-Dunántúl járásai, illetve néhány ma is jól teljesítő volt szocialista iparvárosnak. Ezzel párhuzamosan a Tiszántúl középső vidéke és Észak-Magyarország egyes járásai a múlt század elejéhez viszonyítva hanyatlás jeleit mutatják. Érdekes kérdés vet fel, hogy a hosszútávú sikerek mögött milyen arányban állnak a tervezési és területfejlesztési törekvések, illetve mennyire hatnak rájuk külső, erőteljesebb folyamatok. (<https://discussionpapers.rkk.hu/index.php/TeT/article/view/2866/4949>)

Az utolsó vizsgált időszakban (2001-2011) a nyugat- magyarországi régió, illetve Budapest és agglomerációjához tartozó járások fejlettsége nőtt, míg a kelet-magyarországi járásoké stagnáló helyzetet mutat.

Az elmúlt évszázad során kialakult változások, illetve a keleti országrészben rosszul teljesítő városok után térjünk rá a dolgozatban vizsgált településre, Süllyásra. Vizsgáljuk meg milyen gazdasági és egyéb tulajdonságokkal rendelkezik, ami indokolta 2013-ban a városi kinevezést. Elsőnek tekintsük meg hogy pontosan mi kell ahhoz, hogy egy település városi rangra léphessen.

2.1.2 Jogszabályi háttér

A Nemzeti jogszabálytár jelenleg hatályban lévő jogszabályai a következőképpen rendelkeznek: 104.§ Városi rangot kaphat az a községi önkormányzat, amely térségi funkcióval rendelkezik, és fejlettsége eléri az átlagos városi színvonalat. <https://njt.hu/jogszabaly/2011-189-00-00>

Ha a miniszter nem támogatja a várossá nyilvánítási kezdeményezést, erről értesíti az érintett önkormányzat képviselő-testületét, megjelölve, hogy milyen fejlesztések szükségesek az előterjesztéshez. Ha a képviselő-testület továbbra is fenntartja a kezdeményezését, az eredmények elérését követő év január 31-ig – kivéve az önkormányzati választás évét – a korábbi előterjesztésének kiegészítésével újra benyújthatja a kezdeményezését.
<https://njt.hu/jogszabaly/2011-189-00-00>

Tehát a jogszabály szerint térségi szereppel kell rendelkezni a várossá válni kívánó településnek és rendelkezni kell egy „átlagos városi szinttel” De pontosan milyen dokumentumokat kell benyújtani és milyen paraméterekkel rendelkezik egy átlagos város? Erről a 321/2012 (XI.16.) Kormányrendelet értekezik. <https://njt.hu/jogszabaly/2012-321-20-22>

A 13 § szerint, amikor egy községi önkormányzat képviselő-testülete kezdeményezi, hogy a települést várossá nyilvánítsák, részletes értékelésben mutatják be a község előrehaladottságának mértékét és térségi szerepkörét. A község fejlettségét és térségi szerepét különösen az alábbi szempontok alapján szükséges értékelni:

- A község pozíciója a régió településhálózatában, fejlődésének legfontosabb jellemzői, történelmi és társadalmi értékei, valamint hagyományai.
- A község lakosságának változása, valamint demográfiai és társadalmi struktúrájának sajátosságai.
- A község gazdasági fejlettségi állapota és szerkezete, meghatározó gazdasági vállalkozások, kereskedelmi, illetve szolgáltatási tevékenységek, ezek térségi hatásai, valamint az üdülés, turizmus és vendéglátás jellemzői.
- A község gazdasági aktivitása és foglalkoztatottsági helyzete, a régióban tapasztalható ingázás, valamint a lakosság képzettségi jellemzői.
- A község infrastrukturális fejlettsége és közműellátottsága: a szennyvízelvezetés (tisztítás, kezelés és elhelyezés) az ivóvíz szolgáltatás, a rendszeres hulladékgyűjtés és annak elhelyezése, a fűtési rendszerek és azoknak a technológiája, valamint a hírközlési szolgáltatások.
- A közlekedés sajátosságai: a község kapcsolata az országos közlekedési hálózatokkal (közúti és vasúti), a település megközelíthetősége, a helyi (közösségi) közlekedés, az úthálózat kiépítettsége, a szilárd burkolatú utak aránya, valamint a kerékpárutak kiépítettsége.

- A község településszerkezete és épített környezete (beleértve a lakásállományt és a településközpont jellemzőit), valamint a helyi és vármegyei fejlesztési és rendezési tervekben betöltött szerepe, jelentősége.
- A község intézményei elsősorban a térségi feladatokat is ellátó intézmények fő feladatai különösen a kultúrában kutatásban oktatásban tudományban az innovációban a szociális ellátásban az egészségügyben egyéb intézmények továbbá a rendészeti szervek valamint az igazgatás területén
- a község szellemi, kulturális, sportélete, társadalmi szervezettsége, a civil szerveződések tevékenysége, mindezek kihatása a térségre és
- A község kulturális szellemi társadalmi szervezettség sportélet a civil szervezetek tevékenységei, illetve ezen szempontok hatása a térségre, valamint
- Az önkormányzat gazdálkodásának és és vagyoni helyzetének feltüntetése továbbá az önkormányzat térségben betöltött szervező feladatai és társulási kapcsolatainak feltüntetése <https://njt.hu/jogszabaly/2012-321-20-22>

A 14. § értelmében a kezdeményezés felterjesztésekor a települést képviselő bizottság bemutatja a kezdeményezésben, hogy a település a várossá kinevezést fogantjaként képes véghez vinni a városi önkormányzat és csoportjaik jogszabályban megfogalmazott kötelezettségeit. Képes végrehajtani és megvalósítani az előző pontban szóban forgó szervezeti és személyi feltételeit. A benyújtott kérelem elbírálása során térségi státusszal rendelkezőnek kell tekinteni azt a községet, amelyben a községben dolgozók minimum 20 százaléka más településekről jár át dolgozni, A törvény továbbá a kérelem értékelése során átlagos városi fejlettségi szintet elérőnek minősíti azt a községet, amelyik:

- lakosságszáma a KSH által a kezdeményezés elbírálásának évében nyilvántartott legfrissebb hivatalos adat szerint meghaladja a 10 000 főt és az azt megelőző öt évben folyamatosan növekedett,
- esetében a csatornázottsági arány minimum 60%-os,
- esetében a KSH által az 1. mellékletben meghatározott mutatók alapján számított várossá nyilvánítási komplex mutatószám eléri a tárgyévre vonatkozó városi átlagot,
- esetén a belterületi szilárdburkolatú utak aránya legalább 90%-os,
- rendelkezik alapfokú és középfokú nevelési-oktatási intézménnyel,
- rendelkezik rendőrkapitánysággal vagy helyi rendőrőrssel,

- rendelkezik hivatásos tűzoltósággal, katasztrófavédelmi őrszel vagy önkormányzati tűzoltósággal,
- rendelkezik egészségügyi alapellátással,
- rendelkezik közfinanszírozott egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltató által fenntartott, illetve működtetett egészségügyi intézménnyel,
- rendelkezik tanuszodával vagy többcélú sportcsarnokkal,
- esetén – ha a helyi önkormányzat bevezetett ilyen adónemet – az elbírálást megelőző évben a helyi önkormányzat bevételeinek legalább 20%-a helyi iparüzési adóból folyt be. (321/2012 (XI.16.) Korm rend 14/A. § 2)

A várossá nyilvánítási törvény 15 §. szerint a miniszter a várossá nyilvánítási kezdeményezések értékelésére egy legfeljebb hét tagú bizottságot kér fel, ahol a bizottság tagjainak megbízatása a miniszterelnök megbízatásának időtartamára szól. A bizottság az adatok összehasonlítása érdekében felkérheti a polgármestert, hogy egészítse ki a leadott dokumentumot. A miniszter a köztársasági elnök számára javaslatot tesz a bizottság véleményét figyelembe véve a várossá nyilvánításra. Ezzel egyidejűleg tájékoztatást ad azokról a kezdeményezésekről, amelyeket döntésre nem terjeszt elő, természetesen döntését indokolnia kell. A várossá nyilvánításról szóló döntés a Magyar Közlönyben kerül közzé tételre tizenöt napon belül, döntés hiányában augusztus 31-ig a miniszter tájékoztatja az érintett polgármestereket a kezdeményezés eredményéről. <https://njt.hu/jogszabaly/2012-321-20-22>

A 14/A. § 2. pontjából kiderül, hogy nem minden elem megléte szükséges az átlagos városi fejlettséges egy bizottság dönt arról, hogy egy település kaphat e városi címet. Ha a jelenlegi jogszabályt szigorúan kezelnék már rögtön a 14/A. § 2 a) pontjában elbukna a Magyarországi városok közül 203-darab 2020-ban ennyi város nem érte el a 10.000 fős lakosságot 2021-ben a két új település, amelyet átminősítettek várossá szintén nem érte el ezt a számot. Tehát az átminősítés inkább az indoklason mintsem a paragrafusban szereplő pontokon múlik ettől függetlenül Súlysáp a pontok nagyrészét teljesítette. <https://njt.hu/jogszabaly/2012-321-20-22>
A város jelenlegi statisztikai felmérései, illetve a város jogi határai után tekintsük át, hogy milyen fejlesztések mehetnének végbe a város fejlesztéséhez.

2.2 Városok fejlesztési lehetőségei

Az Európai Unió 2021-ben kiadott egy tematikus útmutatót „FENNTARTHATÓ VÁROSI MOBILITÁSTERVEZÉS KIS- ÉS KÖZÉPVÁROSOKBAN” címmel. A terv fő célja „A

fenntartható városi mobilitási terv olyan stratégiai terv, amelynek célja az emberek és vállalkozások mobilitási igényeinek kielégítése a városokban és azok környékén a jobb életminőség érdekében”

(https://urban-mobility-observatory.transport.ec.europa.eu/document/download/316477c8-d7c6-41b8-93d3-65742c9091d8_en?filename=sumps_smaller_cities_and_towns_hungarian%20translation.pdf
16.oldal)

Az útmutató kitér a legnagyobb problémákra, amelyek a kis- és középvárosokat érintik. Az egyik legnagyobb problémát a következőképpen állapították meg: Nehézséget jelent olyan tudásalapú munkahelyek létrehozása, amelyek esetlegesen vonzóvá tennék a fiatalok számára, hogy egyetemi tanulmányaik befejezését követően visszaköltözzenek szülővárosukba. Ez különösen nagy kihívást jelent a kisebb kelet-közép-európai városok esetében, amelyek közül sokan lakosságuk több mint egynegyedét elvesztették azóta, hogy országuk 2004-ben csatlakozott az Európai unióhoz-hoz.

A program azonban kitér arra, hogy minden ország valamilyen szempontból egyedi sajátosságokkal bír ezért minden országban, sőt majdhogynem minden városban egyedi SUMP-tervre van szükség. A SUMP program alapvetően 8 fő irányadó szárnyon mozog, amelyek a következők:

- A funkcionális várostérségre kell tervezni a fenntartható mobilitást
- Intézményhatárok átnyúló együttműködésre van szükség
- Be kell vonni a lakosságot és az érdekeltet
- Értékelni kell a jelenlegi és jövőbeli teljesítményt
- Hosszú távú jövőképet és egyértelmű megvalósítási tervet kell kidolgozni
- Valamennyi közlekedési módot integráltan kell fejleszteni
- Gondoskodni kell a nyomon követésről és értékelésről
- Biztosítani kell a minőséget

https://urban-mobility-observatory.transport.ec.europa.eu/document/download/316477c8-d7c6-41b8-93d3-65742c9091d8_en?filename=sumps_smaller_cities_and_towns_hungarian%20translation.pdf

Úgy gondolom, hogy Süllyápnak érdemes lenne egy SUMP tervet elkészítenie és a terven belül a további két településrész szemléleti irányzat ötvözete hozná a megfelelő fejlődést. A városnak nagyon nagy előnye az elhelyezkedése, elég közel helyezkedik el a fővároshoz és sűrű vasúti menetrenddel rendelkezik, azonban nyugodt falusias környezete következtében megfelelő helyszín lehet a Slow turizmus irányzatának.

2.3 Slow turizmus

A Slow turizmusról a 2023-ban készült egy kutatás Piskóti István és kutatótársai nyomán (Piskóti és tsai 2023) amely a Slow turizmust mutatja be.

A slow utazást megemlíthetjük élményutazásként is a nagyobb és nagyobb távolságok megtétele helyett egy mikrokörnyezetben fellelhető minél komplexebb élményrengetegről a nyugalmas idő menedzsmentről szól A slow mozgalom az említett bemutatás köré előállítható a slow turizmus. Főbb hozzávalói a következők: természet, helyi kultúra, testmozgás, helyi ízek, a kapcsolatfelvétel a helyilakosokkal, de egyéb formák is megjelenhetnek, mint az önkénteskedés.

(<https://journals.lib.pte.hu/index.php/mm/article/view/5879/6038>)

A slow turizmus megvalósításához a városnak több helyi programja is van, mint a „Mackó fesztivál” „Mackó túra”, ahol a lakosság egyébként a Tápió vidék ételeivel kínálja az túrán résztvevőket vagy a Süllysápi hagyományőrző disznóvágás. A városban a hagyományőrzésnek is nagy szerepe van (Süllysáp asszonykör), továbbá rendelkezik olyan egyedi építményekkel, mint egy csillagvizsgáló vagy a Tápió vidék egyik legidősebb temploma. A korábban említett jó földrajzi elhelyezkedés és környezeti adottságok, mint a halas tavak megléte és az egyedi identitást megalapozó programok mind elősegíthetnék a slow turizmus és városkép elterjedését. Nehézségként fontos megemlíteni, hogy a város nem rendelkezik megfelelő szállás lehetőségekkel egyedül egy munkásszálló van Süllysápon de ez is a városközponttól távol eső helyen. A másik nagy hátrány, hogy a város ugyan több programlehetőséget kínál azonban úgy gondolom, hogy maximum egy teljes nap kitöltésére elegendő programmal és látnivalóval rendelkezik. Ezért szükségesnek tartom a szomszédos települések beintegrálását is. A szomszédos települések, mint Kóka, Tóalmás vagy Tápiószecső rendelkeznek szállodákkal vagy apartmanokkal tovább ezen települések további program lehetőségeket kínálnak, mint a termál fürdőzés lehetősége, helyi kastélyok megtekintése vagy a kókai borvidék borainak megízlelése. Infrastrukturális beruházás szempontjából úgy gondolom, hogy egy bicikli út megépítése, ami összeköti a szomszédos településeket egymással és esetleg elvezet a Süllysápi horgásztavakhoz vagy Süllysápot bicikli úttal összekötni Isaszeggel majd Gödöllővel lehetne jövedelmező. Az utóbbi beruházási ötlet állami vagy uniós források nélkül nem jöhetne létre, azonban a szomszédos településekkel a bicikli utas összeköttetés megvalósítható projekt lenne annak tekintetében, hogy több településen van már kiépített bicikli útvonal. Süllysáp esetében pedig, ahol elkészültek a járda bővítési és korszerűsítési munkálatai, ott a bicikli úthoz csak a bicikli nyomjel hiányzik. A slow turizmus indikálhatja a járáson belüli kapcsolatok fejlődését a települések együtt több látványossággal rendelkeznek, mint külön-külön és lehetőség lenne

őket egy többnapos programsorozatba integrálni. Például egyik nap egy kókai pince túra, másnap egy Süllyápi hagyományörző disznóvágás, harmadnap pedig egy pihentető fürdés Tóalmáson vagy egy kisebb túra a Tápiószecsői Feketékhez. A települések akár közösen is fejleszthetnék kerékpárosút infrastruktúrájukat, az utak mellett létrehozhatnának több kisebb zöldövezetet. Süllyáp esetében a Szilvafasor végén elhelyezkedő zöldterületet vagy a Vörösmarty utca végén található kisebb erdős rész alkalmas lenne egy park kialakítására akár futó körrel vagy egyéb módon, mint a Kastélykert vagy a Kossuth téri játszótér esetében. Tudomásom szerint mindkét telekrész magán kézen van azonban úgy gondolom, hogy a zöld területek megóvása érdekében érdemes lenne az önkormányzatnak befektetni ezekbe a területekbe és zöldterületi övezeteket kialakítani.

2.4 SMART mint fejlesztési lehetőség

A másik települési irányzatnak véleményem szerint a technológiai fejlődés felé a „SMART” projectek felé kéne orientálódnia, ugyanakkor a törekedni kell a korábban említett „slow” elemek megtartására is. Mit is takar pontosan a SMART szemléletmód? A SMART vagy „okos város” megfogalmazásra jelenleg nincs egy átfogó minden országban használt definíció. Ritó (2020) a következőképpen vélekedik az okos város koncepciójáról:

Az okosváros-koncepció a digitális technológia fejlődése és az internet elterjedése nélkül nem születhetett volna meg. Ugyanakkor az okos város gondolata és a városok „okosodásának” elindulása serkentően hatott az internettechnológia fejlődésére. A települések célja – létrejöttüktől, napjainkig –, hogy az embereknek megfelelő ellátási és környezeti feltételeket biztosítsanak. Ehhez különböző alapvető és központi funkciókat – például lakóhelyi, kereskedelmi, egészségügyi, oktatási, közlekedési, vallási-egyházi, védelmi és idegenforgalmi – szerepköröket kell ellátni. A települések közös vonásai és különbözőségei mellett alapvető jelentőségű az emberek településismerete, amivel hozzájárulhatnak saját településük fejlődéséhez, észszerű, gazdaságos és fenntartható működtetéséhez, fejlesztéséhez. (...) Az okos városokat rangsoroló listák számát csak az okos város definíciók mennyisége haladja meg. Néhány szakirodalom több tíz, mások több mint száz fogalmi meghatározást jegyeznek. Egy kutatás során bebizonyították, hogy a közösen megalkotott és elfogadott definíció hiánya megengedi a városoknak, hogy a SMART city-t egyfajta marketing fogásként, szinte kliséként, buzzword-ként használják.

(<https://hunexpert.hu/wp-content/uploads/2020/03/dr.-Rit%C3%B3-Evelin-Az-okos-v%C3%A1ros-mint-a-digitaliz%C3%A1ci%C3%B3-nagy-v%C3%ADvm%C3%A1nya.pdf>)

A legelfogadottabb definíció a British standardstól (BSI 2014) származik, amely a következő: „A fizikai, digitális és humán rendszerek hatékony integrációját jelenti az épített környezetben,

annak érdekében, hogy lakói számára fenntartható, virágzó és mindenkit egyaránt befogadó jövőt biztosítson.”

(https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/337549/14-820-what-are-future-cities.pdf)

A Lechner tudásközpont, amely a magyarországi okos város projectekkel foglalkozik a következő definíciót állapította meg: „Az okos város olyan település vagy település csoport, amely természeti és épített környezetét, digitális infrastruktúráját, valamint a területén elérhető szolgáltatások minőségét és gazdasági hatékonyságát korszerű és innovatív információtechnológiák alkalmazásával, fenntartható módon, lakosainak fokozott bevonásával fejleszti.” (<http://okosvaros.lechnerkozpont.hu/hu>)

A definíciókat összevetve elmondható, hogy alapvetően a városban élő lakosság bevonásával fejlesztjük a város digitális infrastruktúráját, illetve a gazdasági szolgáltatások minőségét. A gazdasági megoldásoknál Süllysáp esetében egy remek példa a különböző csomagpontok. Ezzel a vállalatok környezetbarátibb módon tudják a csomagokat kiszállítani, a lakosság pedig pénzt takarít meg, mert a szállítási díj jóval alacsonyabb a csomagpontok esetében. Az infrastruktúra szempontjából több fejlesztési javaslatom lenne, amivel Süllysáp elindulhatna az „okosodás” irányába. Az első ilyen fejlesztés egy elektromos roller park és töltő állomások kialakítása. Süllysápon több kamerával védett bicikli tároló található főleg az állomások közelében, itt kialakítani elektromos töltőállomásokat a rollerek számára viszonylag költséghatékonyan megvalósítható lenne. Ezt a fejlesztést akár a környező települések is megléphetnék így a korábban említett bicikliút fejlesztés szintén összetudna kapcsolódni. Egy további fejlesztés is segíthetné a környezetbarát közlekedési módok terjedését. Szintén a Lechner tudásközpont példatárában találtam egy Csehországban már működő programot a Rekola kerékpár megosztó rendszert. (<http://okosvaros.lechnerkozpont.hu/hu/peldatar/rekola-kerekparmegosztorendszer>)

A rendszer a következő módszerrel működik:

Kerékpármegosztó rendszer. Itt nincsenek kijelölt állomások, és nem szükséges különleges kerékpárokat gyártani. A rendszer alapja, hogy a szolgáltatás teljes egészében egy okostelefonos alkalmazás alapján működik, az információkat a kerékpárok tartózkodási helyéről és azok állapotáról a felhasználók közössége osztja meg okostelefonjukon keresztül. A kerékpár hátsó kereke le van zárva, és annak feloldása egy SMS-ben kapott kód segítségével történik, amit a rendszerben regisztrált felhasználó a kerékpár kódjának aktiválása után kap meg. Ezt követően szabadon használhatja a kerékpárt, maximum három órán át. Ha végzett, a bicikli bárhol elhelyezhető. Ezután a felhasználó az alkalmazás felületén megadja, hogy hol hagyta a biciklit, ezután kap egy kódot a hátsó kerék lezárásához. A felhasználó feladata az is,

hogy jelezze a kerékpár esetleges meghibásodását. Egy szervizcsapat járja a várost, akiknek az a feladata, hogy megjavítja a bejelentett kerékpárokat. A regisztráció során kaució helyett csak a tagság időtartamára vonatkozó díjat kell megfizetni.

Ez a rendszer is segíthetné a kerékpárútvonalak elterjedését és nagyobb fokozatú használatát mert a lakosságnak vagy a turistáknak elég lenne egy ilyen biciklit kölcsönöznie amíg a pontból b pontba nem ér. A SMART fejlesztések nem csak az olyan városokra, mint Süllyap hanem a környező falvakra is vonatkozhatnak, mint a korábban említett Tápiószecső, Kóka vagy Tóalmás. Káposzta és Honvári Patrícia írásban (J Káposzta, P Honvári, 2019) a következőképpen vélekedik a SMART falvakról:

Eredményeik alapján megállapítható, hogy a jelentős gazdasági eltérések miatt a SMART városok fejlesztései nem alkalmazhatók közvetlenül a SMART vidékgazdaságban, de léteznek olyan digitális megoldások, amelyek jelentősen javíthatják a vidéki lakosság életminőségét. Ezeknek a fejlesztéseknek köszönhetően a vidéki területek még vonzóbbá válhatnak, csak el kell érünk, hogy a helyi szereplők érdekeltek legyenek az innovatív megoldások megvalósításában. Mindezek fényében kijelenthetjük, hogy szükség van a SMART falvak rendszerének stratégiai kidolgozására, mivel ez lehet az egyik út a hazai vidékgazdaság fenntartható fejlődéséhez. A vidéki lakosság igényli a fejlesztést, és nyitott a fenntartható fejlődés értékeire, így a megélhetési feltételek javulása, a munkahelyek bővülése, valamint a technológiai fejlődés pozitív hatásai következtében növekedhet a lakosságmegtartó képesség, ami hozzájárulhat a gazdasági növekedéshez is. Meggyőződésünk, hogy e fejlesztések irányai az intelligens és innovatív megoldások megvalósításában rejlenek, ezért a SMART falu koncepció kialakítását fontos, jövőbemutató tényezőnek tartják.

(https://real.mtak.hu/91647/2/kaposzta_SMART.pdf)

Tehát elmondható, hogy egy falu esetében nem minden SMART fejlesztés indokolt, viszont úgy vélem, hogy a gazdasági folyamatokat elősegítő technológiákat igenis érdemes a falvakban is megvalósítani, mint például a Rekola rendszert. További okos fejlesztési lehetőség lehet (a szintén a Lechner központ adatbázisából) a logischool szakkör, amelynek a fő feladatai a következők:

A digitális írástudás egyre inkább a 21. század alapkövetelményévé válik. A hasonló foglalkozások segítségével a gyerekek nemcsak passzív befogadóként használják a számítástechnikai eszközöket, hanem aktívan alakítják az alkalmazásokat. A program során fejlődik a gyerekek problémamegoldó képessége, kiválóan átlátnak folyamatokat. A megszerzett tudást szinte bármely munkaterületen tudják majd hasznosítani felnőttként. A programozás tanítását egyetemisták végzik szervezeten, iskolás korcsoportok számára.

Ennek párja lehet az idősek oktatását megcélzó Be SMART Seniors program, amelyet szintén az Európai Unió támogat „A Be SMART Seniors (BESS) projekt célja, hogy megmutassa az idősebb generációk számára az internet előnyeit, segítsen az okos eszközök használatának elsajátításában és ösztönözze a generációk közötti együttműködést, közös tanulást.” (<https://www.bessproject.eu/hu>)

Ezek a kezdeményezések is mind a két településrész esetében megállnák a helyüket. Felkészítik a lakosság fiatal és idős generációit a technológia használatára és az olyan okos megoldásokra, mint a korábban említett Rekola. Azonban vannak olyan okos fejlesztések, amelyeknek bevezetése egy faluban nem feltétlen szükséges, de egy városban élő lakos életét könnyebbé teheti. Ilyen fejlesztés lehet az okos zebra, vagyis a solar way, amelyhez a Lechner központ kiemelt cégeket is ajánl. A Lechner tudásközpont által működtetett példatárban megtalálható a Pearl Enterprises Kft, amely elsődleges céljaként fogalmazta meg a biztonságos közlekedés elérését a felületen. LighMark sorozat termékeivel megtalálta a lehető legkedvezőbb sáv és figyelmeztető jelzést, a fényt. Bemutatták azt, hogy a rendszer nagyban növeli a gyalogosok, kerékpárosok és motorosok védelmét. Ennek oka, hogy az ember érzékszervei a fényre reagálnak a legjobban. A termék használatával a forgalomban résztvevők azonnal felismerik, hogy gyalogosátkelőhelyhez vagy kerékpárúthoz közelednek. Amennyiben a villogó funkciót is alkalmazzák, aktív biztonsági jelzőként lehet használni, az útkereszteződéseknél, gyalogosátkelőhelyeknél, amelynek használatával radikálisan csökkenhet a reakcióidő, ami a biztonságos közlekedés alapfeltétele. (<http://okosvaros.lechnerkozpont.hu/hu/peldatar>)

Súlysápon több forgalmas autós csomópont van, így a város vezetésnek érdemes lehet egy ilyen technológiát beépíteni a városba.

További fejlesztési lehetőségként a későbbiek folyamán megvalósítható lenne okospadok beszerzése a város több pontjára. Magyarországon az include okos padokat már több városban is telepítették. A Lechner központ példatárjából a következő leírás olvasható:

Magyarország számos városában napelemmel működő okospadok állnak a járókelők rendelkezésére. Az erős, homokfúvott acélváznak köszönhetően a padok teljesen időjárásállóak és vandálbiztosak. A belsejükben található fejlett vezérlőegység biztosítja a töltést akkor is, ha éppen használják a padot, vagy ha a napelemes egység árnyékban van. A pad két USB-porttal rendelkezik, amelyek töltés visszajelző fényekkel vannak felszerelve, és bármilyen USB-vel tölthető eszközhöz alkalmasak. A beépített vezeték nélküli töltő akrilüveg borítással rendelkezik, ami lehetővé teszi a kábel nélküli töltést is. Ezen kívül a pad Wi-Fi elérhetőséget is biztosít. A padba épített érzékelők folyamatosan adatokat gyűjtenek a légköri állapotokról, a pad használatáról és a rendszer állapotáról. Az összes begyűjtött információ elérhető a vásárlók

számára a kezelőfelületen keresztül. Bármilyen rendkívüli esemény esetén a pad értesíti a tulajdonost és a technikai támogatást nyújtó részleget is.

<http://okosvaros.lechnerkozpont.hu/hu/peldatar>

A városban több helyre is eltudok képzelni okos padok beszerzését, azonban az infrastruktúra fejlesztés szempontjából nem tekintem elsődleges beruházásnak. Sokkal költségesebb, mint mondjuk egy okos zebra beszerzés és véleményem szerint nem is profitálna rajta annyit a város. Egy okos pad beszerzése pályázati vagy egyéb támogatási források nélkül jelenleg a technológia kiforratlansága és költségessége miatt szimplán erőforrás pazarlás lenne olyan tekintetben, hogy ezeket a forrásokat sokkal kritikusabb elemekre is lehetne fordítani. Egyébként pályázati szempontból a Széchenyi 2020 program keretén belül több magyarországi város jutott okos padhoz, mint például Kiskőrös. Hasonló pályázati kiírásokat érdemes lehet figyelni a város vezetésnek.

2.5 Süllyás város bemutatása

2.5.1 A település története

A város az előnyös földrajzi adottságai következtében, mint a főváros közelsége, völgyi terület, Duna- Tisza közeli központi elhelyezkedés okán már 6000 évvel is lakott településnek számított. Több tárgyi emlék is megmaradt, mint mezőgazdasági szárszámok vagy kovácsolt vas tárgyak, amelyek igazolják, hogy Süllyás, illetve a Tápió vidéke már régóta emberlakta terület.

Süllyás 2 falu egyesüléséből jött létre Tápiószőlő és Tápiószőlő egyesülésével. Elsőnek 1950-ben próbálkoztak az egyesüléssel, azonban a települések között fennálló konfliktusok következtében 4 évvel később ismét különvált a két település útja. A következő egyesítési kísérletre 1970-ben került sor, ez a fúzió azóta is töretlen. A közös közművek megépítése következtében a két falut már szinte lehetetlen lenne szétválasztani.

Tápiószőlőről már az 1200-as években megjelentek írásos források. A szőlői részen elhelyezkedő templom szintén a 13. században épült, de az épület feltehetőleg a tatárjárás következtében elpusztult. Az új templomot a régi romjaira építették és 1498-ban adták át, így máig a Tápió vidék egyik legrégebbi temploma.

A települések fontos kereskedelmi útvonal mentén feküdtek, a mai 31-es út mentén. Ennek következtében a magyar történelem viharos évszázadai rendre megtépázták őket. A tatárjárás, Hódoltság kora, Tizenötéves háború, Rákóczi szabadságharc mind-mind súlyos nyomott hagytak a falvakon. Többször elnéptelenedtek, de az előnyös fekvés következtében mindig sikerült letelepíteni újabb családokat.

A két falu közül Sápon több vagyonosabb család élt, így nem meglepő, hogy itt található több kastély, vadászház, amely a helyi arisztokrata családokhoz a Sötér, Grassalkovics illetve a Hevesy családhoz köthető. Sápon főként mezőgazdasági termelés folyt. Sülyben inkább a közép és törpebirtokos réteg volt jellemző, akik az ipari termelést végezték főként a 31-es út közelsége miatt. Később a Szolnoki vasútvonal megépítése okán a szakadék az ipari termelésben tovább nőtt Tápiósüly és Tápiósáp között. A két falut 1950-ben egyesítették, de a korábban említett feszültségek hozzájárultak ahhoz, hogy 1954-re a két falu ismét szétváljon. 1970-ben próbálkoztak a kétfalu ismételt újraegyesítésre ekkor már sikeresen vették az akadályt. A két település Sülysáp néven olvadt össze. Ez a fúzió a mai napig fennáll. (<https://www.sulysap.hu/?module=news&fname=tortenet>)

A faluk egyesülését követően Sülysáp konzisztens fejlődésnek indult. Növekedett a népességszám és fejlődött a hálózati infrastruktúra. A települést a járásban történő térnyerését követően 2013-ban várossá nyilvánították.

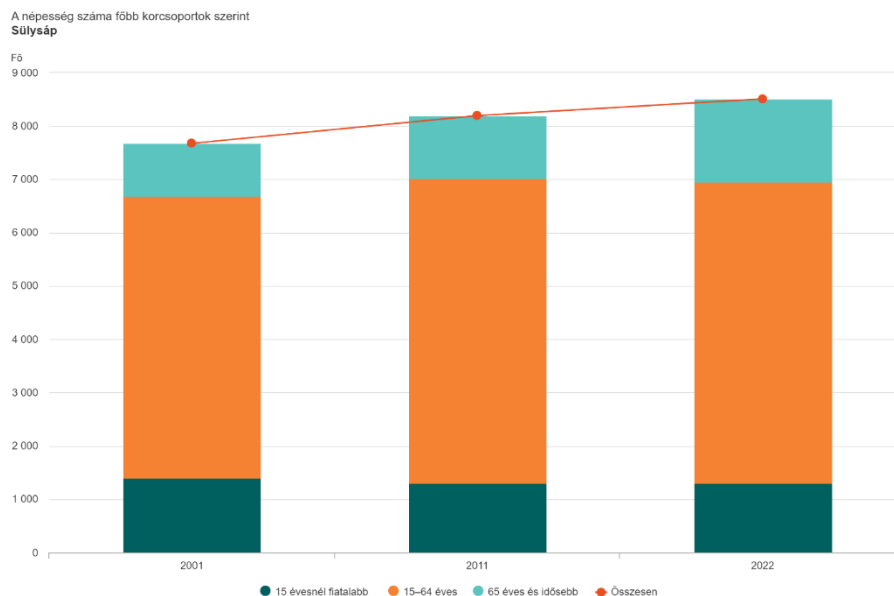
2.5.2 A Város földrajzi elhelyezkedése

Sülysáp a Közép-Magyarország nagyrégióban található, azon belül Pest vármegyében, a Nagykátai járásban. A város a járás második legnépesebb települése egyedül a járásközpontban (Nagykátán) élnek többen.

Sülysáp légvonalban a Budapest elővárosaitól 37.27 km-re helyezkedik el. A város a Tápió vidékén fekszik. Két Dombság a Gödöllői, illetve a Monor-Irsai dombság határolja. A városon keresztül folyik az Alsó-Tápió folyó, illetve a Sári patak, amely a városban megtalálható 3 halastavat táplálja. Sülysáp jó termőtalajjal rendelkezik. több mezőgazdasági és háztáji gazdaság is működik a településen.

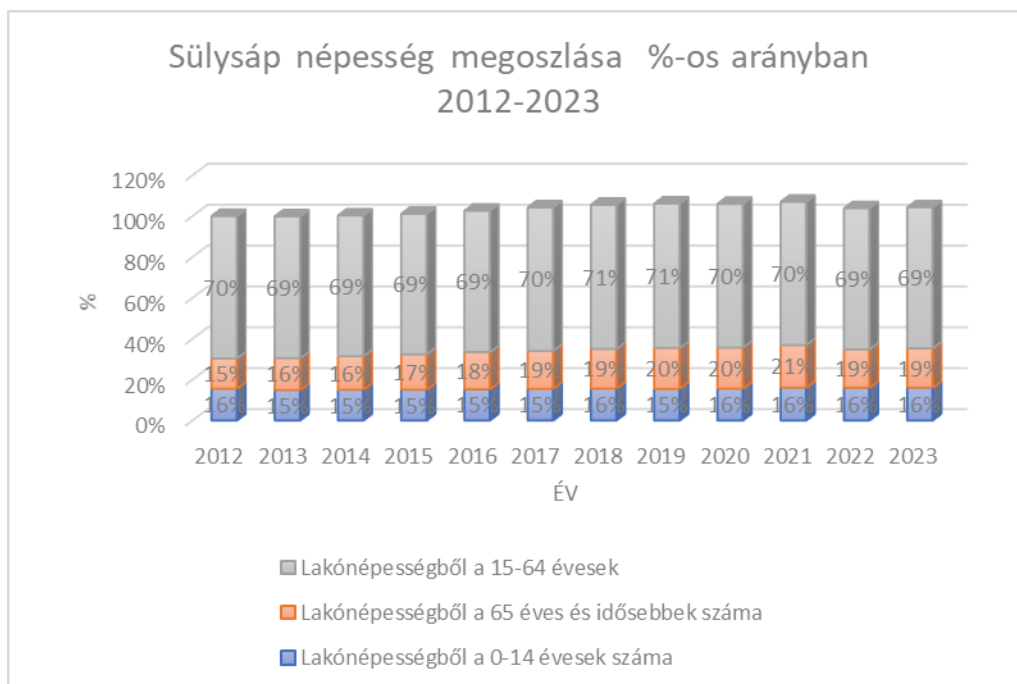
2.5.3 Szociális infrastruktúra és demográfiai mutatók

3. ábra: Súlysáp népességszám változása 2001-2011-2022 (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

A következő ábra az elmúlt évtized lakónépesség alakulását és a korcsoportok szerinti megoszlását ábrázolja.

4. ábra: A Lakónépesség számának alakulása és megoszlásának változása 2012-2023-%-ban kifejezve (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

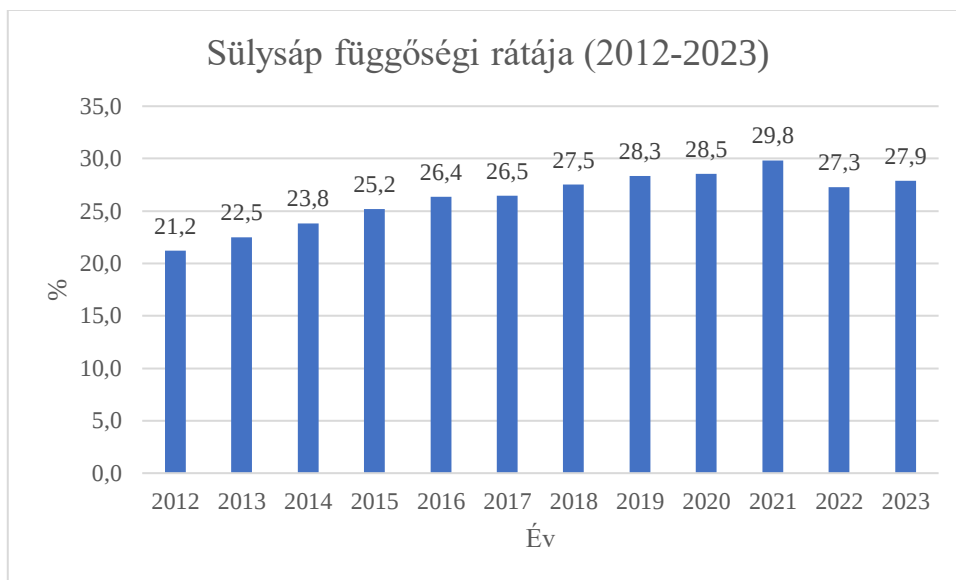

A lakónépesség az elmúlt időszakban stagnáló tendenciát mutat a lakosságszám alakulásában. A lakónépesség esetében az időskori lakosság az évtized alatt nagymértékben növekedett 2021-

ben elérte a csúcspontot majd enyhe csökkenés következett be. A lakosság némiképp fiatalodott.

A következő ábra Súlysáp függőségi rátáját ábrázolja.

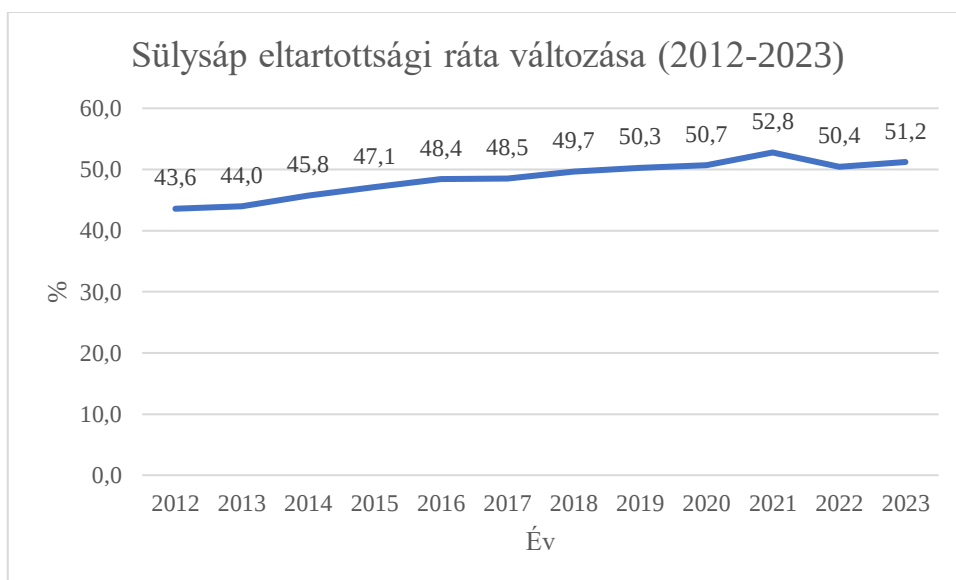
5. ábra: Súlysáp függőségi rátája 2012-2023 (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

Súlysáp a Magyarország átlagos függőségi rátákhoz képest jól teljesít. az országban 2023-ban 33,4-% volt az átlag.

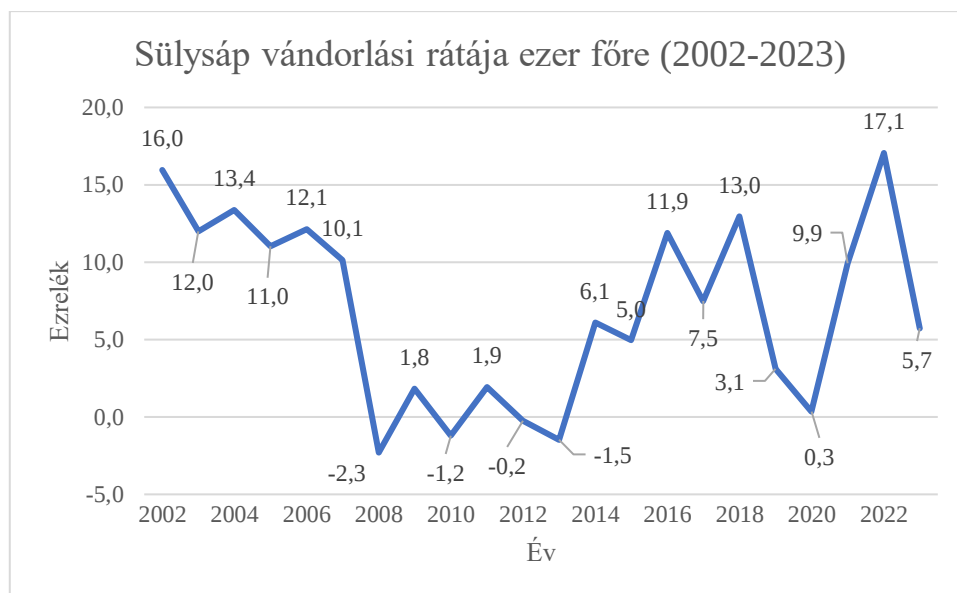
A következő ábra Súlysáp eltartottsági rátáját ábrázolja.

6. ábra: Súlysáp eltartottsági rátája 2012-2023 (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

Az eltartottsági ráta tekintetében megfigyelhető egy nagyobb visszaesés a 2022-es időszakban. A korábbi ábrákkal alátámasztják az időskorú népesség egy részének eltűnését a városból. A következő ábra a városba történő vándorlást hivatott bemutatni.

7. ábra: Süllysáp vándorlási rátája ezer főre vetítve 2002-2023 (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

A vándorlási ráta a vándorlási különbözetből számított érték, ami azt mutatja meg, hogy lakosság arányosan hány új be- és kiköltözője volt a településnek. Látható a Covid időszak utáni felívelés, majd a 2023-as évben egy kisebb visszaesés. A medián érték 6,1 a várossá válás utáni években, ezt mindössze 4 alkalommal nem sikerült elérnie a városnak. Azonban Süllysápon a várossá válást követő években egyszer sem volt negatív a vándorlási ráta. Demográfiai szempontból összeségében Süllysáp is küzd a Magyarország egészét érintő elöregedő társadalom problémájával azonban az elvándorlás nem igazán jellemző a településre.

A Város demográfiai jellemzése után térjünk át a város szociális infrastruktúrája.

A szociális infrastruktúra legalapvetőbb pontja a lakásállomány mennyisége Süllysápon, ami a következőképpen alakult:

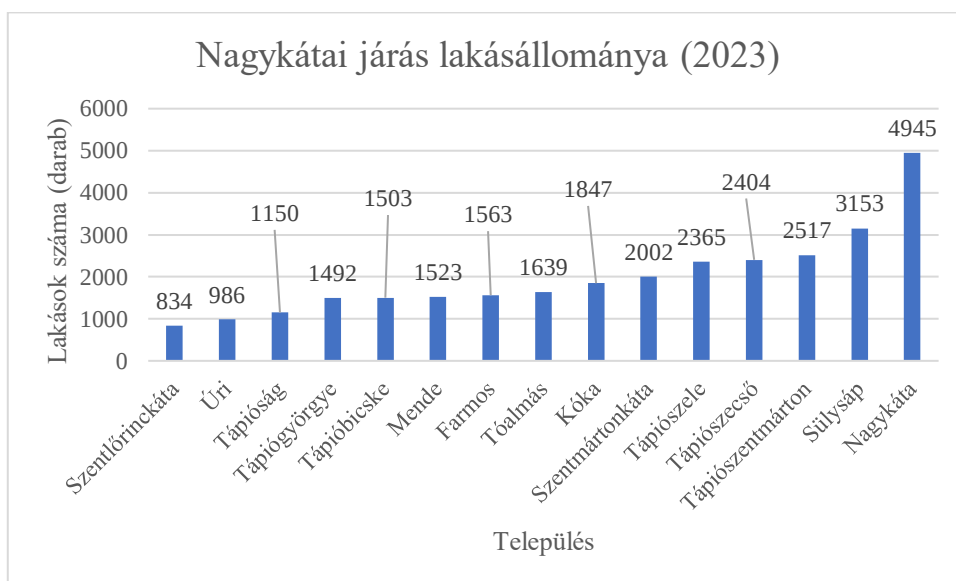
8. ábra: Lakásállomány alakulása Süllysápon 2001-2023 (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

A lakás állomány 22 év alatt 19%-kal növekedett. A környező települések közül csak Tóalmáson volt nagyobb növekedés itt 27% volt a változás. Süllysáphoz hasonló növekedést Kóka produkált itt 15% volt a lakás többlet növekedés 2001-hez képest 2023-ban.

A járás lakás állomány állapotát 2023-ban a következő ábra szemlélteti.

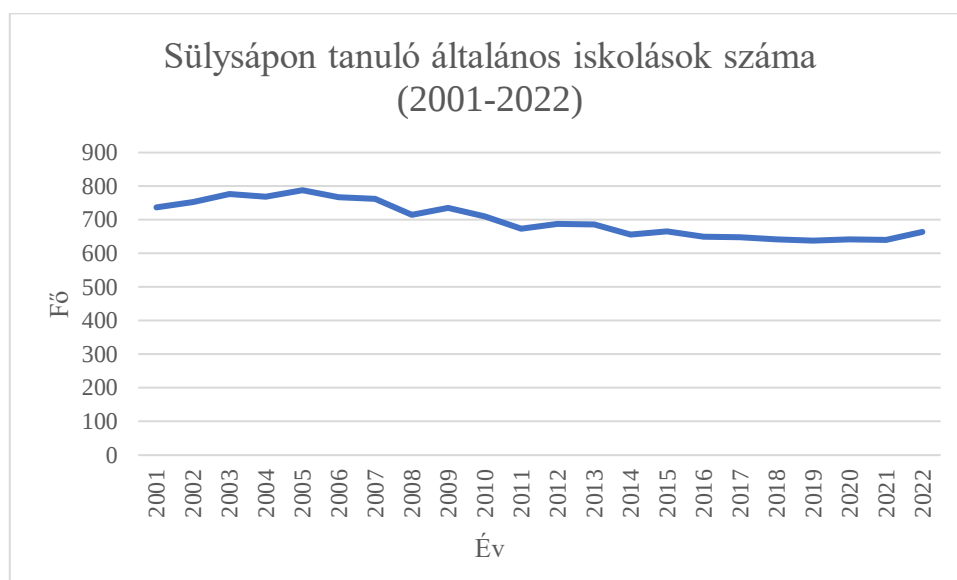
9. ábra: Nagykátai járás lakásállománya településenként, 2023 (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

A járásban Süllysáp és Nagykáta rendelkezik a legnagyobb lakásállománnyal.

A következő ábra az általános iskolában tanulók számát ábrázolja Süllysápon.

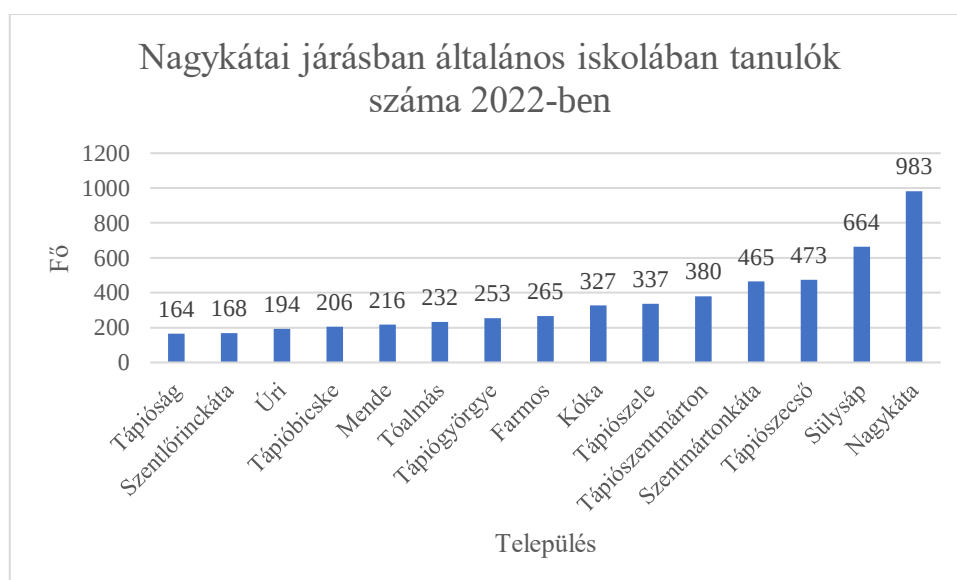
10. ábra: Sülysápon tanuló általános iskolások száma 2001-2022 (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

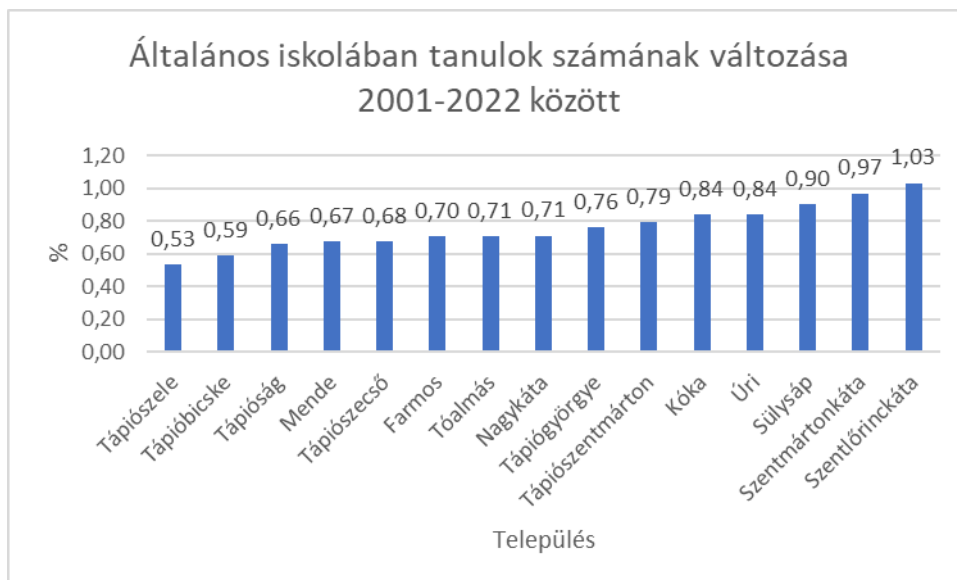
Látható, hogy az általános iskolában tanulók száma 2015-től stagnál, csak 2022-ben megfigyelhető egy enyhe növekedés.

A következő ábra a nagykáti járásban lévő általános iskolások számát ábrázolja, illetve a változást 2001 és 2022-között az általános iskolában tanulók perspektívájából.

11. ábra: Nagykáti járásban általános iskolában tanulók száma 2022 (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

12. ábra: Általános iskolában tanulók számának A járáson belüli változása a 2022-ben 2001-hez képest. (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

Az általános iskolások száma csökkenő tendenciát mutat a járásban. Egyedül Szentlőrincén jár több gyermek általános iskolába 2022-ben mint 2001-ben. Szentmártonkáta szintén megközelíti ezt a számot. Süllyás közvetlenül utána helyezkedik el.

A következő ábra a civil szervezeteket mutatja be a járásban.

13. ábra: Civil szervezetek száma a járásban 2022 (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

A civil szervezetek Süllyás életében nagyon fontos szerepet töltenek be. Több tömegsport rendezvényt, illetve közösségi szinten fontos feladatot is ők látnak el, mint a Süllyási Önkéntes Tűzoltó Egyesület vagy az Egészséges és Erkölcsös Ifjúságért Alapítvány, amely, a Váci egyházmegye fiataljait neveli a keresztény életre, amelynek a településen van a székhelye. A civil szervezetek száma járási szinten Süllyáson magasnak mondható, részben ez is tükrözi a település fejlettségét. Süllyás helyzetét ismertetve térjünk át egy meghatározó kérdésre.

2.5.4 Infrastruktúra bemutatása

Az infrastruktúra szó magyarázata Dr Kőszegfalvi György (2009) szerint a következő: „Az infrastruktúra latin eredetű összetett szó. Magyarul alapszerkezetet, alapépítményt, általában „alapot” jelent: valami létrejöttének, létezésének, fejlődésének az alapja, előzménye, előfeltétele.” (Kőszegfalvi, 2009, 47. oldal)

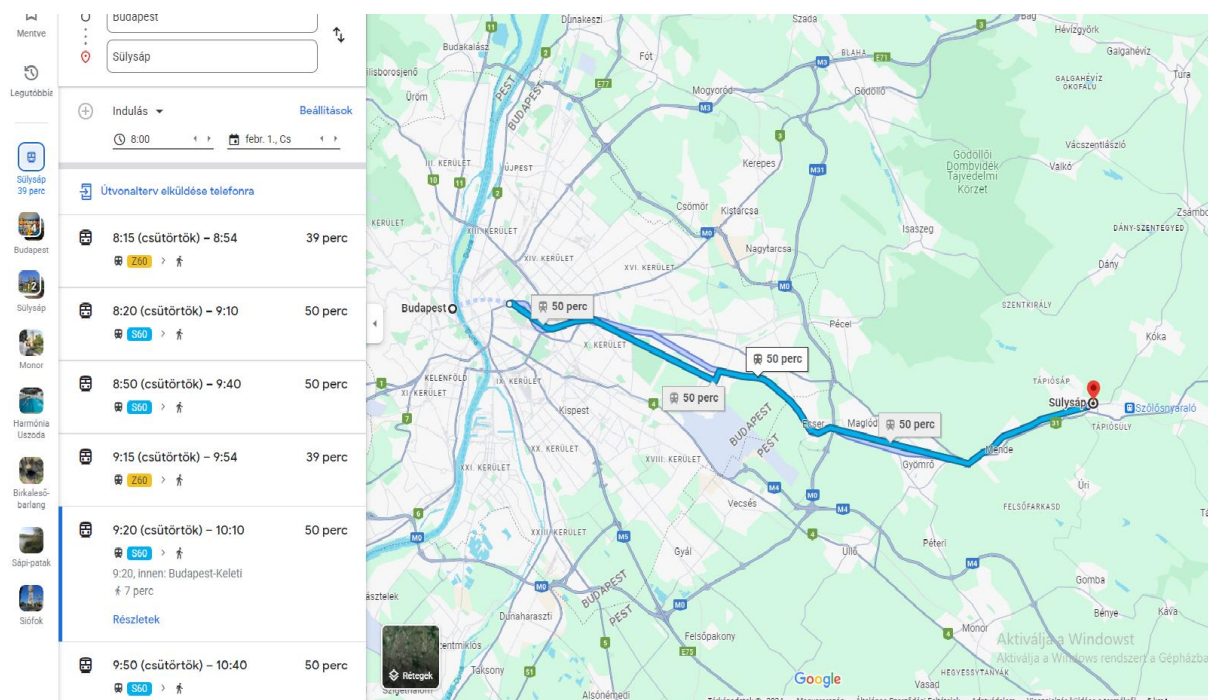
A műszaki (vonalas) infrastruktúrához tartoznak a közlekedési és szállítási rendszerek, az szennyvízelvezetés, a vízellátás és az energiaellátás, továbbá a hír és távközlés hálózatai és létesítményei. Ebbe a kategóriába tartoznak bele többek között a vasútvonalak, személy- és teherpályaudvarok, terminálok, autópályák, autóutak, repülőterek, kikötők, transzformátorállomások, feszültségszabályozók, vízművek és vezetékeik, szennyvíztisztítók és csatornahálózatok stb. Az infrastruktúra fogalmába nem tartoznak bele a különböző energiahordozók alapján működő erőművek (például az. olaj, szén-, atomerőművek és a földgáztüzelésű erőművek), mivel ezek ugyanolyan termelőüzemek, mint az ipar más termelőlétesítményei. Az általuk termelt energia szállítását biztosító hálózatok és a rajtuk lévő különféle létesítmények azonban az infrastruktúra részét képezik. Vita tárgyát képezi manapság a szélerőművek és aggregátorok besorolása: egyre több szakértő véli úgy, hogy ezek is az infrastruktúrához tartoznak. A szociális (humán) infrastruktúrába tartoznak a lakások, a kereskedelmi és vendéglátó létesítmények, az egészségügyi-gyógyászati, oktatási, művelődési és kulturális intézmények, valamint a sport, tömeges üdülés-pihenés és szabadidő eltöltésének célját szolgáló különféle létesítmények. (Kőszegfalvi, 2009)

Kőszegfalvi műszaki infrastruktúra modellje mentén fogom ezeket az infrastruktúra csoporttagokat elemezni a kutatási tevékenységemben. A „hír és távközlési infrastruktúra állapotát nem, a szociális infrastruktúrát csak részlegesen érintem majd.

Közlekedési infrastruktúra

Sülysápon keresztülhalad a Keleti pályaudvart és Szolnokot összekötő 120-as vasútvonal. A város vasúti megállóját érintik a vonalon áthaladó G60-as, illetve Z60-as vonatok. Ezenkívül az S60-as vonat két végállomása Budapest és Sülysáp, ennek következtében a város egyenes összeköttetésben áll a fővárossal. A városon áthaladó vasúthálózat következtében több környező település - amely nem rendelkezik vonalas infrastruktúrával -, mint Kóka vagy Úri, a városon keresztül kapcsolódnak be a főváros felé történő ingázásba.

14. ábra: Süllysáp Budapest megközelítése tömegközlekedéssel (Forrás: Google térkép 2024)

Továbbá a település rendelkezik távolsági és helyi buszjáratokkal egyaránt. A legnépszerűbb járatok a 488-as busz, ami Úrit és Süllysápot, illetve a 489-es busz, ami Kókát és Süllysápot köti össze. A városból indulnak buszjáratok Budapest, illetve Jászberény felé is. A felsorolt közlekedési infrastrukturális adottságok következtében úgy gondolom, hogy Süllysáp meghatározó közlekedési csomópont szerepet tölt be a Nagykátai járás életében. A település helyi buszhálózata hétköznapokon óránként, hétvégenként a reggeli órákban óránként a délutáni órákban pedig két óránként jár. A városban a helyi buszjárat a fontosabb közintézményeket érinti, mint az általános iskolákat, óvodákat, az egészségközpontot, a városi önkormányzat épületét, illetve a piacot.

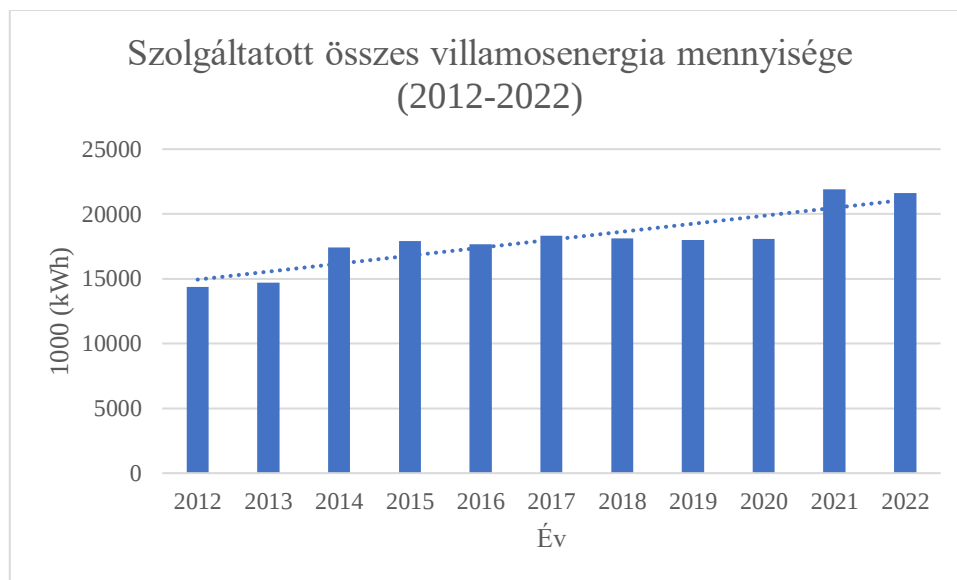
Energiaellátás

A város folyamatosan fejleszti, korszerűsít a települést energiaellátás szempontjából, több pályázatott is sikerült megnyernie és megvalósítani az Európai Unió Kohéziós alapjának köszönhetően. Több intézmény is energiatakarékosabbá tudott válni, mint a városháza épülete vagy az általános iskolák. Továbbá 2020-ban egy 14 elemből álló napelemparkot létesítettek, amely évente 816 megawattóra teljesítményre képes. A város a 2024-es időszakban jelentős erőforrásokat fordított a közvilágítás fejlesztésére. A 2024-es költségvetési ciklusban 160 millió forintos beruházásba kezdett, amely teljes mértékben önerőből jött létre. 1344 új ledlámpát szereltek fel a lakóövezetekben, ezzel kettős előnyre tettek szert. Növelték a lakóövezeti utcák megvilágítottságát és a város energia fogyasztását csökkentették. Ezek fontos beruházásoknak

tekinthetők, mivel az energia alapvetően egy exogén erőforrás, azonban a napelemparkkal endogénné lehet tenni.

A következő ábrák Sülysáp energiafelhasználásának alakulását ábrázolják.

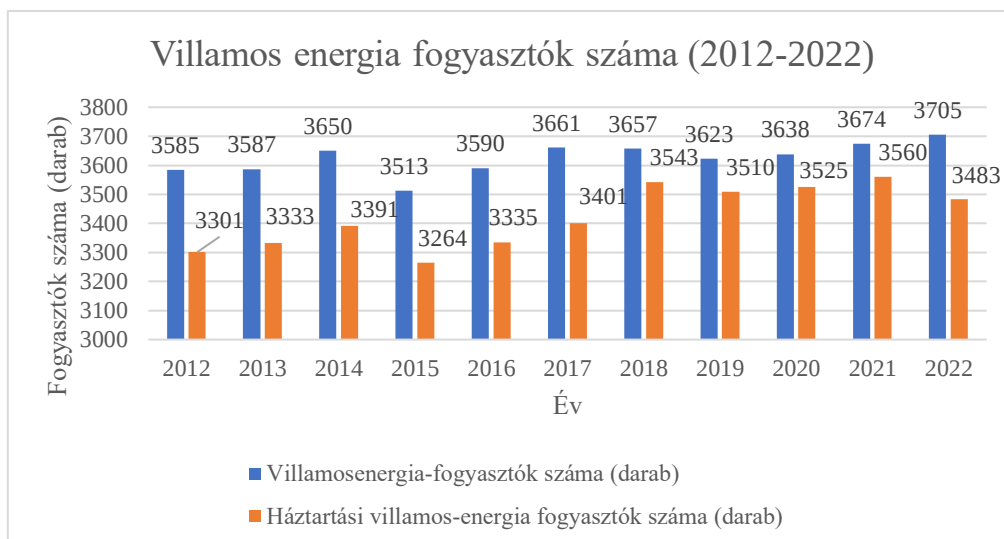
15. ábra: Sülysápon Szolgáltatott villamosenergia mennyisége 2012-2022 (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

A szolgáltatott energiafelhasználás tekintetében a Covid időszak alatt megfigyelhető egy nagyobb stagnálás, majd a 2021-2022-es időszakban nagymértékű növekedés. Az utolsó vizsgált két évben több mint 20.000 KWH/órát használt fel a teljes lakosság. Frissebb KSH adatok nem állnak rendelkezésre, azonban feltehetőleg a 2024-es időszaknál az energiafelhasználás a ledesítés következtében jelentősen csökkenni fog.

A következő ábra a villamos energia fogyasztóit ábrázolja.

16. ábra: Villamos energia fogyasztók száma 2012-2022 (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

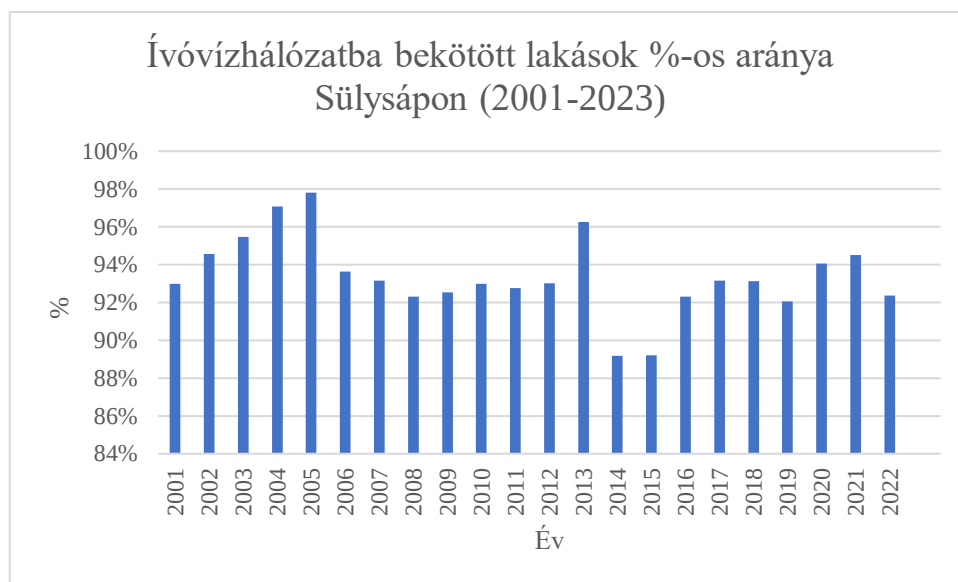
A háztartási villamosenergia fogyasztók száma 2016-tól szignifikáns növekedésnek indult. 2022-ben volt egy visszaesés, azonban a villamos energiát fogyasztók száma a 2015-ös és 2018-as évet eltekintve folyamatosan növekedett. A 2022-es időszakban a háztartások számának visszaesése és a fogyasztók számának növekedése arra utal, hogy az ipar megerősödött Süllyápon.

Vízellátás

Az ivóvízhálózat Süllyápon, akár csak Magyarország több pontján, rendkívül korszerűtlen és előregedett. A hálózatba csak minimális számban kötnek be új házakat és rendszerek a városban a csőtörések.

A következő diagram a vízhálózatba bekötött lakások %-os arányát ábrázolja.

17. ábra: Ivóvíz hálózatba bekötött lakások számának aránya 2001-2023 (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

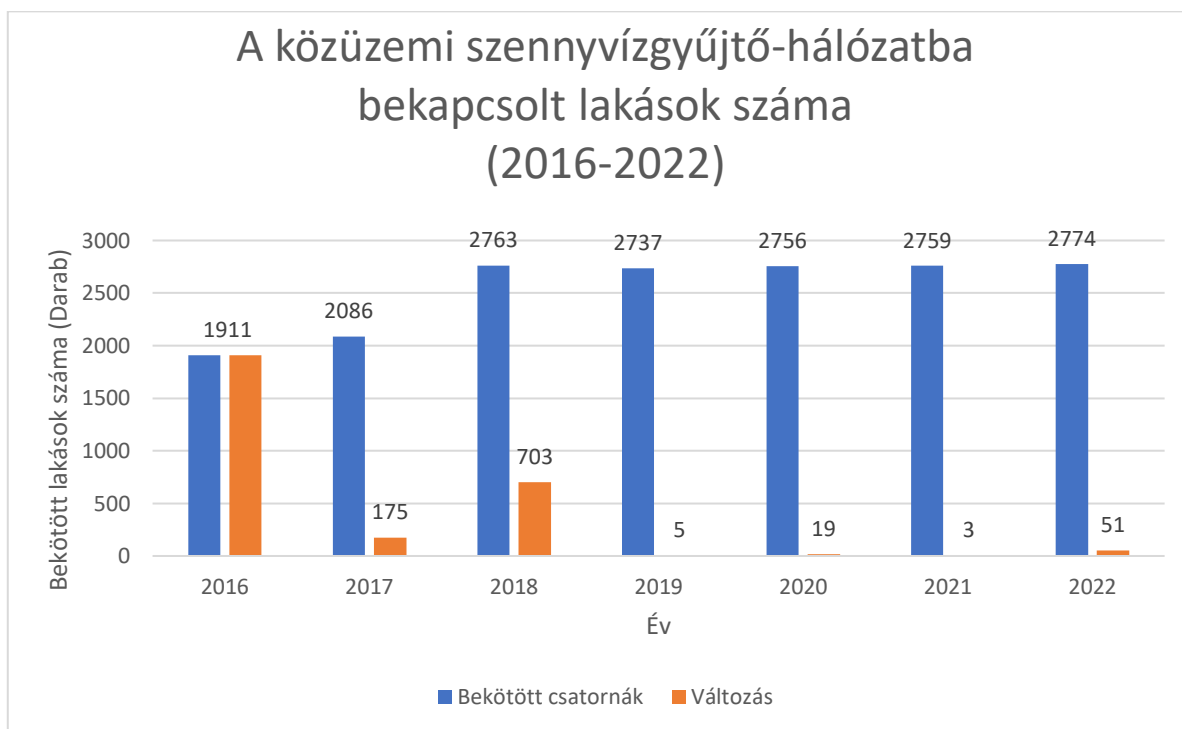
Az ivóvízhálózatba bekötött lakás aránya szinte minden évben meghaladja a 90%-os lefedést. 2014 illetve 2015-ben a szennyvíz elvezetés kiépítése következtében csökkent ez a szám.

Szennyvíz elvezetés

A Tápió vidéki csatornázási program következményeként 20 településen készült el csatornahálózat. Süllyápon a csatornahálózat mellett egy víztisztító rendszer is helyet kapott, amely a környező települések, mint Űri szennyvizét is tisztítja. A beruházás 2013-ban kezdődött és 2015-ben készült el véglegesen.

A következő ábra a szennyvízgyűjtő hálózatba bekötött lakások számát ábrázolja.

18. ábra: A közüemi szennyvízgyűjtő hálózatba bekapcsolt lakások száma és azok aránya
2016-2022 (Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

A megépülést követően 1911 háztartást kapcsoltak be, majd 2018-ig további 878 háztartás kapcsolódott be a szennyvízhálózatba.

19. ábra: A lakásállomány %-os arányában bekötések a szennyvízhálózatba 2016-2022
(Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024)

A lakás állomány közel 90%-os bekötéssel rendelkezik a szennyvíz hálózatba. A Szennyvízvezeték hossza 50,2 km ez a belterületek szinte teljes egészét lefedi.

3. Alkalmazott módszerek

A kutatómunkám 4 fő kutatási módszerre osztható:

1. Statisztikai adatokon alapuló szekunder kutatás
2. Kérdőíves megkérdezés
3. Megfigyelésen alapuló egyéni kutatás
4. Mélyinterjú

3.1 Statisztikai adatokon alapuló szekunder kutatás.

A kutatás a 2013-ban várossá avatott települések körében zajlott a Központi Statisztikai Hivatal, illetve az Egyensúly Intézet adatait felhasználva. A KSH esetében a népességszám helyzetének 2023-as adatait hasonlítottam össze a 2013-assal. Az Egyensúly Intézet esetén az intézet által felállított fejlődési indexet vizsgáltam a 2014-2021-es időszakra, illetve a 2021-es időszakot ábrázoltam még a táblázatokban.

3.2 Kérdőíves kutatás.

A kutatás fő célja a Süllyápi és egyéb, főként a környező települések lakosainak elégedettség vizsgálata különböző infrastrukturális szempontok szerint, valamint a városban megtalálható kulturális és szabadidős programok ismeretét mérte fel. A felmérés primer kutatás formájában online kérdőív (Google űrlapok) létrehozásával valósult meg. A teljes mintaelemszám 103 darab. A kérdőív két nagyobb részre bontható: az első, amely a Süllyápon élő kitöltőknek készült, illetve egy második, amely a Süllyápon kívül élő kitöltőknek, akik ismerik Süllyápot. A dominánsabb rész a Süllyápon élő lakosság kitöltései képviselik. A kérdőív során több típusú kérdést is alkalmazok, például rövid válaszú asszociációs, skálán való jelöléses, illetve feleletválasztós kérdésekkel találkozhattak a kitöltők.

3.3 Megfigyelésen alapuló egyéni kutatás.

A kérdőív egyik elemében - amelyben a kitöltőknek az úthálózati viszonyokat kellett értékelni egy 1-től 5-ig terjedő elégedettségi skálán - végeztem egy egyéni kutatást, amelyben Süllyáp város meglévő út és járdahálózatait elemeztem. A kutatás szubjektívnek tekinthető. Az úthálózat esetében egy 1-től 5-ig tartó skálázást alkalmaztam, amelyhez különböző színek kódokat rendeltem. A 31. es főútvonalat külön színnel jelöltem a térképen. A járdahálózat esetében egy 2 színek kódos jelölést alkalmaztam, amely a járda meglétére, illetve azok állapotára reflektál. A

járdatérképén jelöltem azokat az útvonalakat, amelyeket egy normál Google térképen nem feltétlen van jelölve.

3.4 Mélyinterjú

A kutatás további eleme egy kvalitatív kutatás, egy mély interjú Süllysáp város alpolgármesterével, amelyben részben az előzetes hipotéziseim, részben a kérdőív alapján beérkezett problémákkal kapcsolatos kérdéseket teszek fel az interjúalanynak. Az interjúban, mind nyitott, mind pedig zárt kérdések megatalálhatóak, de mivel a kérdőív, illetve a hipotézisek alkotják a kérdések fő magját, így a zárt kérdések dominánsabbak.

4. Eredmények bemutatása

4.1 Statisztikai alapú szekunder kutatás eredményei

A 2023-as adatok alapján a következő változás figyelhető meg a 2013-ban várossá nyilvánított települések esetében:

1. táblázat: Lakónépesség változása a 2013-ban várossá nyilvánított településeknél 2013-2023

Települések lakó népesség változása %-ban kifejezve 2013-2023	
Diósd	124%
Órbottyán	116%
Kerepes	113%
Piliscsaba	107%
Újhartyán	105%
Sülysáp	104%
Csákvár	104%
Lébény	103%
Aba	98%
Onga	98%
Verpelét	97%
Tát	96%
Fegyvernek	95%
Besenyszög	94%
Gyöngyöspata	89%
Kondoros	89%
Ajak	86%

Forrás: KSH adatok alapján saját szerkesztés 2024

2013-hoz képest a 18 városból 9-esetében csökkent a népesség, 5 város esetében pedig a csökkenés 5-% vagy az alatti volt. Gyöngyöspata, Kondoros és Ajak esetében erőteljes zsugorodásról beszélhetünk. Úgy gondolom, hogy ennek a háttérében a települések lokációja és a nagyobb hídvárosok (gazdasági, kereskedelmi központ, amely fő közlekedési útvonal és folyó találkozásánál, átkelőhelyen fejlődött ki (pl. Szeged, Budapest, Pozsony, Újvidék)), valamint bolygóvárosok (1. az agglomeráción belül a központi település környezetében kialakuló városrész, ahol különböző munkahelyek vannak; 2. a nagyváros közelében kialakított, azt tehermentesítő település, amelyet nem csupán lakóhelyül hoznak létre, hanem viszonylag önálló településként is.) hiánya áll. Ajak esetében a legközelebbi központ Kisvárdra, ahol lehet

hivatali ügyeket intézni. Ez autóval 8 percre található, azonban tömegközlekedéssel egy 20 vagy 40 perces úttal kell számolnunk járatától függően. Kondoros esetében a legközelebbi központ Békéscsaba, ami egy 20 perces autóútra vagy tömeg közlekedve egy közel 1 órás buszúttal érhető el. Gyöngyöspata pedig Gyöngyöstől 14 perces autóútra vagy pedig 30 perces buszútra található. Ezek a központok azonban nem rendelkeznek olyan mértékű infrastrukturális ellátottsággal, illetve munkalehetőségekkel, mint a Dunántúli vagy Közép-Magyarországi régiók. A Nuts rendszer szerinti besorolás alapján az alábbi 3 gyengén teljesítő terület az Alföld és Észak-alföldi régióhoz tartozik. A növekvő népességet elért települések közül hat darab Pest vármegyében, még Csákvár Fejér, illetve Lébény Győr-Moson-Sopron vármegyében található. További A KSH adatai szerint Nuts 3-as szinten nagymértékű különbségek vannak az átlagkeresetek tekintetében, illetve a munkalehetőségeket számában is. Ez magyarázhatja az Alföld és Északalföldi régióban található települések nagymértékű zsugorodását.

A város népességszám, alakulása után áttérnénk a korábban említett Egyensúly Intézet által felállított kutatásra. A második táblázat az intézet kutatási eredményeit ábrázolja. Ha az intézet 2014-2021-es évek közötti fejlődési rangsorát vesszük figyelembe akkor a 2013-ban várossá nyilvánított települések rangsora a következőképpen változik. A második táblázatban látható, hogy a rosszul teljesítő települések esetében nincs szignifikáns eltérés, egyedül Fegyvernek került jobb pozícióba. A legjobb helyezést fejlődés szempontjából az Egyensúly Intézet szerint a dolgozatom választott város, Süllyáp érte el, utána Tát és Piliscsaba következik. A Nuts rendszer szerinti lokáció szempontjából szinte ugyanaz maradt a sorrend, a Nyugat-Dunántúli, illetve Közép-Magyarországi városok dominálnak fejlődés szempontjából, míg a Keleti országrész szinte teljes egésze leszakadó félben van.

2. táblázat: Egyensúly intézet alapján 2013-ban várossá nyilvánított települések teljesítménye a 2014-2021 időszakban, illetve 2021-ben

	2014-2021			2021	
Település neve	Helyezés	Indexpontoszám	Változás	Helyezés	Indexpontoszám
Sülysáp	13	31,1	2,9	111	33,9
Tát	65	41,9	0,2	18	42,1
Piliscsaba	67	39,2	0,2	39	39,4
Csákvár	79	38,0	-0,2	52	37,8
Újhartyán	106	30,3	4,1	430	34,3
Órbottyán	114	31,9	1,7	114	33,6
Fegyvernek	117	32,8	-1,2	144	31,6
Diósd	119	45,1	-1,2	3	45,1
Kerepes	125	37,3	-1,4	78	35,9
Verpelét	612	30,9	2,4	781	33,3
Lébény	701	33,9	2,2	187	36,1
Aba	707	32,9	2,2	145	36,5
Kondoros	2264	32,8	0,5	758	33,3
Gyöngyöspata	2275	31,2	0,5	1282	31,6
Onga	2297	32,2	0,5	958	32,7
Ajak	2390	34,3	0,3	420	34,6
Besenyszög	2402	32,6	0,3	896	33,0

Forrás: Egyensúly Intézet alapján saját szerkesztés 2024

4.2 Kérdőíves lekérdezés eredményei

4.2.1 Általános adatok.

A nemek szerinti megoszlás szempontjából 62 nő és 41 férfi töltötte ki a kérdőívet.

A kitöltők életkorának megoszlása a következőképpen alakult:

- 20 év alatti 29,1 %
- 20-29 éves 31,1 %
- 30-39 éves 7,8 %
- 40-49 éves 27,2 %
- 50-59 éves 4,9 %

A kitöltők 3 legnagyobb csoportja a 20 év alattiak, a 20-29 éves, illetve a 40-49 éves korcsoport.

A kitöltők legmagasabb iskolai végzettség szerinti beosztása a következő

- Egyéb 3,9 %
- 8 Általános 13,6 %
- Szakma érettségi nélkül 3,9 %
- Érettségi 31,1 %
- Szakmunka+ Érettségi 14,6 %
- Felsőfokú végzettség 33 %

Látható, hogy a kitöltők legnagyobb része érettségivel vagy felsőfokú végzettséggel rendelkezik. Ha a szakmával és érettségivel rendelkező személyeket is hozzá adjuk akkor a kitöltők közel 80% a rendelkezik érettségivel vagy felsőfokú végzettséggel és csupán 14 kitöltő van, aki csak 8 általánossal rendelkezik. A 14 kitöltő közül arra következtetnek, hogy mind a gimnáziumi tanulmányaikat folytatják, ugyanis mind a 20 év alatti korosztályhoz tartoznak.

A következő kérdés a kitöltők munkahelyeit vizsgálja.

20. ábra: Sülysápi kitöltők munkavégzési helyei települések szerint (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

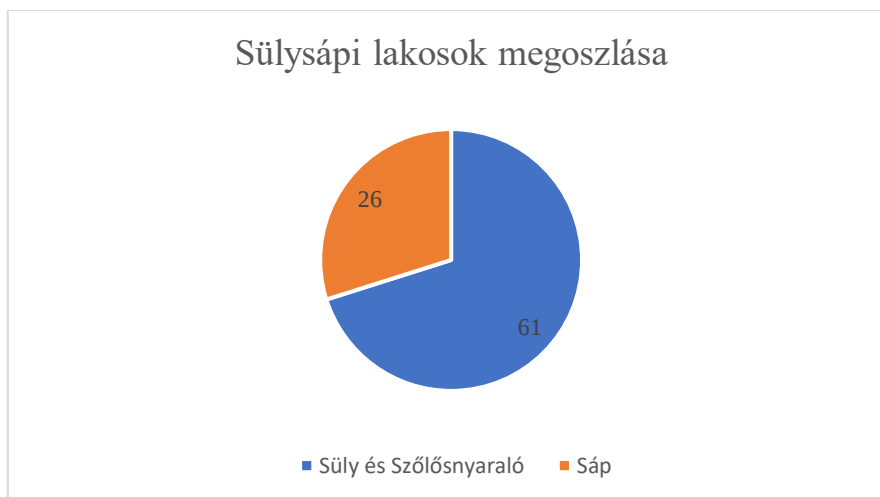

Látható, hogy Sülysáp agglomerációs város szerepe erősen kirajzolódik. A 87 Sülysápi kitöltő közel fele vállal Budapesten munkát vagy végzi ott a tanulmányait, Sülysápon mindössze a kitöltők 20%-a vállal munkát. Azonban a fiatal 18 évalatti kitöltők magas aránya torzíthat az ábrán. Az egyéb válaszok nagyrésze pedig vagy a szomszédos településekről, vagy a szolnoki vonalon megtalálható településekről érkezett.

A következő kérdés azt vizsgálja, hogy az adott kitöltő mióta él a városban.

4.2.2 Sülysápon élő kitöltők válaszai

23. ábra: Sülysápi lakosok megoszlása a két összeolvaszt falu között (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A kérdőívet nagyrészt a Süly illetve a szőlősnnyaralói részen lakók töltötték ki. Ennek az oka valószínűleg az, hogy én is innen származom, plusz a sápi részen a sülysápi lakosság kisebb arányban van jelen. Szőlősnnyaraló szintén Sülysáphoz tartozik, itt több újépítésű lakás található, amik a 2000-es évek elején épültek. Találó módon a városban erre a részre „Pelenka” telepként is hivatkoznak.

24. ábra: Elköltözni vágyok aránya a kitöltők között (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A városból a kitöltők több mint 26,7%-a tervezi elköltözni. A kitöltők körében az elköltözni tervezők aránya a sülyi illetve a sápi részen is hasonló. Sápon a 26 kitöltő közül 6, míg Süly illetve Szőlősnnyaralón, a 61-ből 17 kitöltő választotta ezt az opciót. Indoklasként a Budapesti

karrier lehetőségeket, illetve a Budapest felé történő ingázás lerövidítését adták meg. Az elköltözni vágyók nagyrésze a 20 év alatti illetve a 20-29 éves korszáthoz tartozik.

A maradni tervezők főként rövid válaszokat adtak amelyeket a következő ábrán gyűjtöttem össze:

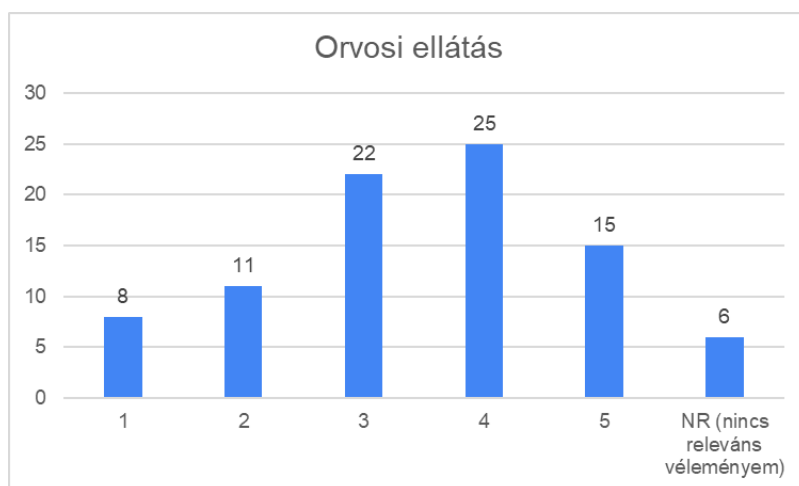
25. ábra: Nem költözni tervező kitöltők véleménye a településről (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A következő ábrák a városban megtalálható létfontosságú szolgáltatásokról alkotott közvéleményt tükrözi. Olyan szolgáltatásokra gondolok mint az orvosi, fogorvosi, gyermekorvosi, kereskedelmi illetve az iskolai ellátás.

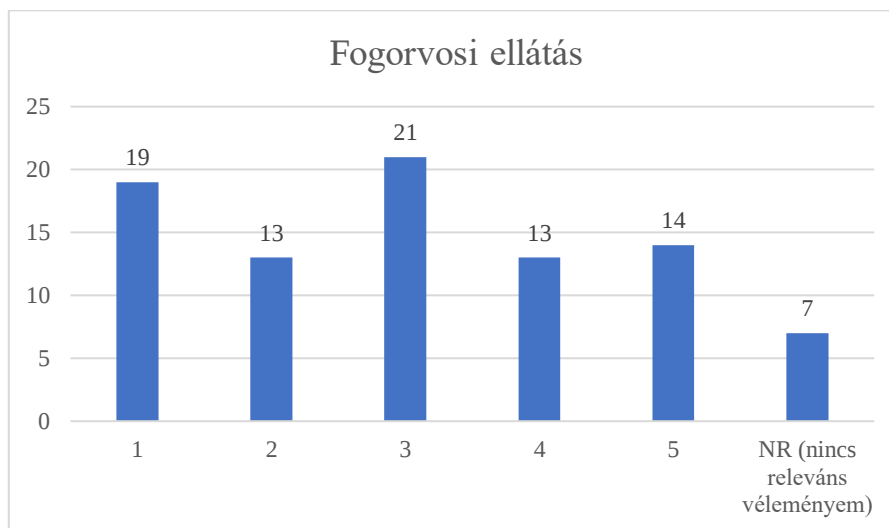
Elsőként az orvosi ellátást fogom megvizsgálni.

26. ábra: Sülysápi kitöltők véleménye az orvosi ellátásról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

Az orvosi ellátás véleményezésre 81 revelenás vélemény érkezett be, az átlag 3,35, medián 4, a módusz 4. A sápi rész átlagos elégedettsége 3,36, a sülyi illetve a szöllősi oldalé pedig 3,34. Az orvosi ellátás tekintetében a 8965 főt 3 orvos látja el 3 körzetre osztva. A sápi rész szinte egészében a III. körzethez tartozik. Az orvosi ellátás tekintetében nem lelhető fel szignifikáns különbség, többnyire a kitöltők elégedettek a szolgáltatással.

27. ábra: Sülysápi kitöltők véleménye a fogorvosi ellátásról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

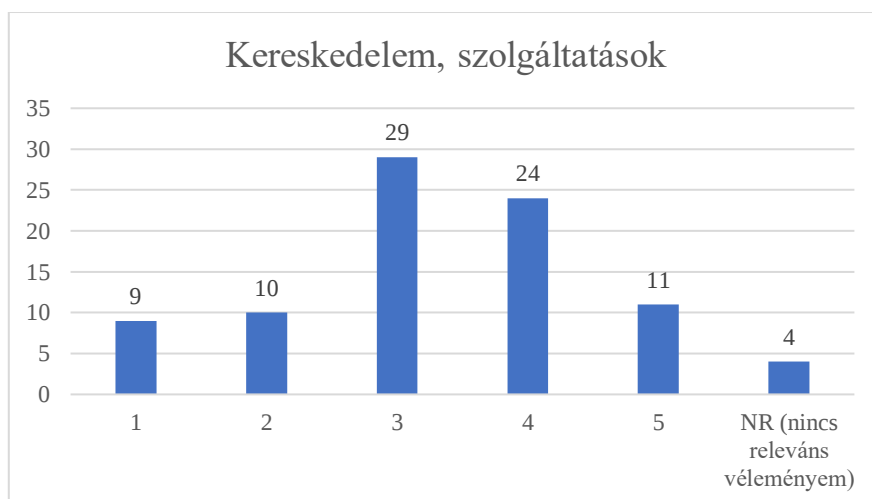
A fogorvosi ellátással a lakosság elégedettségi átlaga az 5-ből 2,88. A módusz értéke 3, a mediáné szintén 3. A szolgáltatás színvonala a városban pár éve megromlott, korábban a NEAK által finanszírozott rendelőt másik fogorvos vette át, ez átkerült az Egészségház épületébe, a másik rendelő a sápi részen a régi helyén maradt, ugyanazon finanszírozási formával. Itt megfigyelhető egy szignifikáns eltérés a két település rész között, a sápi megkérdezettek elégedettsége 3,20, még a sülyi és szőlősnymaralói részen élőké pedig 2,72. Véleményem szerint a probléma az, hogy a korábban jól működő fogászati hely átalakult, kizárólag privát páciensek ellátását végzi.

28. ábra: Sülysápi kitöltők véleménye a gyermekorvosi ellátásról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

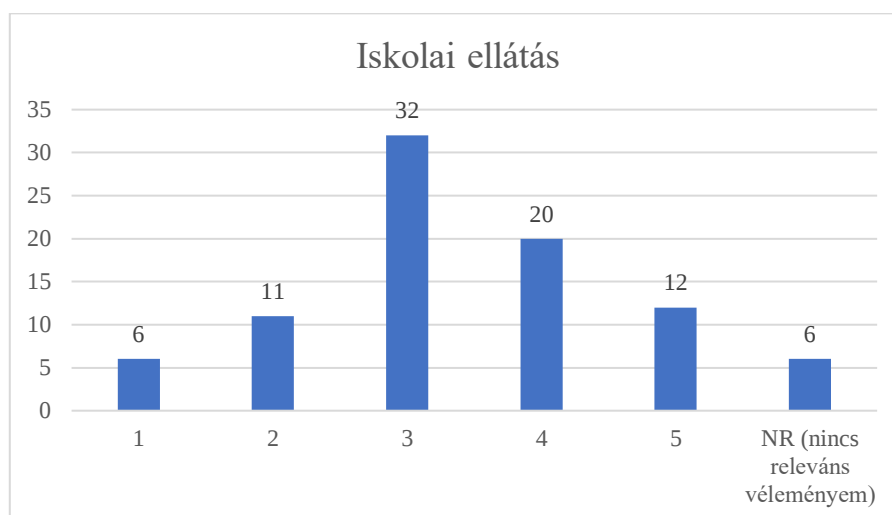
A gyermekorvosi ellátás esetében az átlag 3,56 volt. Medián értéke 4 módusza 4. A sápi lakosok elégedettsége 3,48 A sülyi és szőlősiéké pedig 3,60. Itt szignifikáns eltérés nem figyelhető meg. A gyermekorvosi ellátás két körzetben zajlik.

29. ábra: Sülysápi kitöltők véleménye a kereskedelem, szolgáltatásokról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

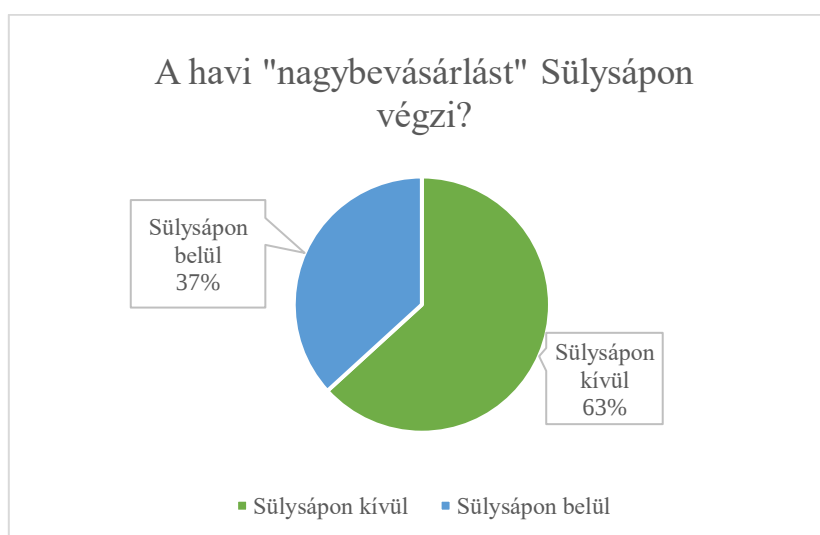
A kereskedelmi szolgáltatások tekintetében 3,22 az átlag a városban. A medián érték 3 a módusz értéke pedig 3. 2 nagyobb kereskedelmi egység található, egy Tesco szupermarket illetve egy Coop. Azon kívül kisebb egyéni vállalkozók által üzemeltetett üzletek találhatók Sülysápon. A sápi részen 3,6 még a sülyi és szőlősi részen 3,05 volt az elégedettség az 5-ös skálán.

30. ábra: Sülysápi kitöltők véleménye az iskolai ellátásról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

Az iskolai ellátás tekintetében az átlag 3,26 pont lett. Medián értéke 3 módusza 3. A sápi lakosság rész 3,52 még a sülyi és szőlősi lakosság lakosság 3,14 pontra értékelte ezt a szolgáltatást. Sülysápon 2 iskolai intézmény működik. A Móra Ferenc Általános Iskola illetve a Szent István Általános Iskola. A Móra iskola rendelkezik Szőlőstelepen egy tagintézménnyel. Ezen kívül a Budakalász Gimnáziumnak tagintézménye a Móra Ferenc Általános Iskola, ahol délutánonként esti gimnáziumi képzés formájában zajlik az oktatás. A sápi részen található iskola oktatási színvonala több szülővel folytatott magánbeszélgetésem alapján jobbnak bizonyul. Sok szülő az sülyi részről is sápra hordja át a gyermekét vagy a szomszédos településre Tápiószecsőre.

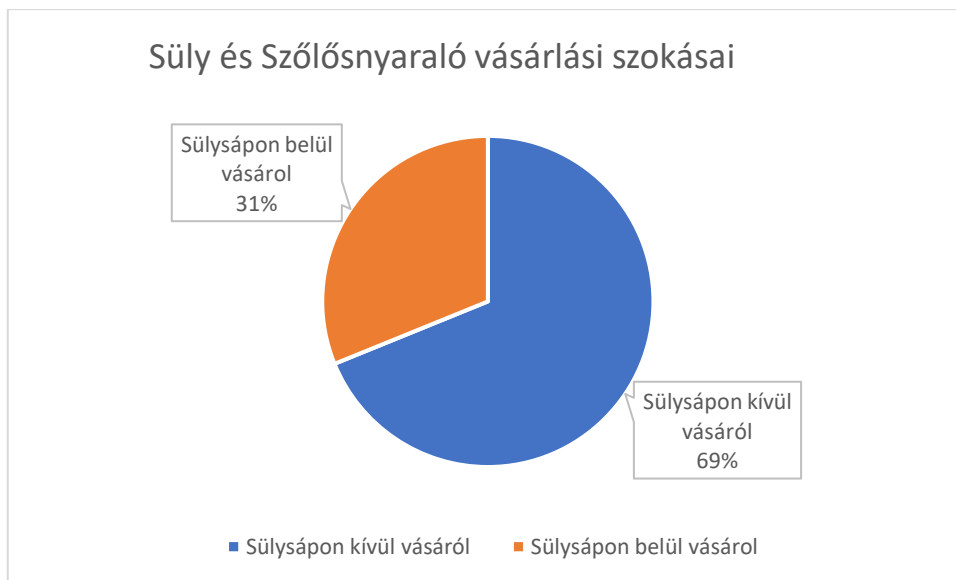
31. ábra: A havi nagybevásárlások helye (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A következő ábra a „nagybevásárlási” szokásokat vizsgálja. A „Kereskedelem, szolgáltatások ábráról leolvasható, hogy a lakosság nem feltétlen elégedett a boltok színvonalával. Arra voltam

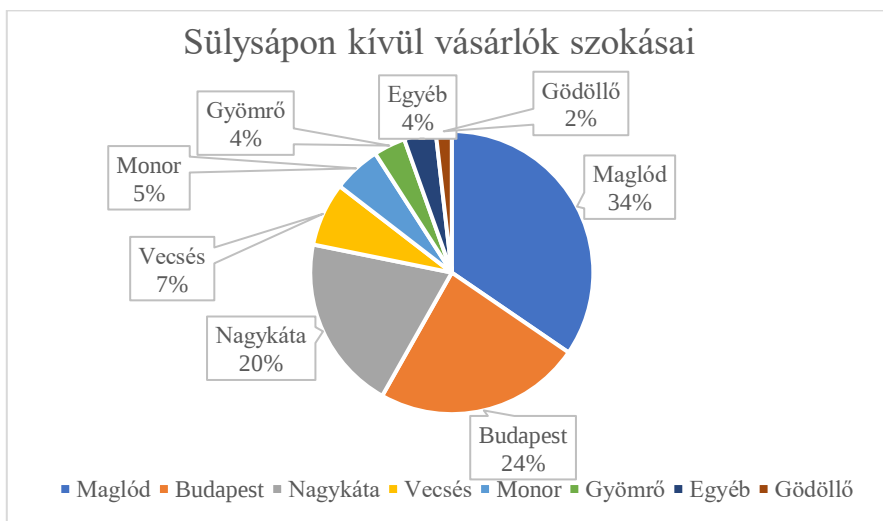
kíváncsi, hogy a lakosság a nagybevásárlásait városon belül vagy kívül intézik .Látható, hogy a lakosság inkább Süllyápon kívül végzi el a nagybevásárlást. A megkérdezettek nagyrésze Süllyápon kívül intézi. A sápi kitöltők 50-50-% os arányban intézik a nagybevásárlást Süllyápon és azon kívül . A sülyi és szőlősnymaraló részen élők között az arány jóval magasabb.

32. ábra: Süly és Szőlősnymaralón élők vásárlási szokásai (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

Ebben az esetben a kitöltők több mint 60 % a vásárol a városon kívül. Ez kimagasló adat annak függvényében hogy Süllyápnak egy centrum feladatok betöltő városnak kéne lennie.

33. ábra: Süllyápon kívül vásárlók szokásai (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

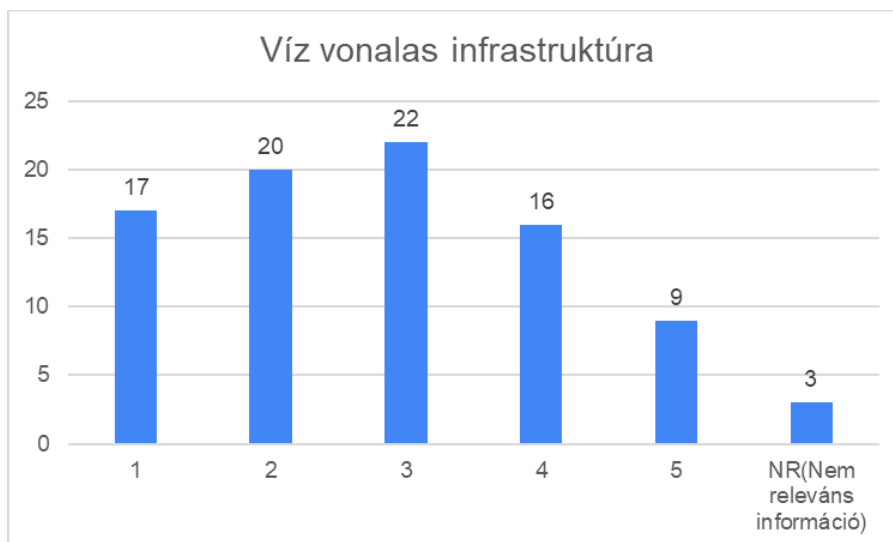

A Süllyápn kívül vásárlók három nagyobb várost jelöltek meg Nagykátát Maglódot és Budapestet.

A következő kérdések a városban fellelhető vonalas infrastruktúrákra vonatkozik. Szintén az 1-5-ig tartó értékelési skálát alkalmaztam.

Az első ábra a víz vonalas infrastruktúrára vonatkozik.

34. ábra: Súlysápi kitöltők véleménye a Víz vonalas infrastruktúráról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

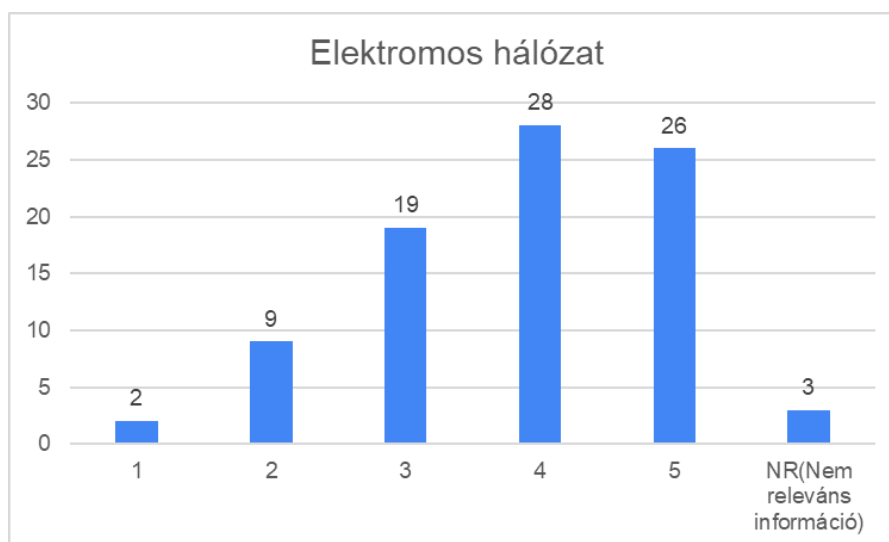

A víz vonalas infrastruktúra esetében a lakosság elégedettségi szintje kifejezetten alacsony. Átlaga 2,76 pont. A módusz értéke 3, a mediáné pedig szintén 3. A sápi részen élők elégedettsége 2,64 a súlyi és a szőlősen élők pedig 2,81 pont.

A városban nagy gondot okoznak a folyamatos csőtörések. Ez az idős vízvezeték hálózatnak köszönhető ami már igazán megérett egy cserére vagy korszerűsítésre. A tavalyi évben egy olyan eset is előfordult, amikor a város bizonyos részein közel 1 napig nem volt víz. Ez kihatással volt több helyi ipari létesítményre is. A 2024-es költségvetésben helyett kapott az ivóvízhálózat illetve a kutak fejlesztése, de a jövőben úgy gondolom nagyobb összegű beruházásra lesz szükség a ivóvízhálózat rendbetételéhez.

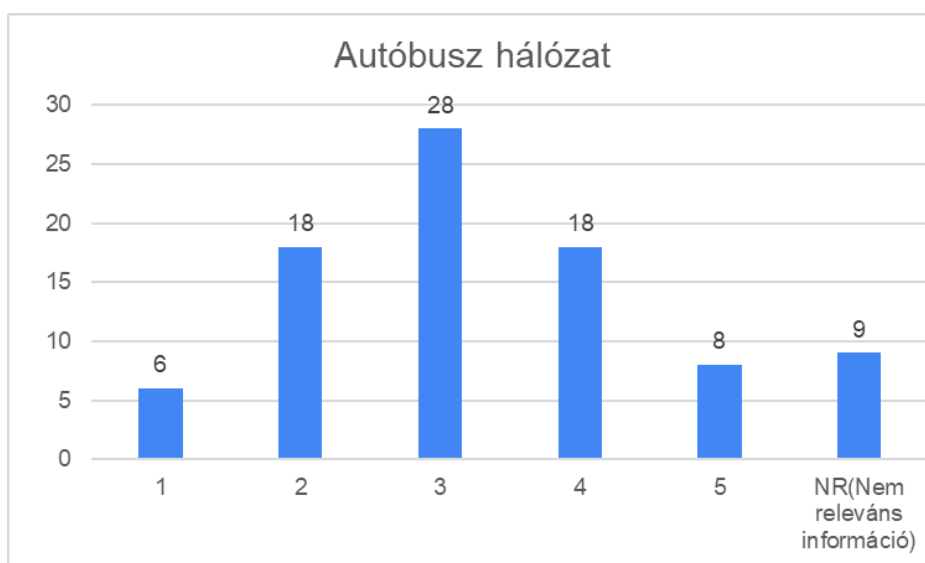
A következő pont az elektromos hálózat.

35. ábra: Súlysápi kitöltők véleménye az elektromos hálózatról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

Ahogy korábban is írtam ennek a fejlesztésre a önkormányzat nagymértékű erőforrásokat használt fel. A 2024-es évben több lámpát szereltek fel, amelyek Ledes technológiával működnek. Így kevesebb energiát fogyasztanak de jobb megvilágítást biztosítanak mind elődjeik. A lakosság összelégedettsége átlag szempontjából 3,8 pont módusz értéke 4 mediáné szinten 4 a sápi lakossága 3,85 a sülyi illetve szőlősi pedig 3,78. A következő pont a városban megtalálható autóbuszos tömegközlekedési forma.

36. ábra: Súlysápi kitöltők véleménye Az autóbusz hálózatról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A busz hálózatot a kitöltők átlagosan 3,05 pontra értékelték. A medián és a módusz érték szintén 3. A sápi részen élők 3,12 még a sülyi illetve szőlősi rész 3,02-re itt nagymértékű szignifikáns

eltérés nem figyelhető meg a két település esetén. A lakosság ezt az infrastruktúra elemet egyformán közepesnek értékeli.

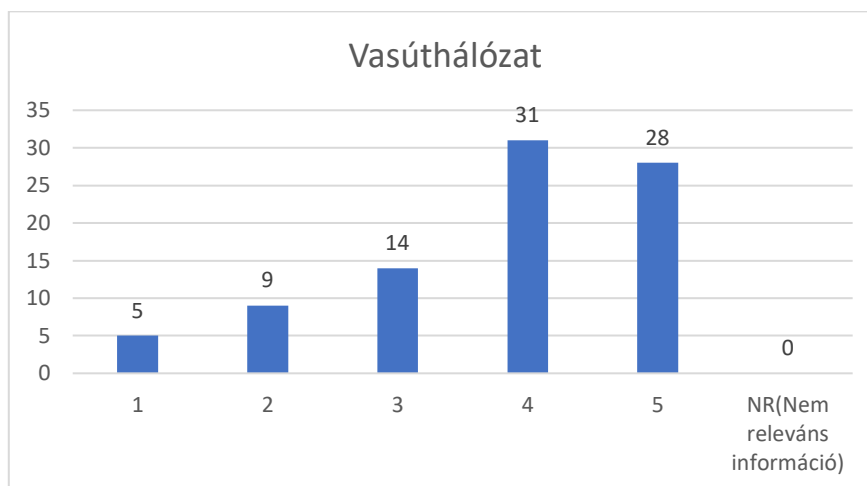
37. ábra: Sülysápi kitöltők véleménye a szennyvízhálózatról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A szennyvíz hálózat esetében a kitöltők kifejezetten pozitívan értékelték a helyzetet. az átlag 3,81-pont lett. A medián illetve a módusz érték is 4. A Süly és szőlősi részen 3,91 pontra még a sápi részen 3,57 pontra értékelték. A két rész közötti nagymértékű differencia talán annak tudható be hogy, a sápi részen több telep magasabban helyezkedik el. Így a szennyvízelvezetés nehezebben megoldható, de ezenkívül a a nagymértékű difernenciára különösebb okot nem találtam 2013-ban a település részt vett a Tápió vidék csatornázási programjában amiben az a településrészek egyformán részesültek.https://www.sulysap.hu/?module=news&fname=csatorna_gyik

A következő diagram a vasúthálózat elégedettségét mutatja.

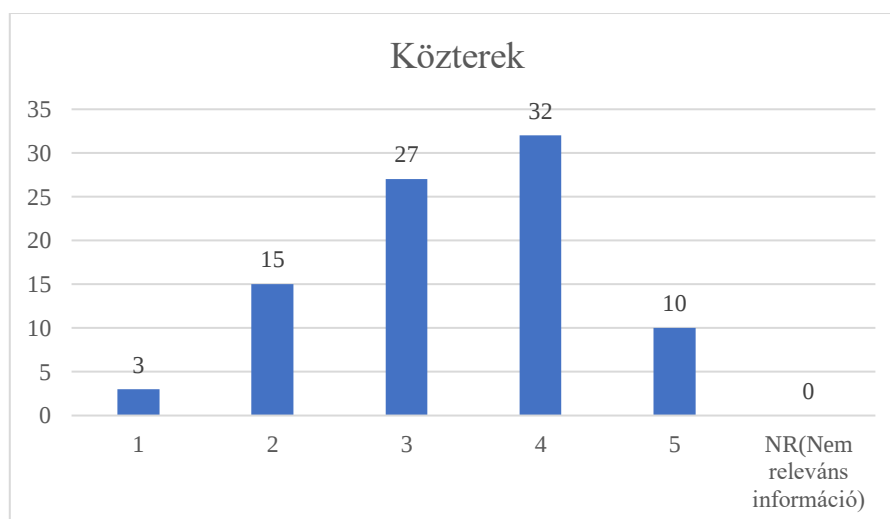
38. ábra: Sülysápi kitöltők véleménye a vasúthálózat állapotáról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A kitöltők átlagos elégedettsége 3,78 pont. A medián illetve a módusz érték 4. A sápi kitöltőké 3,5 a sülyi illetve szőlősi kitöltőké pedig 3,9 pont. Itt a nagymértékű differencia véleményem szerint a vasúti késéseknek tudható be. Ugyan Sülysápra szinte minden 20. percben indul vonat, ugyanakkor a vasúti rendszere elöregedettsége miatt a késések gyakoriak. Ez a sülyi lakosságot nem feltétlen érint mert a nagytöbbségük az állomások közelében lakik (Szőlősnymaralónak is van saját megállója). Viszont a sápi rész jóval messzebb található és egy esetleges késést a menetrendszerint közlekedő busz nem vár meg. Ezzel nagymértékű időkiesés keletkezhet a sápi ingázóknál.

A közterek elégedettségi értékelése a következő:

39. ábra: Sülysápi kitöltők véleménye a közterek állaptáról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

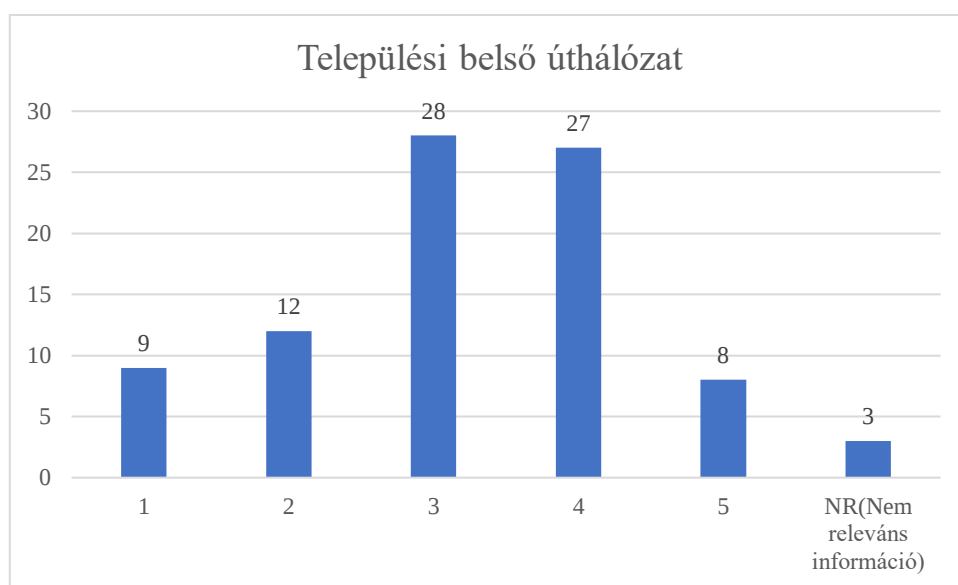

A közterek átlagos értékelése 3,36 pont. A módusz érték 4 a mediáné pedig 3. A sápi lakosok kiitöltési átlaga 3,38 a sülyi illetve szőlősieké 3,34 A közterek a városban megtartott események

során mindkét településrész egyaránt használja és minden résznek meg is vannak a közterei az események lebonyolításra. Sáp Kapás udvar, Süly piactér, még a szőlősi részen a kastélykert ad otthont különböző rendezvények számára. Azonban a kitöltők véleménye szerint szükség lenne a fejlesztéseikre. A játszóterek tekintetében 4 található a településen 1 a sápi részen egy a sülyi részen illetve 2 a szőlősi részen A sápi focipálya illetve a szőlősi kastélykertben található játszóterek kifejezetten nagy zöldterülettel bírnak. Azonban a másik kettő méretükben és a zöld területek nagyságában is jóval kisebb.

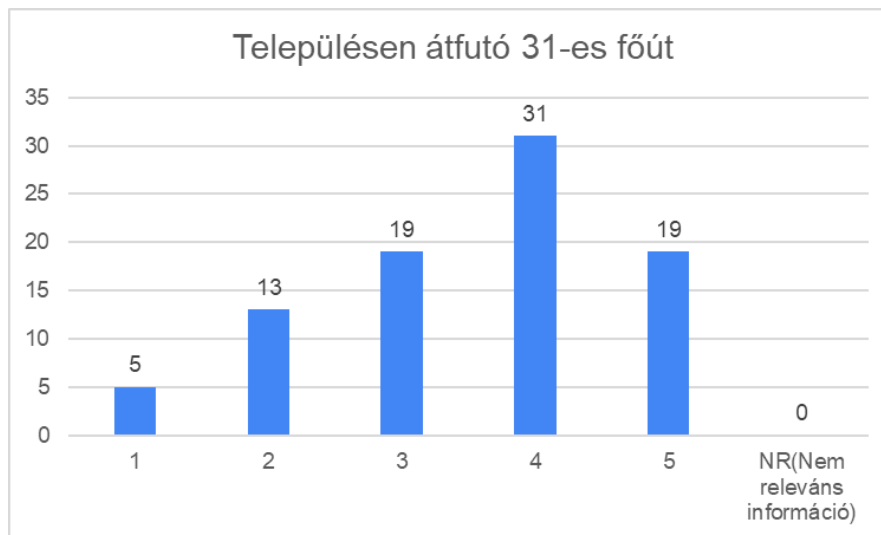
A következő elem a település belső úthálózatára vonatkozik.

40. ábra: Sülysápi kitöltők véleménye a település belső úthálózatáról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A kitöltők átlagosan 3,15 pontra értékelték az úthálózatot. A medián érték 3 a módusz szintén 3. A sápi rész átlaga 3 a sülyi és szőlősi 3,22 előzetesen számítottam erre, hogy a település belső úthálózatának értékelése nem fog a legjobban teljesíteni, de a település részek között nagyobb differenciára számítottam. A település részek fejlesztésére az idei évben különös hangsúlyt fektetett az önkormányzat. A Kiskókai utca teljes szakasza megújult, új útburkolat került rá illetve kiszélesítették, továbbá az ivóvíz gerincevezeték is cserélésre került. A településen több utcát is felújítottak az elmúlt években mint, az Ady Endre utcát a Kinizsi Pál utcát vagy az Állomás utcát. A főútvonal állapotát személy szerint megvagyok elégedve, azonban érdekelt, hogy a városon áthaladó főútnak a 31-es útnak milyen lesz az értékelése a kitöltők körében.

41. ábra: Sülysápi lakosok véleménye a településen átfutó 31-es főúton (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

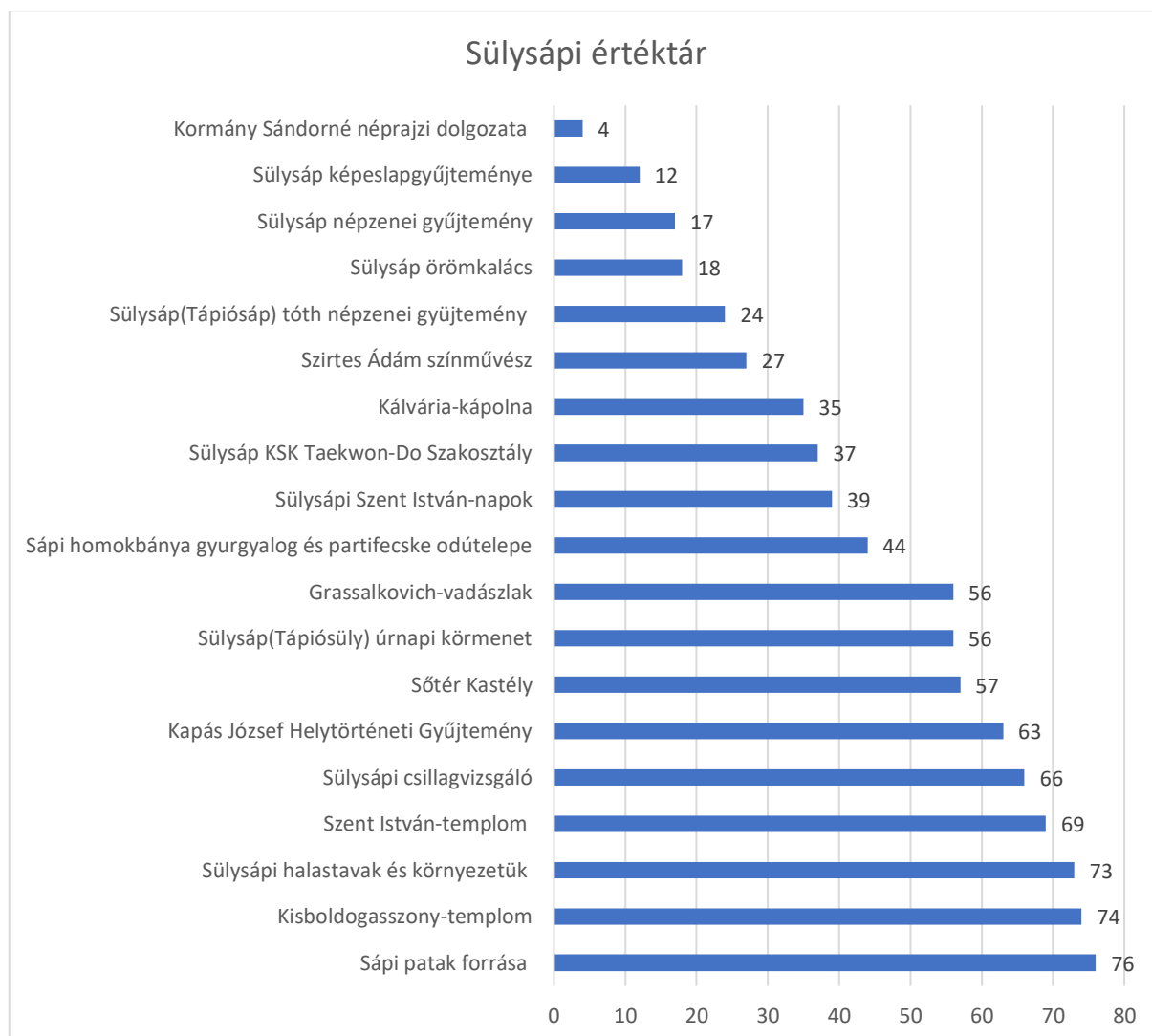

A 31-es út esetén a kitöltők átlagosan 3,53 pontra értékelték. A medián érték 4 a módusz szintén 4. A 31-es út minőségét a sápi részen élők 3,5 még a Süly illetve Szőlösön élők 3,54 pontra értékelték. Ezt az infrastruktúrát is mind a két településrészen egyformán használják és az elérésében egyik település rész sem szenved hátrányt.

A következő kérdés a város helyi értéktárgyaira vonatkozott. A város értéktára 19 elemből áll ezek a következők:

A kitöltőknek az alábbi értéktári elemekből lehetett kiválasztani, azokat amiket ismernek. A kitöltők válasz eredményei a következők:

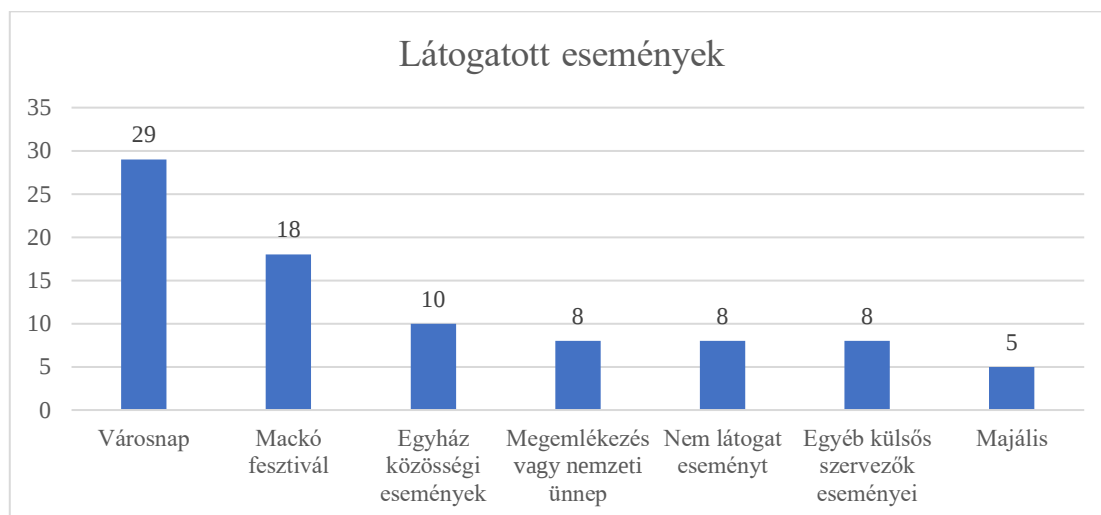
42. ábra: Sülysápi lakosok ismerete a helyi értéktárról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A 42. ábrán jól látható hogy a sápi patak forrását ismerték a legtöbben, ezt követték a különböző épületek. A Kisboldogasszony templom Sülysáp címerében is szerepel illetve a pest vármegyei értéktár részét is képezi. A legkevésbé ismert Kormány Sándorné néprajzi dolgozata. Az értéktár tartalmait úgy gondolom érdemes lenne szélesebb körben tejeszteni. A fiatalabb generációk körében a helyi értéktár értékeinek bemutatása kifejezetten fontos elem lehet. Ezzel lehetne növelni az identitástudatukat illetve arra sarkalni őket, hogy az elvándorlás helyett maradjanak a szülőföldjükön. Akár tanítás nélküli munkanapokon lehetne kirándulásokat szervezni az általános iskolások körében a Kapás udvarba vagy az olyan kevésbé ismert értéktári elemekhez mint a Kálvária kápolna.

A következő ábra a városban megtartott eseményeket látogatásást méri fel. A kitöltőknek önállóan kellett megfogalmazniuk, hogy melyik eseményeken vesznek részt.

43. ábra: Süllyási lakosok látogatása a városi események esetében (forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

Az ábrából kivehető, hogy a legnépszerűbb események a Városnap illetve a Mackó fesztivál. Az egyház közösségi események esetében a legtöbben a Búcsút nevezték meg, azonban több kitöltő is megemlítette a Tápiómenti Nagybaldogasszony Közösség illetve a TENT vagyis a Tápiósülyi Egyházközségi Napközis Tábort is. Az egyéb külsős események olyan szervezéseket takarnak, amik nem az önkormányzathoz vagy az egyházhhoz köthetők. Ilyenek a Vave vagyis a Városlakók a Városért Egyesület rendezvényei vagy a Mackó túrák illetve a süllyási autós felvonulás. A válaszokból kiderül, hogy a kitöltők nagyrésze valamilyen eseményt látogat.

Az utolsó ábra a kitöltők fejlesztési javaslatait taglalja.

szerkesztés 2024)

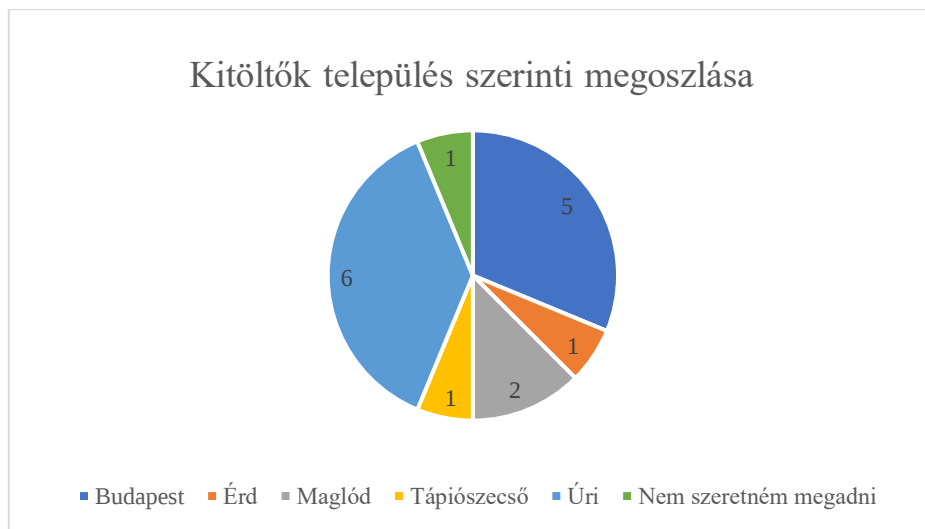

A súlysági kitöltők válaszai után a Súlysáptól eltérő településeken élő kitöltők válaszai következnek.

4.2.3 Nem Süllysápon élő kitöltők válaszai

A városlakók lekérdezése után azokat a személyeket kérdeztem meg akik vagy a szomszédos településeken élnek vagy pedig valamiféleképpen ismerik a települést.

45. ábra: A Süllysápon kívül élő kitöltők lokációjának listája (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A kitöltők nagyrésze Budapest külső kerületeiben vagy Úriban élnek. Úgy gondolom, hogy ezek a válaszok is fontosak, hogy egy külső szemlélő hogyan látja a város képet. Újfajta perspektívákat hozhat be annak lehetséges fejlesztéseihez. Különösen az Úriban élő kitöltők. Süllyáppal szomszédos település a Budapest felé történő ingázásba innen kapcsolódnak be, ezért erre nagyobb rálátásuk. A kitöltőknek van személyes kötődése a városhoz vagy valamilyen hozzátartozójuk a városban él.

A következő ábra a városban megtalálható szolgáltatásokat elégedettségi mutatóját szemlélteti:

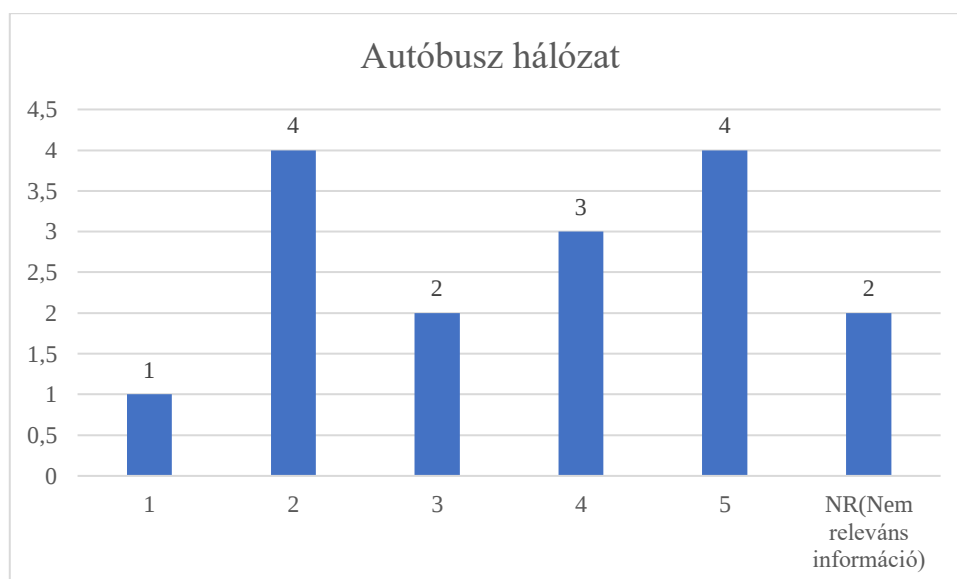
46. ábra: A külsős kitöltők elégedettsége a kereskedelmi szolgáltatásokkal (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A kitöltők átlaga 3,64 pont, ez a korábban a sülysápi lakosságnak feltettektől merőbben eltér ott az átlag 3,22 volt. Az ábra medián értéke 4 módusza 5. Az Úri illetve a többi településről kitöltők válasza között nagymértékű disszonancia figyelhető meg. Az úriak 4,66 pontot, még a többi településen élők 3,29 pontra értékelték ezt a szolgáltatást.

A következő pont az autóbusz hálózatra vonatkozik.

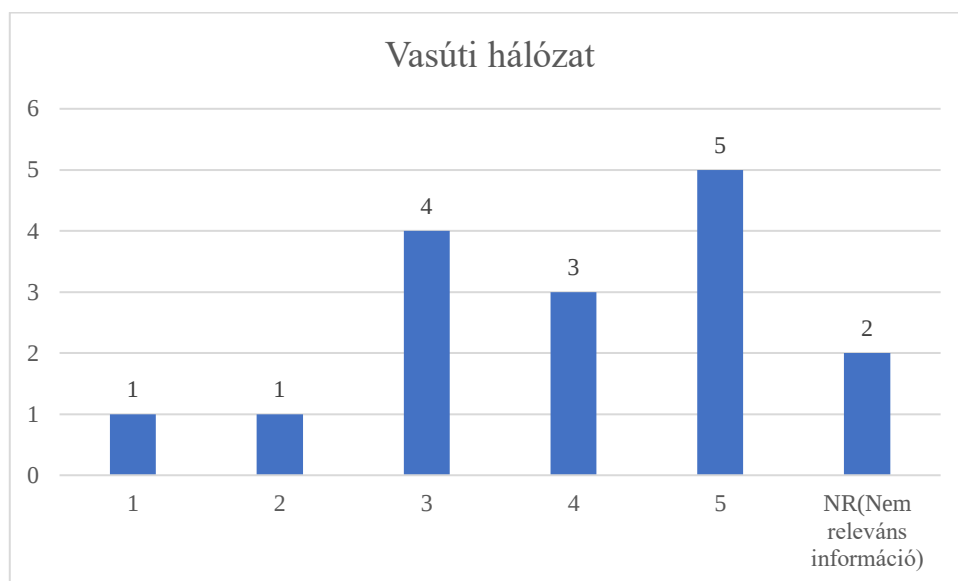
47. ábra: A külsős kitöltők elégedettsége a sülysápi autóbusz hálózattal (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

Az átlag 3,36 pont ez sokkal jobb adat, mint a sülysápi lakosoké. A módusz érték 2 illetve 5 a medián pedig 3,5. A válaszadók közül az Úri kitöltők itt is jobbra értékelték a szolgáltatást, mint a más településen élők.

A következő ábra a vasúti hálózat értékelését szemlélteti.

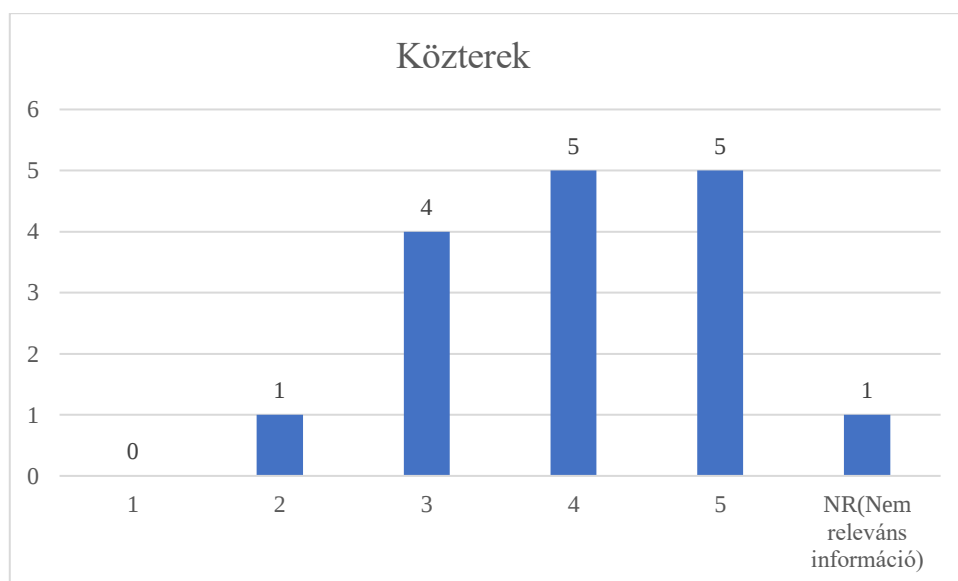
48. ábra: A külsős kitöltők elégedettsége a süllyási vasúti hálózattal (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A vasúti hálózat átlaga 3,71 pont volt, ez kicsivel alacsonyabb, mint a süllyási lakosok elégedettsége. A módusz érték 5 a medián érték 4. A kitöltők között lakó hely szempontjából nem volt szignifikáns eltérés.

A következő ábra a közterekre adott válaszokat szemlélteti.

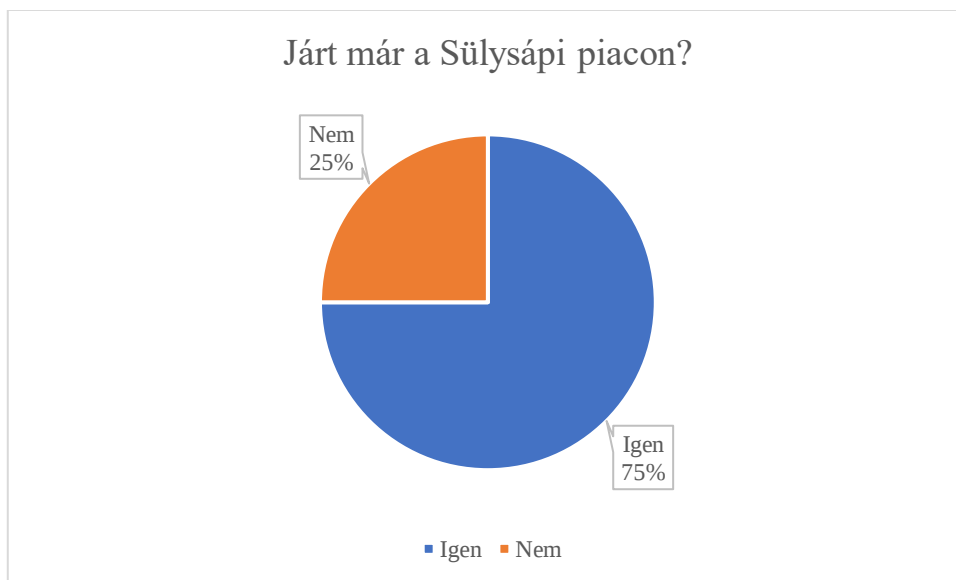
49. ábra: A külsős kitöltők elégedettsége a süllyási közterek minőségével (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A közterek átlagát a kitöltők 3,9 pontra értékelték, ez a süllyási lakosok 3,36-os értékeléshez képes nagyban eltér. Az úri lakosság 4,17 pontra, még a többi településen élők 3,77 pontra értékelték. Süllyás legnagyobb köztere a piactér, ahol minden szerdán és vasárnap piacnapot

tartanak. A sülyi piac árusai a következő ábra a piactér ismertségét ábrázolja. Módusz érték 5 és 4 medián érték 4.

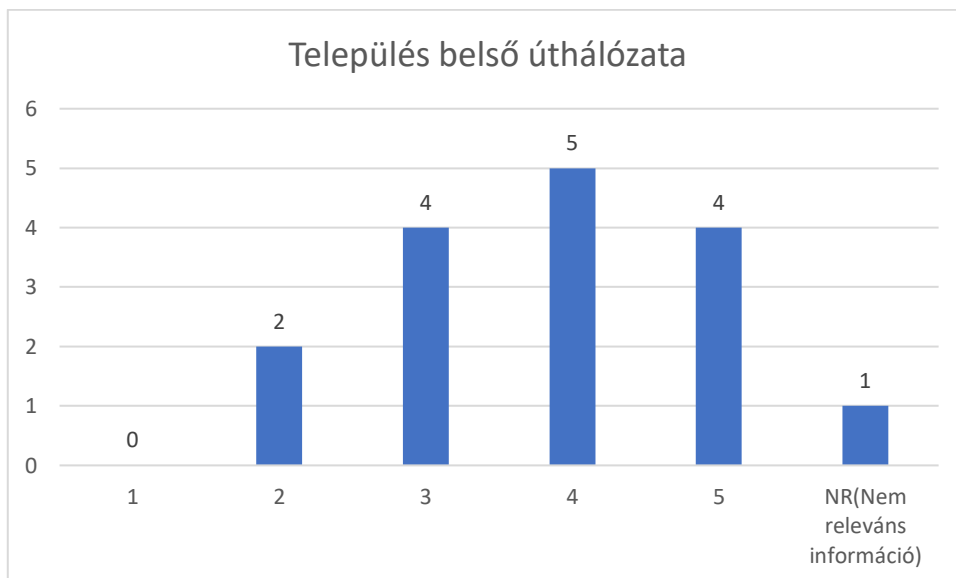
50. ábra: A sülysápi piacon járt sülysápon kívüli kitöltők aránya. (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A kitöltők $\frac{3}{4}$ - része meglátogatta már a sülysápi piacot. A környező településen élők mindegyike járt már a sülysápi piacon. A látogatási arány a Budapesten élőkénél volt a legalacsonyabb.

A következő ábra a kitöltők elégedettségét ábrázolja a város úthálózataival kapcsolatosan elsőként a város belső úthálózatait szemléltetem.

51. ábra: A külsős kitöltők elégedettsége Sülysáp belső úthálózataival (forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

A 31-es főút Süllysápon átfutó szakaszát pedig a következőképpen értékelték.

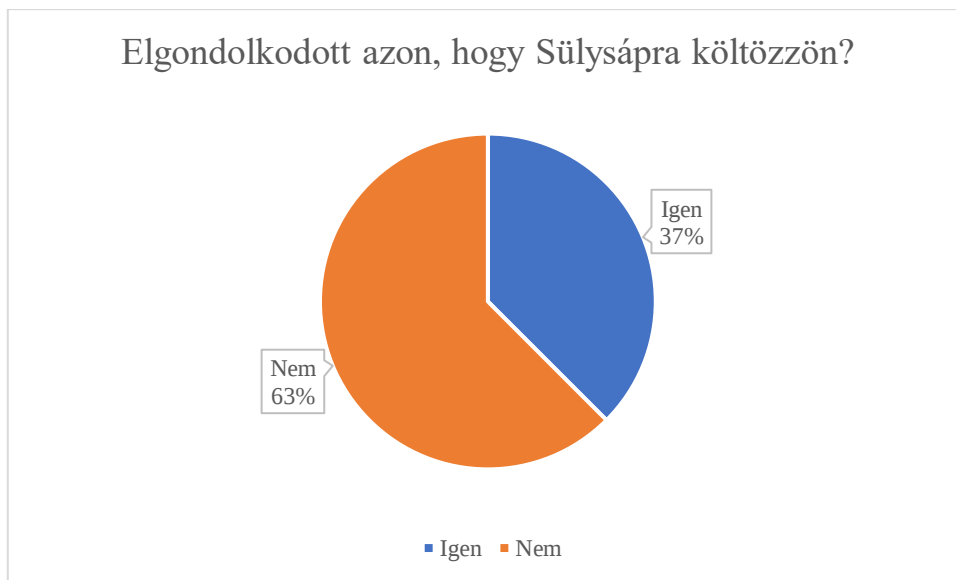
Állapot	Szám
1	1
2	0
3	5
4	4
5	4
NR(Nem releváns információ)	2

A következő ábra a nem süllyési lakosok véleményét tükrözi a településről.

[illegible]

A város megítélése a városon kívül élők szemszögéből kifejezetten pozitív. Ennek függvényében a következő ábra a Süllysápra való költözési hajlandóságot ábrázolja a Süllysápon kívül élő kitöltőktől.

54. ábra: A süllysápra költözni vágyók aránya (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

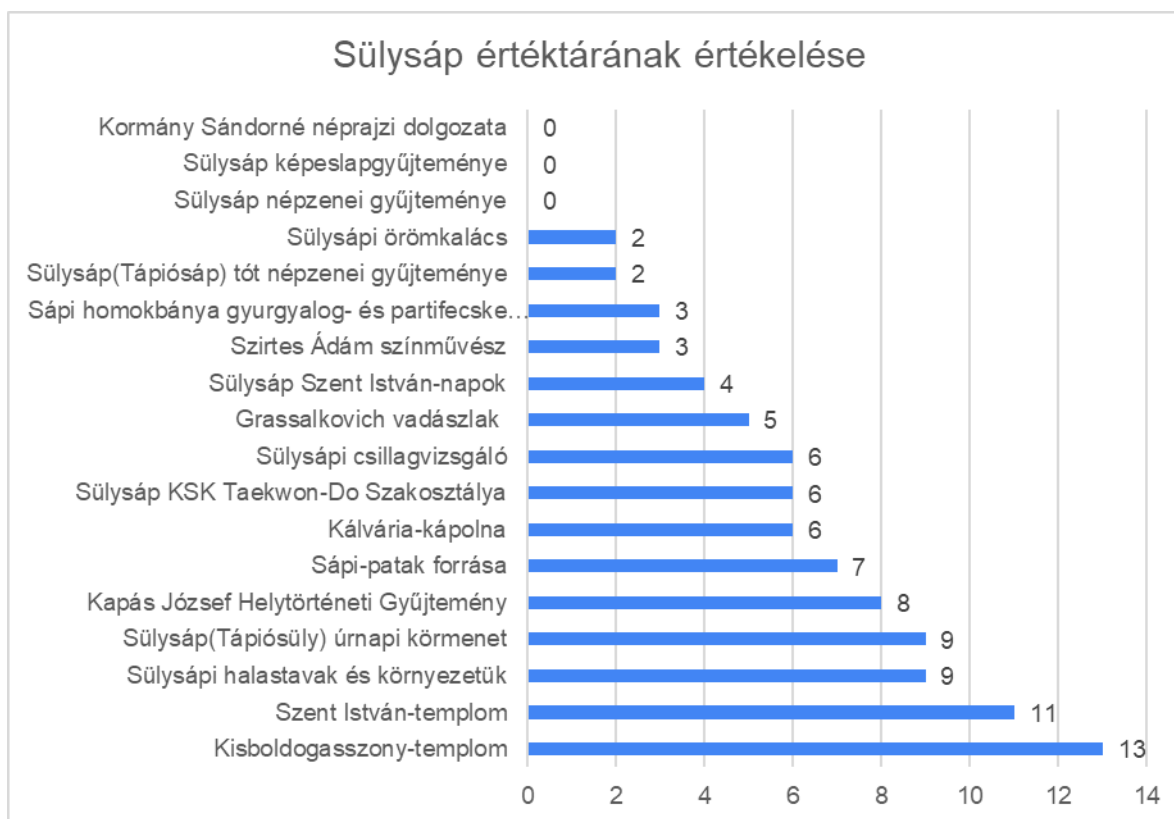

A válaszadók több mint 1/3-része gondolkodott el azon, hogy át vagy visszaköltözzön a városba. A költözni vágyók nagyrésze budapesti vagy Úrin kitöltők, akik fő indokként a nyugodt környezetet jelölték meg, a költözés okaként. Az Úri településen élő kitöltők közül egy kitöltő gondolkodott el azon, hogy a városba költözzön. A következő

A nem süllysápi kitöltők esetében az úrin kívüli kitöltők nem látogatnak süllysápi eseményeket. Az úri lakosok esetében a városnapot minden kitöltő legalább egyszer már meglátogatta, ezen kívül a süllysápi búcsún szoktak még részt venni.

A következő ábra azt ábrázolja hogy a Süllysápon kívüli kitöltők a Süllysápi értéktár mely részeit ismerik, növekvő sorrendben.

55. ábra: A külsős kitöltők ismerete a sülysápi értéktárról (Forrás: Saját kérdőív alapján saját szerkesztés 2024)

Az értéktár elemi közül a Sülysápon megtalálható 2 templom volt a legismertebb. Népszerű elem még az úrnapi körmenet, ezt az úri kitöltők is mind ismerték. Sülysápon és a szomszédos településen nagyon aktív az egyházi élet ennek tudom be a magas jelölés számot. A sülysápi halastavak illetve a Kapás József Helytörténeti Gyűjtemény is előkelő helyet foglal el a rangsorban.

4.3 Egyéni út és járda hálózat kutatás

A lakossági felmérést követően saját magam is készítettem egy állapotfelmérést az út illetve a járda hálózatról. Az úthálózat esetén pont rendszert alkalmaztam 1-5 ig terjedő skálán. A skála egyes elemeihez színkódot rendeltem.

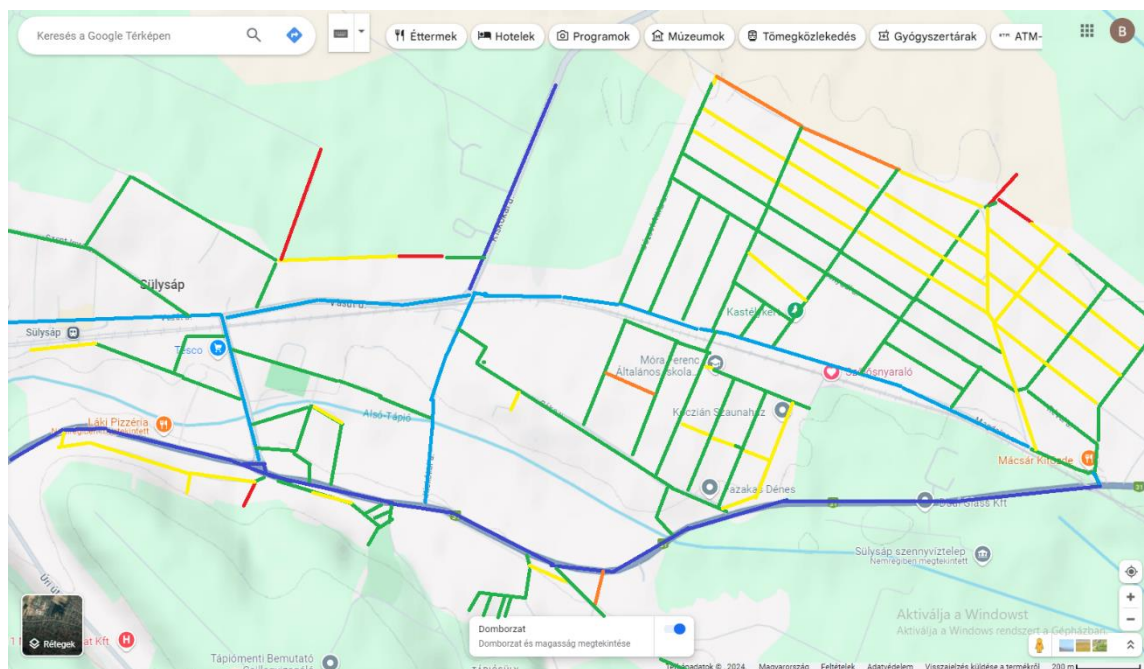
- 1 rossz minőségű kátyús út piros
- 2 jó minőségű föld út narancs
- 3 mart út citrom sárga
- 4 Aszfaltozott út zöld
- 5 Aszfaltozott út 2 sávós kék
- Lila fő útvonal (nem települési kompetencia)

Igyekeztem objektív maradni a pontozás közben és minden utcát feltünteteni, azonban lehetséges hogy pár utca a peremterületekről kimaradt vagy egy másik szemléltető egyéb kategóriába sorolná az adott útszakaszt. A felmérés eredményét a következő ábrák mutatják be.

56. ábra: Sági rész úthálózatának felmérése 2024 (Forrás: Google térképen saját szerkesztés, saját felmérés alapján 2024)

57. ábra: Süly és Szőlősnymaró úthálózatainak felmérése 2024 (forrás: Google térképen saját szerkesztés, saját felmérés alapján 2024)

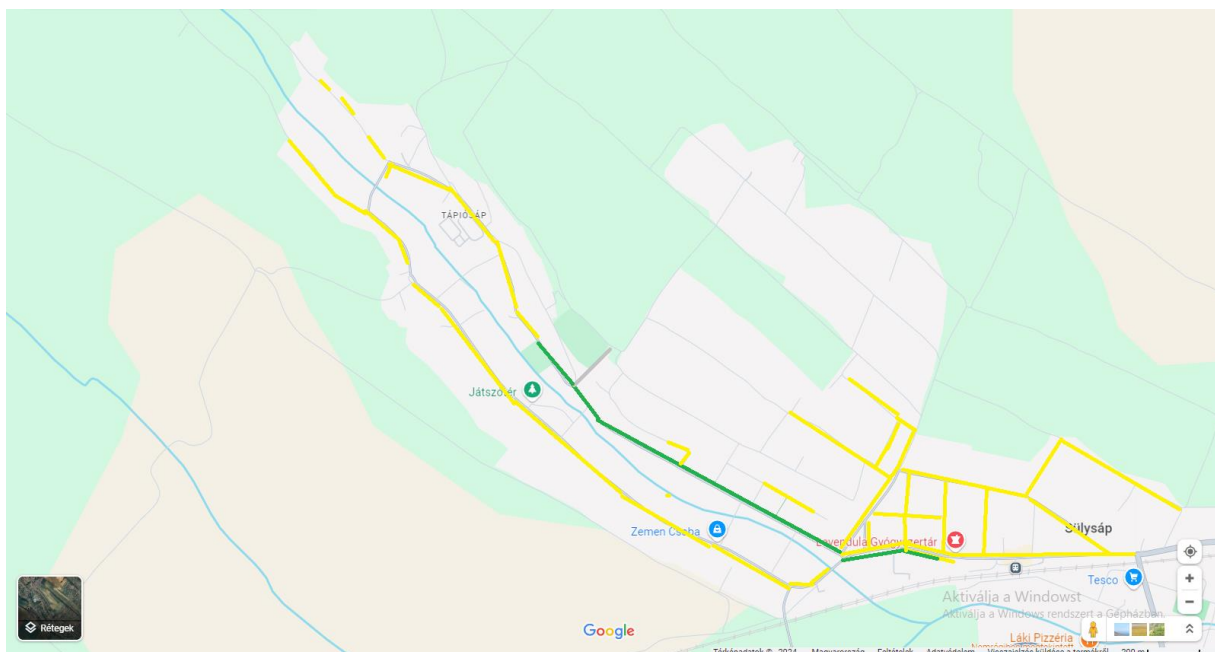
Látható hogy az úrhálózat zömében sárga illetve zöld szakaszokból áll. A sági illetve a sülyi rész között nagy differencia nem figyelhető meg kivétel a Sápon megtalálható dűlő részeket ott

a település öszképéhez képest jóval rosszabb az utak minősége. Viszont ezek mezőgazdasági területek. Ennek a kérdésére a személyes interjúm kapcsán még visszatérek. A következő ábrák a járda hálózat állapotát hivatottak prezentálni. itt 2 szintet alkalmaztam

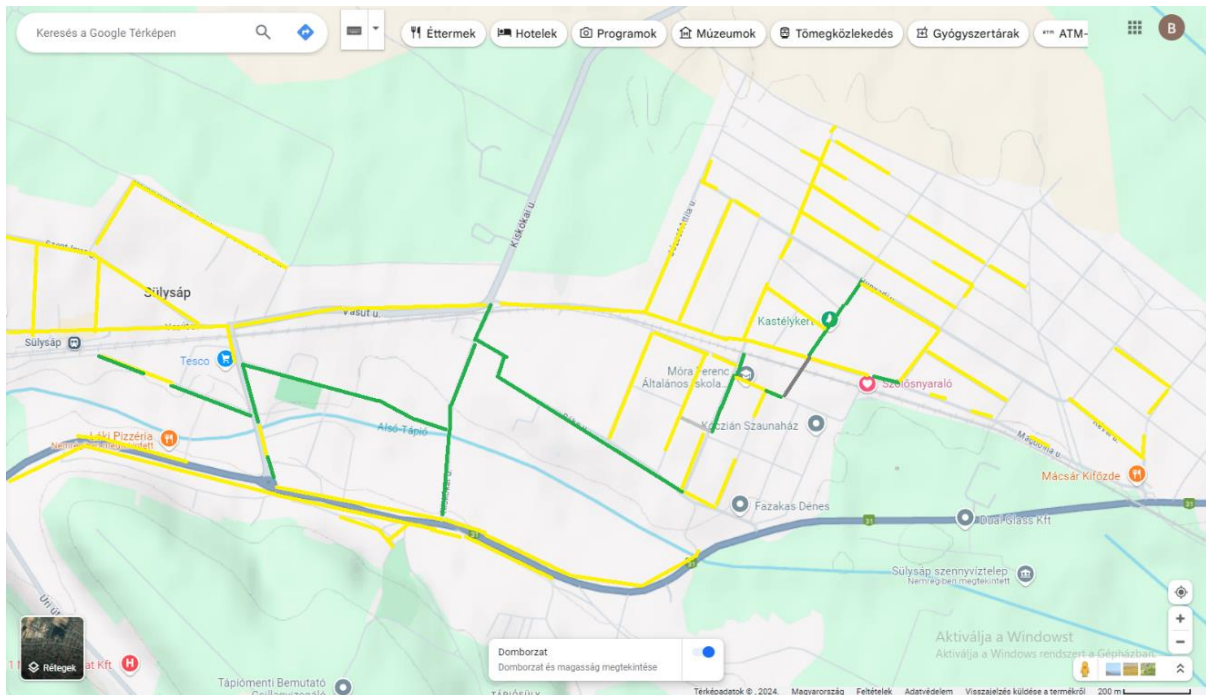
- Sárga: Összefüggő járda szakasz
- Zöld: Összefüggő széles járda
- Szürke: térképen nem jelölt járda

Ebben az esetben is igyekeztem minden járdaszakaszt feltüntetni a sárga színskálát a járda állapota szerint lehetett volna még bontani azonban csak bizonyos ház szakaszok előtt romlott lényegesen a járda minősége. Ebben az esetben inkább a járdával kiépített szakaszok ábrázolása a lényeges elem.

58. ábra: Sági rész járda hálózata 2024 (forrás: Google térképen saját szerkesztés, saját felmérés alapján 2024)

59. ábra: Süly és Szőlősnnyaraló járda hálózatai 2024 (Forrás: Google térképen saját szerkesztés, saját felmérés alapján 2024)

Látható, hogy a közintézményekhez, mint az iskolák, vasútállomások, Önkormányzat, templomok, parkok mindhez széles járda vezet. A főútvonal mentén kiépített járdaszakaszok vezetnek keresztül. A lakóövezetekben, mint Szőlősnnyaraló azonban több szakaszon nincsen járda. Viszont ez nem létfontosságú a lakosság számára mert, itt az autós forgalom kevésbé jelentős. A sápi rész esetében a dűlő területeken nincs járda, illetve a Kossut Lajos és a Dózsa György utcát összekötő mellékszakaszokon nincsen kiépített járda. Mindent összevetve nálam a település belső út hálózata 3,5 pontot kapott volna azonban a kitöltő felthetőleg csak a saját útszakaszát értékelte. Ennek következtében lakóhely szerint lehetett differencia.

A primer és szekunder adatok ismertetése után rátérnék egy személyes interjúra, amelyet Katus Norberttel Süly város alpolgármesterével készítettem. Az alpolgármesteri feladatait mellett felel a sülysápi pályázatok megírásáért és lebonyolításáért. Már korábban is találkoztunk ezért az interjú során tegeződéssel kommunikáltunk.

4.4 Interjú az alpolgármester úrral

Interjúmat Süly város alpolgármesterével készítettem, amelyben első kérdésem az volt, hogy milyen nagyobb fejlesztések valósulhatnak meg a következő évben illetve a kormányzati ciklusokban?

Alpolgármester Úr elmondta, hogy a Polgármesteri hivatal bővítésének a közbeszerzése most zajlott le, a családsegítő, amely eddig két külön épületben működött költözik a polgármesteri

hivatal épületébe. Kb. 400 millió Top+ pályázatból valósul meg, minimális önerővel. A másik nagyobb beruházás a település központ megújítása. Most zajlik a közbeszerzési előkészítése. A település központ 2025 október, a szociális központ 2026 tavaszán kerül átadására. Település központra 300 millió forint támogatást nyert el az önkormányzat, az önerő mértékét jelenleg nem látjuk még. Ez a kettő együttesen egy modern városközpontot fog eredményezni ezen a részen. Sülysáp esetében a városháza a város központja illetve a vasútállomás környéke is frekvenciált résznek tekinthető. Ez a kettő nincs egy helyen. A konkrét pályázati projektek ezekből az elemekből állnak természetesen a város vezetés folytatja az út és járda hálózat építését, javítását. Várható még egy (VP) pályázat amely a külterületi utak rendezésére vonatkozik. A pályázat a településeket összekötő külterületi utak fejlesztésére szolgál. Itt ha egyedül 150 millió konzorciumban a szomszédos településekkel (Kóka vagy Úri) akkor 300 millió a támogatás kapható.

Következő kérdésem az volt, hogy a település vezetése a két település közül melyikkel történő együttműködést prioritizálná? Megtudtam, hogy még nincs döntés. A saját véleményem az hogy, a település szerkezetünk következtében Kókaival van a legtöbb közös külterületi út vagy Dány ez még a jövőbeli egyeztetéseken kiderül.

A következő kérdésem arra vonatkozott, hogy az önkormányzat az elmúlt években több komoly válsággal is szembe kellett néznie. Covid, energia árak hirtelen növekedése, ezek után milyen tartalékokkal rendelkezik az önkormányzat? A kormány általi újabb gazdaságot lassító lépésekre az önkormányzat fel van készülve pénzügyi tartalékokkal?

A covid és gazdasági válság is érintette Sülysápot. A covid megnehezítette a működést, de első sorban az intézmények esetében. Nekünk nincs akkora szolgáltató iparunk helyben. Az iparunk inkább termelésre, mezőgazdasági, illetve ipari termelésre fókuszál. Nincs turizmus, nincs sok vendéglő stb ezek a bezárások főként a szolgáltató ágazatot vetették vissza hosszabb távon. Különösebb iparüzési adó kiesést nem okozott a városnak a covid. Összesében azt mondhatom, hogy Sülysáp a maga méretével és költségvetésével átvészelte a covid válságot. Ez után következett az inflációs helyzet, illetve a rezsi válság. Az önkormányzat az energiára hosszútávú szerződéseket kötött. Az idei évben járnak le ezek a szerződések, amik érvényben voltak az elmúlt 3 évben. Nagy kilengést nem okozott az energia válság más településekhez viszonyítva pár milliós többlet keletkezett energia oldalon. Rögtön reagált rá az önkormányzat. Több klímát beszereltünk. Látjuk, hogy magasabbak lesznek az energia árak, de nem horrorisztikusan. Ezzel párhuzamosan a tartékaink egy jelentős 140 millió forintot a közvilágosítás ledesítésére fordítottuk. Pont azért, mert láttuk, hogy lefog járni a szerződés és ha régi rendszeren az új energia szerződést kell kötnünk kapásból több tíz milliókat költöttünk

volna el. Így szinten tartjuk a költségeinket. Most nagyjából a 2 évvel ezelőtti költségvetési mértékben fogunk költeni az energiára. Azonban a fenntartás sokkal olcsóbb lesz és a meghibásodások száma is vélhetően jóval alacsonyabb lesz. Összeségében a nagyobb krízishelyzeteket jól vészeltük át, volt tartalékunk. Nyilvánvalóan választási év járdát rengeteget építettünk az előző és a mostani években, több utat javítottunk, építettünk mind önerőből ment. Addigra megálltak a pályázatok. A tartalékokat tekintve az 1,7 milliárdos költségvetés mellett nagyjából 100 milliós évvégi maradvánnyal tudunk számolni. Törekszünk arra, hogy ne mindig költsük el az összes pénzünket. Tavaly októberben elsőnek ESCO modellben gondolkodtunk a led fejlesztésen, de a magasabb költségek miatt végül ezt elvetettük. Összeségében Süllyap szerintem térségi szinten is egy stabil gazdálkodású település. Az új rendszer alapján már Süllyap is befizető szolidaritási adóban. Az új járási program ettől különbözik. Az új programban az iparüzési adó növekmény egy részét kell befizetni a járási költségvetésbe. 1 éven belüli fejlesztési különbözet itt marad a településen a többi járási kasszába kerül, ha nem éri el a 250 millió forintot akkor azt az állam kipótolja. Nagykátai járás esetében valószínűleg nem kerül sor kipótlásra. Az újra osztásáról egy polgármesteri tanács dönt járáson belül. Ez a jogszabály a jövőben még azonban változhat. Süllyapon tavaly 420 millió volt az iparüzési adó bevétel idén 370 millióval számolunk.

A kérdőív során kiderült, hogy a lakosság a havi nagybevásárlások nagyrésztét nem a településen belül végzi el. további multinacionális diszkont áruház, mint Lidl, Penny, Aldi, Spar, Auchan bevonása a településre? A Tesco, illetve COOP mellé.

Igen tervezünk. Történt kapcsolat felvétel is, azonban nem tudjuk megvalósítani. Az Aldi illetve a Lidl jönne a településre. Korábban egyedül a Tescot sikerült bevonni. Azonban a Pláza Stop, amely megtiltja a 300 négyzetméternél nagyobb területű kereskedelmi építmény létesítését. A Pláza Stop alól a Hajdú Bihar Megyei Kormányhivatal adhat felmentés ez gyakorlatban nem szokott megvalósulni zöld mezős beruházás esetén. Barnamezős beruházásként jöhetne egy új diszkont áruház, azonban a városnak nincs ekkora területtel rendelkező használaton kívüli építménye.

A Menta Coffee Süllyapon egy alkoholmentes termékeket árusító bisztró, ez önkormányzati épületben, illetve támogatással indul el (első évben elengedték a bérleti díjakat, ha jól tudom) ez elég vonzó a fiatalok körében a kérdésem az, hogy tervben van a fiatalok számára történő további beruházások vállalkozók támogatása, mint akár a kresz park felújítása? Illetve terveztek e olyan fejlesztéseket, amik inkább a fiatal felnőtteket szólítják meg?

Igen jól tudod a Menta Coffee nyitása előtt több kávézót üzemeltető személlyel készített az önkormányzat egy kávézót üzemeltető tervet önkormányzati fenntartásának indult. A Menta

Coffee-tól egy magasabb színvonalon gondolkodom itt a lakberendezésre, termék kínálatban és más szempontokra. A piac pályázati kiírása nem feltétlen támogatta a saját beruházást, illetve több fontosabb rész is fejlesztésre szorul, mint az utak, illetve járdák. Ezt a közel 40 milliós beruházást az önkormányzat inkább másra fordította. Ezt alapvetően én vállalkozói feladatnak érzem. Sülysáp az ilyen intézmények nehezen tapadnak meg. A szomszéd településeken ez jobban működik. Az önkormányzat azonban, a szolgáltató helyek üzemeltetését az önkormányzat jelenleg nem szeretné ezt magára átvállalni. A koncepció nincs teljesen elvetve gondolkodunk rajta, de a várható gazdasági visszaesés nem könnyíti a folyamatokat.

A fiatalok számára az önkormányzat tervezi a következő LEADER pályázati ciklusban több beszerzést. A kastélykert környékén egy rekortán pálya vagy futókör kialakítása van tervben. A Sági közpark esetében is tervben van egy ilyen beruházás, azonban a patak miatt ez nehezebben kivitelezhető. Egyelőre új helyszínek kialakítása nincs tervben, csak a 3 fő zöldterületre fókuszálunk. Eddig a játszóterek fejlesztése fókuszáltunk, most tudunk egyéb fejlesztéseket megvalósítani. Tavaly az önkormányzat pályázott egy pumpa pályára, de a pályázatot nem sikerült elnyernünk. Tervben van egy újabb kültéri kondipark létrehozás a süllyi részen. Főként ezekben gondolkodunk, de az önkormányzat egyéb beruházásokra is nyitott. Várjuk a pályázati lehetőségeket.

Arra is kíváncsi voltam, hogy az alpolgármester úr szerint Sülysápon lehetne népszerűsíteni a turizmust? Az önkormányzat részéről van erre irányuló törekvés? A Mackó fesztiválon, illetve a városnapon kívül?

Alpolgármester úr elmondta, hogy pár éve végeztem én is turizmust, a szakdolgozatomban a Tápió vidékét vizsgáltam. Nekem az volt a megállításom, hogy ökoturizmust kellene fejleszteni. Helyi értékekre és helyi élmény csomagok előállítása a cél. Turisztikailag úgy gondolom a Mackó fesztivál érdemes a tovább gondolásra. Több, nagyobb szabású rendezvénynek költségvetési korlátjai vannak a városvezetés részéről. Az idei városnap 13 millió forint volt. A nyitott helyszín következtében nem lehet belépőjeggyé tenni ezzel a város gyakorlatilag a saját lakossága mellett „külföldieknek” nyújt szórakoztatási programot. Nem feltétlen ez a cél. A Mackó sokkal inkább hasznosul helyben. Van turizmusfejlesztési koncepció, de szükséges szálláshelyeket kialakítani.

A következő kérdésem részben erre is irányul. A kistérségi szinten környező településekkel van valamilyen közös tervezési területfejlesztési koncepció? Esetleg bicikli utakkal összekapcsolni a Tápió vidékét?

Ilyen közös tervezési program nincs a többi településsel. Korábban volt egy felvetésem a LEADER pályázatok során 1 milliárd forint lett szétosztva. A felvetésem a következő időszak

stratégiájára vonatkozott, kapjon plusz pontot az olyan fejlesztés, ami egy közös térségi turisztikai koncepcióban benne van. Például: Süllysápon, mert itt van domb akkor épüljön itt egy kilátó. Mondjuk Tápiószecső esetén ne kilátó, hanem más turisztikai látványosság épüljön. A véleményemet meghallhatták majd, minden ment tovább. Az együttműködésre nincs hajlandóság a települések között. Van 3 térségfejlesztési terv, amely a fióknak készült. A korábbi csatorna beruházás után a polgármesterek nem gondolkodnak ilyen átfogó közös projektekben, mint az egész Tápió vidék fejlesztése. Azt gondolom, hogy alsóbb szinteken ellehetne kezdeni. Az ökoturizmus pont ezt segítené elő. Az állattartó gazdaságok esetében úgy gondolom, hogy az ilyen típusú turizmus forma nagyban segítené az ágazat profitálását. A csomag pusztán egy részeleme lennének a gazdák állata,i ezt még ki kell bővíteni további programokkal, de a fő csapás irányt én ebben látom. Szükséges lenne szálláshelyek kialakítására. Vagy a környező települések szálláshelyeivel megállapodásokat kötni, mint Tápiószecső vagy Tóalmás, hogy legyen a szállás is a csomag része.

A kérdő ív során volt egy kérdés, amely úgy szólt, hogy mit fejlesztene a városban. Többen írták egy uszoda létrejöttét vagy egy mozi megépülését kifejezetten preferálnák. Azonban én úgy gondolom, hogy nem lenne rá elegendő felvevő piac. Te hogyan vélekedsz erről? Az önkormányzat tervez hasonló beruházás létrejöttét, ami nem feltétlen termeli vissza, de a kulturális és térségi szerepvállaláshoz nagyban hozzá járulna.

Tervben vannak ilyen beruházások nem a recessziós időszakra időzítve. Az önkormányzat a következő pár évben korábban említett beruházásokat szeretné végrehajtani. A ciklus vége felé azonban nagy esélyt látok egy uszoda felépítésére. Előzetes terveink vannak már a kivitelezéssel kapcsolatban, a források még hiányoznak hozzá. Egy több célú sportcsarnok építése is tervben van, de az önkormányzat ebben a ciklus időszakában feltehetőleg csak az egyik ilyen beruházást fogja tudni végrehajtani.

A vízvezeték fejlesztésre korszerűsítésére az önkormányzat 2024 es költségvetésben 23 millió forintos vízhálózati fejlesztésről döntött ezek mérsékeltek a csőtörések mennyiségét az előző évekhez képest. Vannak további lehetőségek a csőtörések mérséklését, vagy csak a komplett csere segíthet állami beavatkozással?

A csőtörések mérséklésre 2 irányvonalon lehet elindulni. 1. Üzemeltetés módján történő változtatás. 2. Rossz állapotú csőszerkezetek cseréje. A legrosszabb állapotú helyszínek be vannak azonosítva, főként gerinc vezetékek, amelyek a rossz anyaghasználatú és tárolású PVC csövek következtében vannak ilyen állapotban. A sápi szakaszon idén cserélt 3 méteres gerincvezeték szakaszon cserélt PVC-n látszott a nap okozta barnulás. A cső a barnulás mentén szakadt ketté. A kicserélendő terület nagyjából 2,5 km hosszú. Ez a szakasz okozza nagyjából

a csőtörések felét. A most felújított Kiskókai utcán körülbelül 500 méter ilyen szakasz volt található. Az utcában a vezetékek csere nagyjából 30 millió forintba került az önkormányzatnak. Ha az egész kritikus állapotú vezetékrendszert cserélni szeretnénk az önkormányzatnak ez 150 millió forintba kerülne, plusz az útburkolat és egyéb javítások a költségeket 300 millióra duzzasztanák. Ezt pár éves távlat alatt az önkormányzat megtudná csinálni, de cserébe más fejlesztésre nem tudnánk fordítani erőforrásokat. Illetve az is lehetséges, hogy a kicserélendő vezetékek hossza jóval hosszabb a Pesti út, illetve a Vasút utca önmagukban lehet több mint 3km hosszú szakaszok. Úgy gondolom állami beavatkozás nélkül ezt az önkormányzat nem tudja megoldani. Az első irányvonal is részt vesz a probléma kezelésében. A frekvencia váltók, illetve a nyomás érzékelők és az okos tűzcsapok továbbá a tározó vízszint jelző rendszerét is modernebbre cseréltük. Ezzel azt értük el, hogy a csőtörések helyett egyéb meghibásodások jöttek fel. Ezt az üzemeltető felé jeleztük levélben, összeségében úgy gondolom a csőtörések száma csökkent azonban, az egyéb meghibásodások és a rendszer finomhangolása még megzavarják a hálózatot.

Sülysáp viszonylag vonzó agglomerációs település, közel helyezkedik el a fővároshoz és tömegközlekedési rendszerrel viszonylag rövid idő alatt bele lehet érni a fővárosba. Jelenleg hozzá vetőlegesen hány százaléka van Sülysápnak beépítve? Mennyi az a további terület, amelyet a városvezetés még beépítésre szánna? Mennyi a tervezett maximális lakosság szám? Ezek után mennyi lenne a beépített, illetve a zöld felületek aránya?

Pontos számokat nem tudok fejből. Azt azonban tudom, hogy a zöldfelületi mutatónk alacsony valamilyen okból kifolyólag. Pedig sok zöld felülettel rendelkezünk a kategória besorolásban, lehet van valami adminisztratív hiba. A település rendezési terv idén kerül módosításra. A telítődő agglomeráció következtében nem szeretnénk azokat az állapotokat elérni, mint Maglód vagy Gyömrő. A lakosság számot maximálisan nagyjából 10.000-12.000 főben állapítjuk meg. Ez nagyjából 25-30 éves távlat. nem szeretnénk egy élhetetlen város környezetet. Szigorítjuk a tervet. Egy 800 méteres telken a jövőben maximum 1 lakás létesítését engedélyezzük. a mostani szabályozás akár 3 lakást is enged. 50 év múlva is egy zöld Sülysápot szeretnénk látni. Úgy gondolom, hogy a zöldfelületeink megvannak, a bővítés helyett inkább a karbantartásra kell fókuszálnunk. A városközpontban az átalakítás után némileg csökken a zöldfelületek aránya, de cserébe az újonnan kialakított jóval rendezettebb lesz.

A munipoliszt gyakorlat tekinthetjük egy SMART tevékenységnek a város vezetés részéről. Várható egyéb okos beruházás létrejötte a városban? Mint például okos zebra, okos pad, elektromos autó töltőállomás?

Okos pad lesz a település központ pályázatban. A közvilágítás esetében nem láttuk értelmét az okosstervezésben, mert nincs meg hozzá még a megfelelő hálózat. Okos zebrákat egyelőre nem tervezünk, ez vehet más irányt. Több helyen 2 éve áll a zebra tervezés a közlekedési hatóság miatt. Egyelőre a sima zebrákat szeretnénk, esetleg a későbbiekben akár felokosítanánk őket. Tervben van egy elektromos busz beszerzés a pályázat feltétele egy 2 karos töltő kialakítása. Ezt a vasútállomás vagy a piactér környékén szeretnénk megvalósítani, ez még szintén nem dőlt el.

Mi a helyzet a dűlőkben? A korábban megtarott dülő fórumot sikeresnek értékeled? Az önkormányzat kapott visszajelzéseket a dűlőkben folytatott fejlesztésekkel kapcsolatban utépítés, közkút kivitelezés?

Ez akár csak a víz szintén egy országos méretű probléma. A dülő terület alapvetően egy lakhatásra tiltott terület. Ezek mezőgazdasági területek. Ide csak mezőgazdasági építményeket lehet építeni ezt több lakos kijátssza. Például egy tároló parketta burkolattal. Vannak olyanok, akik szociális alapon laknak ott, viszont van egy réteg, aki a belterületi telek árakat ezzel játssza ki. Magyarországon úgy is belehet jelentkezni lakcímként, ha nem szabályos lakóházzal rendelkezel. A választási év következtében a dűlőkben szabálytalanul beköltözők hangja felerősödött. Az önkormányzat érzékelve a problémát összehívott egy fórumot. Itt elmondtuk a rájuk vonatkozó jogszabályokat, ők pedig a panaszaikat. Az fórumot a magam részéről egy bizonyos szempontból pozitívnak értékeltem. A lakos és mi is tisztább képet kaptunk és igyekeztünk kidolgozni megoldásokat a problémákra. Azonban a szabálytalan beköltözők nem fognak prioritást élvezni az önkormányzat részéről. A dűlők esetében látok egy hosszútávú esélyt arra, hogy idővel belterületté nyilvánítjuk őket azonban ez évtizedes folyamat. Sülysápnak elsődlegesen a belterületein kell megoldani az ivóvíz, villany, út, és egyéb problémáit utána térhetünk csak át a dűlők fejlesztésére. Azonban a tanyagondnoki szolgáltatással például segítsük a dűlőkben élők mindennapjait az iskolákba történő eljutásban. Felmerült az is, hogy a közmű fejlesztési szolgáltatásba önerővel kell belépniük az önkormányzat támogatásával. Ezt a dűlőkben élő lakosok visszautasították. Az apró parcellák és alacsony telek szélességek miatt a standardút kivitelezhetetlen. Nagyjából ez a helyzet a dűlőkben.

5. Következtetések és javaslatok

5.1 Következtetések

Következtetéseimet a hipotéziseim mentén ismertetem.

Első hipotézisem, hogy *„A megkérdezett süllyes lakosság véleménye alapján a műszaki infrastruktúra elemei közül a vízhálózattal való elégedettség a legalacsonyabb, míg az elektromos hálózattal való elégedettség kimagasló.”* A hipotézist a lakossági kérdőíves megkérdezés és az alpolgármesteri interjú segítségével vizsgáltam. Az 34. ábrán látható, hogy a víz vonalas infrastruktúra minőségére vonatkozóan a kitöltők átlagosan 2,76 pontértéket adtak a maximálisan 5 értékű skálán. Az interjúból megtudtam, hogy ennek legfőbb oka, hogy a városban problémát okoznak a folyamatos csőtörések. A vízi közmű értékelése a többi elemhez képest (ahol a 3-as fölött mozgott a jelölés) jóval alacsonyabb. A 35. ábra - ami elektromos hálózat esetében mutatja az értékelést - látható, hogy a lakosság 3,8 pontra értékelt. Hasonló értéket csak a 38. ábra vasút, illetve a 37. ábrán szereplő szennyvízhálózat kapott. A felsorolt 8 vonalas infrastruktúra elemek közül átlag szempontjából az elektromos ellátás kapta a 2. legjobb értékelést (első a szennyvíz hálózat 3,81) továbbá a két településrész között az átlagban nem volt jelentős eltérés. **A hipotézisem ezek alapján igaznak bizonyult.**

Második hipotézisem, hogy *„Süllyes városban a süllyes városrészben jobb minőségű az utak és járdák állapota, mint a sápi városrészben.”* A hipotézist a saját megfigyelésen és vizsgálaton alapuló primer kutatás segítségével valósítottam meg. A 56. és az 57. ábrát ha összevetjük, melyeken a saját magam meghatározott jelölési rendszerem alapján láthatjuk, hogy milyen a két településrész úthálózatának minősége, szignifikáns eltérés nem figyelhető meg az úthálózat állapotában. Kivételt képez a dülő területe, amelyek mezőgazdasági ingatlan területeknek minősülnek. A járdahálózat esetén szintén nem figyelhetünk meg eltérést a két településrész között (58. és 59. ábra). A frekvenciált területeken, mint a közintézmények, pályaudvarok vagy közterek esetén összefüggő szélesebb járda van kiépítve. A többi terület esetén általában rosszabb minőségű járda található vagy egyáltalán nincs kiépítve járdahálózat. Ez mindkét településrészen egyaránt igaz. A 51. ábrán a külsős kitöltők véleménye jobban reprezentálja az egyéni kutatásomból származó belső úthálózat állapotot. Vizsgálatom alapján ez a **hipotézisem**

hamisnak bizonyult, mert nincs különbség a két városrész út és járda hálózatának állapota között.

Harmadik hipotézisem a következő: *„Sülysáp település várossá nyilvánításának hatására a műszaki infrastruktúra fejlődése lendületet kapott.”* A hipotézist a KSH adatainak elemzésével, az Egyensúly Intézet kutatási eredményeinek elemzésével és a kérdőíves megkérdezés segítségével vizsgáltam. A Központi Statisztikai Hivatal adataiból látható (1. táblázat), hogy a 2013-ban várossá nyilvánított települések közül Sülysápon pozitív irányba mutat a vándorlási index, míg más településeken inkább csökken a lakosság létszáma. Az Egyensúly Intézet kutatásában a 2014-2021-es időszakban Sülysápon volt a legnagyobb fejlődés (2. táblázat), a 2013-ban várossá avatott települések között. A kérdőíves lekérdezésből is az látszik, hogy a megkérdezett műszaki infrastruktúra elemek nagyrészt a városlakók elégedettek, mely infrastruktúra jelentős része a várossá nyilvánítást követően fejlődött. **A hipotézisem igaznak bizonyult, mert a vizsgálatom azt igazolta, hogy a város fejlődése az elmúlt évtizedben jelentős volt, a lakosság meg van elégedve a fejlődés mértékével és ütemével.**

Negyedik hipotézisem az volt, hogy *„A megkérdezett Sülysápon élők a kereskedelmi szolgáltatásokkal kevésbé elégedettek, mint az egyéb szolgáltatásokkal.”* A hipotézist a lakossági kérdőíves megkérdezés segítségével vizsgáltam. A 29. ábráról leolvasható, hogy a kereskedelmi szolgáltatások átlaga 3,22 pont lett (5-ös skálán). A többi megkérdezett elem közül egyedül a fogorvosi ellátás kapott rosszabb értékelést. **A lakossági értékelést figyelembe véve a hipotézisem igaznak bizonyult.**

Ötödik hipotézisem, hogy *„A nagybevásárlásokat a Sülysápon élő megkérdezettek többsége nem Sülysápon valósítja meg.”* A hipotézist a lakossági kérdőíves megkérdezés és az interjú segítségével vizsgáltam. A 31. ábrán látható, hogy a megkérdezettek több mint 63%-a városon kívül valósítja meg a nagybevásárlásait. A nem Sülysápon vásárlók főként Maglódon (34%-uk), Budapesten (24%-uk), illetve Nagykátán (20%-uk) vásárolnak, de vannak, akik Vecsésen, Monoron, Gyömrőn, esetleg Gödöllőn valósítják meg a nagybevásárlásaikat (33. ábra). Az alpolgármesterrel készített interjúmból kiderült, hogy a város tisztában van ezzel a problémával és a pláza stop törvény következtében ezen jelenleg nem tudnak változtatni. Ezen okok következményeként **a hipotézisem igaznak bizonyult.**

Hatodik hipotézisem, hogy „Az értéktári elemek közül a legtöbben a templomokat, a Sülysápi halastavakat és a Sápi-patak forrást ismerik.” A hipotézist a lakossági kérdőíves megkérdezés segítségével vizsgáltam. A 42. ábrán látható, hogy a sülyi lakosság top 4 megjelölésként az általam hipotézisként felállított elemeket jelölték meg. Az 55. ábráról azonban leolvasható, hogy a Sülysápon kívül élők esetében a sorrend valamelyest eltér. A templomok és a Sülysápi halastavak szintén az első 3 legismertebb értéktár elemek. A Sápi-patak forrását kevesebben ismerik (6.). Összességében elmondható, hogy **mind a helyiek, mind a települést ismerő nem Sülysápon élő kitöltők a templomokat, a Sülysápi halastavakat és a Sápi-patak forrást ismerik leginkább a helyi értéktár elemei közül, ezért a hipotézisem igaznak bizonyult.**

Hetedik hipotézisem „A kitöltők többsége a városban megrendezett események közül a Városnapot, illetve a Mackó Fesztivált ismeri.” A hipotézist a lakossági kérdőíves megkérdezés és az interjú segítségével vizsgáltam. A 43. ábrán látható, hogy a kitöltők a rövid válaszos kérdésre legtöbbször a Városnapot, illetve a Mackó fesztivált említették meg. A Sülysápon kívül élők körében is ez a két válasz volt a leggyakoribb. Az alpolgármesterrel úrral készített interjúból is kiderült, hogy a város ennek a két eseménynek a lebonyolítására komoly összegeket fordít, amely az események látogatottságán, illetve a kitöltők válaszain is meglátszik. **A hipotézisem igaznak bizonyult.**

Nyolcadik hipotézisem, hogy „A megkérdezett sülysápi lakosok nagyobb aránya Sülysápon kívül vállal munkát.” A hipotézist a lakossági kérdőíves megkérdezés segítségével vizsgáltam. A 20. ábrán látható, hogy a megkérdezett lakosság nagyobb része Sülysápon kívül vállal munkát. A 87 fő sülysápi megkérdezettből mindösszesen 22 fő dolgozik a településen, ebből 3 kitöltő nem csak Sülysáp, hanem annak vonzáskörzetében is. A válaszokból látszik, hogy Sülysápnak inkább agglomerációs szerepe van munkalehetőség terén, továbbra is a főváros dominál. Ennek következtében **a hipotézisem igaznak bizonyult.**

Kilencedik hipotézisem „A sülysápi lakosok nagytöbbsége nem tervez elköltözni Sülysápról.” A hipotézist a lakossági kérdőíves megkérdezés segítségével vizsgáltam. Az 24. ábráról leolvasható, hogy a lakosság nagytöbbsége (63%) nem tervez elköltözni a városból. Ezt az is megerősíti, hogy az általános adatok fejezetben a kitöltők nagytöbbsége több mint 15 éve Sülysápon él. A kitöltők nagyrésze már a városi rang előtt is a település lakói voltak. A kitöltők más városokhoz képes rosszabbul teljesítő szolgáltatási vagy infrastrukturális elemek ellenére is szeretnek Sülysápon élni. **A hipotézisem igaznak bizonyult.**

A kilenc hipotézisem közül 8 hipotézis esetén, sok esetben több vizsgálati módszert is alkalmazva tudtam igazolni a feltevéseimet. 1 hipotézisem esetén a feltevésém ellenkezőjét tudtam igazolni, tehát a hipotézisem hamisnak bizonyult.

5.2 Javaslatok

A személyes interjú kapcsán felvettem a kérdőívben is feltett kérdések problémáit és úgy gondolom, hogy a városvezetés tisztában van ezekkel és igyekszik orvosolni is őket a tőle telhető módon. Véleményem szerint a városvezetésnek **folytatnia kell az út és járdaépítési programját**. Elsődlegesen a sárga jelölésű útszakaszokat kell leaszfaltozni, utána pedig a dűlőkben lévő utak állapotán javítani. A járdahálózat esetén a 31-es út melletti szakaszokon kellene folytatni a fejlesztéseket.

A **bolti hálózat fejlesztése** kapcsán, ha multinacionális vállalat nem telepedhet meg a pláza stop következtében, akkor a **helyi vállalkozókat lenne szükséges és érdemes támogatni**. Ennek egyik módja lenne, hogy az önkormányzat hirdethetné a város havi lapjában ingyenesen őket. Támogathatná az újonnan induló vállalkozásokat, amelyek olyan szolgáltatási vagy kereskedelmi egységet indítanak, amelyek még nincsenek a városban.

Az olyan városbéli **természeti látványosságokhoz**, mint a Sári forrás vagy a halastavak az önkormányzatnak létre kellene hoznia **gyalogosan és kerékpárral is járható, biztonságos útvonalakat**. Kezdetben a földút eligazításával, majd egy bicikli út létesítésével elsőnek a halas tavakig, majd a forrásig történő bővítésével.

A településnek több jól működő, a városi lakosság és a környező településekből is látogatott programja van. A **városnap** esetében úgy gondolom, hogy az önkormányzat fontolóra vehetné az erre az eseményre szánt költségek csökkentését vagy az esemény újragondolását. Egy top kategóriás előadó esetén a Süllyápon élőkön túl a környező települések lakosainak is nyújt szórakozást. Célszerű lenne a programot úgy alakítani, hogy a városban működő vállalkozások, civil szervezetek, esetleg az önkormányzat is profitáljon a megjelenő vendégek költségeiből. Az interjúból is kiderült, hogy nagy költségvonzata van egy ilyen rendezvénynek, de bevételi oldalon a város keveset profitál belőle. A **Mackó Fesztivál** azonban sokkal inkább a **helyi értékekre fókuszál és kisebb költségekből működik**, ezért ennek támogatására nagyobb hangsúly kerülhetne. A **felszabaduló forrásokat egyéb falusias, kisvárosias programok Süllyápon való meghonosításra lehetne fordítani**, mint a kiske báb készítés és égetés, városi locsolkodás vagy Márton napi libator megrendezése. Ezek a kisvárosi programok táptalajt biztosíthatnának akár a korábban említett **slow, vagy öko turizmusnak**. Javaslom

vendégházak kialakítását a városban. Az egyik szinte szomszédos település Tóalmás mintájára. Olyan területen, ahol a megszállni vágyó vendég kitudnak szakadni a szürke hétköznapiokból és egyé tud válni a természettel. Erre a célra a sápi területek tökéletesen megfelelnek. A helyi gazdákkal a város szerződhetne a turizmusi programok bővítése érdekében. Például a Sajtár Tanyával, akik megtaníthatnák a turistáknak a kecske sajt elkészítését. A turizmus fejlődését szintén segítenék a **SMART fejlesztések**, melyek a település kisvárosi hangulatát nem rontanák, azonban az ott élők és az ide látogatók komfortérzetét jelentősen javítanák.

A megkérdezettek jelentős része nem Sülysápon dolgozik annak ellenére, hogy a város munkaerőpiaca gazdag. A **városban megtalálható munkahelyek hirdetésének kihangsúlyozása** úgy gondolom, hogy csökkenthetné a városon kívül dolgozók számát.

Több tőke erős vállalkozás is található Sülysápon, mint az Ebm Papst Kft vagy a Stobag Alunorm Kft, amelyek helyben kínálnak olyan mértékű fizetést, mint a fővárosi vagy más városok multinacionális cégei, azonban a lakosságot helyben foglalkoztatnák. A vállalkozások nagy része csak a saját social média felületén ad fel hirdetéseket. Ha **a város honlapján** erre egy külön felület létesülne növekedhetne a helyben dolgozók száma és a cégek önkormányzattal való kapcsolata is fejlődhetne.

6. Összegzés

Sülysáp a várossá válását követően óriási fejlődésen ment keresztül. Úgy érzem, hogy a város vezetés tisztában van Sülysáp település képével. Tudják, hogy a város sosem fog egy nagyvárossá fejlődni, de nem is feladata neki. Erre a szerepkörre vannak jobb helyzetben lévő települések a vármegyén belül, mint elhelyezkedésben, mint egyéb mutatók szempontjából. Sülysáp jövőképe egy önállóan működő, folyamatosan fejlődő zöld városé, amely tisztában van a lakosok problémáival és igyekszik megoldani vagy mérsékelni azokat a fennálló pénzügyi és egyéb forrásaik mértékében.

Vizsgálatomban célom volt, hogy megvizsgáljam Sülysáp település várossá válásának hatásait, a jelenlegi műszaki infrastruktúra állapotát, a szolgáltatási szintet és górcső alá vegyem a lakosok mindennapjait.

Primer és szekunder kutatások segítségével végeztem az általam megfogalmazott **9 hipotézis** igazolását. **KSH adatok elemzésével,** illetve az **Egyensúly Intézet kutatása** alapján végeztem vizsgálatokat Sülysáp település és a környező települések, valamint a 2013-ban várossá nyilvánított települések összehasonlító elemzése kapcsán. **Kérdőíves megkérdezés** Sülysáp szolgáltatási és vonalas infrastrukturális állapotáról a városban és a városon kívül élő kitöltők köréből, ahol **103 értékelhető kitöltés** valósult meg. **Megfigyelésen alapuló egyéni kutatást** valósítottam meg a városban megtalálható **járda és úthálózat állapotáról,** ahol saját skálarendszer kidolgozása mellett értékeltem a teljes város úthálózatát és járdahálózatát. **Mélyinterjú keretében Sülysáp alpolgármesterével** beszélgettem a város programjairól, állapotáról, fejlődéséről és a jövőbeli kilátásokról.

Vizsgálataim alapján megállapítottam, hogy fejlesztések szempontjából a település folyamatosan fejlődésen megy keresztül. A fejlesztések frekvenciáján zajlanak. Itt most különös tekintettel a járdahálózatra gondolok. A legfontosabb közintézmények, mint az iskolák, óvodák, a bölcsőde, egészségház vagy a polgármesteri hivatal épülete már mind megközelíthető gyalogosan és biciklivel egyaránt, biztonságosan. A városvezetés előrelátóan gondolkodik. Igyekszik energiatakarékos beruházásokat véghez vinni, továbbá mindig visz át maradványértéket az előző év költségvetéséből. A lakosok nagytöbbsége szeret Sülysápon élni, illetve több potenciális beköltözőre számíthat a város az agglomerációs gyűrű kiszélesedésének követően. Különösen pozitív gondolkodásmódnak tekintem azt, amit az alpolgármester úr említett, hogy a népességszámot maximálisan 12.000 főben állapítják meg, illetve a zöldfelületeket igyekeznek meghagyni. Ezenkívül a rendezési terv átalakításával nem hagynak

teret a kisvárosi képet romboló iker, illetve sorházak építésére. A várost érintő súlyosabb problémák, mint a demográfiai mutatók esetén, a növekvő öregedési index vagy az infrastruktúra esetében az elöregedett ivóvíz hálózat, illetve az illegális házépítések a dűlő területeken nem csak Sülysápot, hanem Magyarország szinte egészét érintő országos problémák. Ezeket az önkormányzat igyekszik orvosolni.

A városvezetés nyitott az innovációra, az interjú során kiderült, hogy az általam javasolt okoseszközök közül több elem is beszerzés vagy legalább tervezés szintjén áll.

A **turizmus fejlesztése** szempontjából alpolgármester úrral mindketten a természeti értékek felé történő turisztikában látjuk Sülysáp jövőjét. A Slow illetve az Ökoturizmus sok hasonlóságot hordoz magában. Abban is egyet értünk, hogy a turizmus megteremtéséhez elsőként a szálláshelyeket kell kialakítanunk a városban. Azonban úgy gondolom, hogy a turizmus fejlesztését még ebben az önkormányzati ciklusban meg kell kezdeni. Sülysáp nagyon egyszerű ipar szempontjából, csak termeléssel és összeszereléssel foglalkozik. A kérdőívből, illetve az interjúból is meglátszik, hogy a szolgáltatási szektor területén fejlődnie kell a városnak. A turizmus fejlesztése idővel magával hozná a szolgáltatói szektor fejlődését, a város bevételi forrásai nem lennének annyira kitétetek, nem csak a termelői iparra tudna később támaszkodni. A szomszédos településekkel történő együttműködéseket továbbra is úgy gondolom, hogy fontos lenne pozitív irányba elmozdítani. Ha az önkormányzatok nem is hajlandók együtt dolgozni, akkor a szomszédos települések vállalkozóit kell megszólítani és velük összeállítani programokat a Slow vagy Ökoturizmus jegyében. Illetve a más településeken élő vállalkozók talán közös lobbitevékenységgel elősegíthetnék a települések közötti együttműködést, mert a fő cél a térség együttes fejlesztése lenne.

Az elmúlt kicsit több mint egy évtized alatt úgy gondolom, hogy Sülysáp óriási fejlődésen ment keresztül. Habár a városi címet talán 2013-ban az akkori demográfia és infrastruktúra nem teljesen indokolta, addig a járáson belül már akkor is kiemelkedett a település. A járás többi tagjához képest erős iparral növekvő népességgel és aktív közösséggel rendelkezik. Mindemellett szükség volt egy további centrum szerepkörrel bíró településre Nagykáta és Tápiószele mellé, így gyakorlatilag Sülysápnak megelőlegezték a városi címet. Úgy gondolom a beruházások létrejöttével és a folyamatos fejlesztésekkel 10 év elteltével sikerült felnőnie ehhez a kitüntetett ranghoz.

Szakirodalom jegyzék

Ritó Evelin (2020): Az okos város, mint a digitalizáció nagy vívmánya, <https://hunexpert.hu/wp-content/uploads/2020/03/dr.-Rit%C3%B3-Evelin-Az-okos-v%C3%A1ros-mint-a-digitaliz%C3%A1ci%C3%B3-nagy-v%C3%ADvm%C3%A1nya.pdf>

2024.10.10. Digitális non profit kft

Kőszegfalvi György (2009) Infrastruktúra, életkörülmények. Területi statisztika 2009/1 szám (letöltés: 2024.10.10.)

Németh Sándor (2009) Mintha városból mintha városba A magyar urbanizáció mennyiségi útja és minőségi átmenete https://real.mtak.hu/194072/1/ts2009_01_02.pdf 2024.10.10

Dr Kulcsár J. László (2008/5) Rendhagyó gondolatok a várossá nyilvánításról a megkésett fejlődés kontextusában https://real.mtak.hu/194046/1/ts2008_05_01.pdf 2024.10.10

Pirisi Gábor-Trócsányi András (2015) [https://www.researchgate.net/publication/274717350_Bovulo_allomany_-](https://www.researchgate.net/publication/274717350_Bovulo_allomany_-_zsugorodo_elemek_A_XXI_szazadi_kisvarosi_urbanizacio_ketarcusaga_Magyarorszagon)

[_zsugorodo_elemek_A_XXI_szazadi_kisvarosi_urbanizacio_ketarcusaga_Magyarorszagon](https://www.researchgate.net/publication/274717350_Bovulo_allomany_-_zsugorodo_elemek_A_XXI_szazadi_kisvarosi_urbanizacio_ketarcusaga_Magyarorszagon)

Győri Róbert Mikle György (2017) A fejlettségi területi különbségeinek változása Magyarországon,1910-2011 2024.10.10 Tér és társadalom 31. évf 3.szám

Piskóti István-Marien Anita-Papp Adrienn-Nagy Katalin (2023) Slow és Turizmus a kisvárosfejlesztési alternatíva!? 2024.10.10

<https://journals.lib.pte.hu/index.php/mm/article/view/5879/6038>

Káposzta József, Honvári Patrícia (2019) A SMART falu koncepciójának főbb összefüggései és kapcsolódása a hazai vidékgazdaság fejlesztési stratégiájához https://real.mtak.hu/91647/2/kaposzta_SMART.pdf 2024. 10. 10

Piskóti István-Marien Anita-Papp Adrien-Nagy Katalin (2022) Kisváros a trendi hely marketingkihívásai

https://d1wqtxts1xzle7.cloudfront.net/105181305/2022_Kari_Konferencia_Lillafured-libre.pdf?1692641630=&response-content-disposition=inline%3B+filename%3DKisvaros_a_trendi_hely_marketingkihivasa.pdf&Expires=1728577841&Signature=faWvkOvsX~Hnz5xrGmpgnYsmHEUmIzx7Ox0KrAnevUd6~uz26cQ30F3vJeWFHbbrTejOF1WQAqEtEKJe~xZE2AFOLGtm09mNLPwcjQUyWuQqaFXGNliFy7B4aRWHmXqaMLZEPioPXivjIYAtKX0cSBSIIQsUOG6M25QwUUn0vn1yCVDjHvij33ALt2usDJE6p50KbdKWU~H09UgsjktmQp8mtczo5JkU2VU8NjCyngqPdrX1H9sf6l8YohVTFnx2zv1rFQKoZhtfq5YvO6ffhpeKUspnayeRACn0tMQWUNsveHOGmbfhD6FSP

[6jZg3jxfFTJPLyhq3DrDVgBou2IQ &Key-Pair-Id=APKAJLOHF5GGSLRBV4ZA](https://www.sulysap.hu/?module=news&fname=tortenet)

2024.10.10 „Mérleg és kihívások” XII Nemzetközi Tudományos Konferencia

https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/337549/14-820-what-are-future-cities.pdf

<https://www.sulysap.hu/?module=news&fname=tortenet>

<https://geogo.elte.hu/segedanyagok/szakmodszertani-felkeszueles-segedanyagai/foldrajzi-fogalomtar/17-nepesseg-es-telepules>

<http://okosvaros.lechnerkozpont.hu/hu/peldatar>

<https://www.bessproject.eu/hu>

[https://urban-mobility-observatory.transport.ec.europa.eu/document/download/316477c8-d7c6-41b8-93d3-](https://urban-mobility-observatory.transport.ec.europa.eu/document/download/316477c8-d7c6-41b8-93d3-65742c9091d8_en?filename=sumps_smaller_cities_and_towns_hungarian%20translation.pdf)

[65742c9091d8_en?filename=sumps_smaller_cities_and_towns_hungarian%20translation.pdf](https://urban-mobility-observatory.transport.ec.europa.eu/document/download/316477c8-d7c6-41b8-93d3-65742c9091d8_en?filename=sumps_smaller_cities_and_towns_hungarian%20translation.pdf)

<https://www.varossanyilvanitas.hu/varossa-nyilvanitas-2013.html>

<https://stat.dbhir.com/telepules/S%C3%BClys%C3%A1p>

<https://geogo.elte.hu/segedanyagok/szakmodszertani-felkeszueles-segedanyagai/foldrajzi-fogalomtar/17-nepesseg-es-telepules>

<https://energy-hungary.hu/referencia/napelem-parkok/sulysap-napelempark-epitese/>

<https://www.sulysap.hu/?module=news&action=show&nid=231834>

<https://egyensulyintezet.hu/ei-telepulesindex-2023/>

https://egyensulyintezet.hu/wp-content/uploads/2024/01/Telepulesindex_2024.pdf

<https://njt.hu/jogszabaly/2012-321-20-22>

<https://njt.hu/jogszabaly/2011-189-00-00>

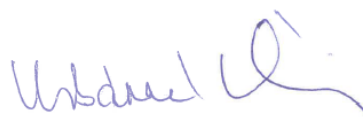
NYILATKOZAT

Urbánné Malomsoki Mónika (hallgató Neptun azonosítója: HPL4AE) konzulenseként nyilatkozom arról, hogy a szakdolgozatot áttekintettem, a hallgatót az irodalmi források korrekt kezelésének követelményeiről, jogi és etikai szabályairól tájékoztattam.

A szakdolgozatot a záróvizsgán történő védeésre **javaslom**.

A dolgozat állam- vagy szolgálati titkot tartalmaz: igen **nem**

Kelt: Gödöllő, 2024. november 04.

belső konzulens

NYILATKOZAT

szakdolgozat nyilvános hozzáféréséről és eredetiségéről

A hallgató neve: Papp Balázs
A Hallgató Neptun kódja: HPL4AE
A dolgozat címe: Sülysáp település fejlesztési lehetőségeinek vizsgálata
A megjelenés éve: 2024
A konzulens intézetének neve: Vidékfejlesztés és Fenntartható Gazdaság Intézet
A konzulens tanszékének a neve: Vidék- és Területfejlesztési Tanszék

Kijelentem, hogy az általam benyújtott szakdolgozat egyéni, eredeti jellegű, saját szellemi alkotásom. Azon részeket, melyeket más szerzők munkájából vettem át, egyértelműen megjelöltem, és az irodalomjegyzékben szerepeltettem.

Ha a fenti nyilatkozattal valótlan állítottam, tudomásul veszem, hogy a záróvizsga-bizottság a záróvizsgából kizár és a záróvizsgát csak új dolgozat készítése után tehetek.

A leadott dolgozat, mely PDF dokumentum, szerkesztését nem, megtekintését és nyomtatását engedélyezem.

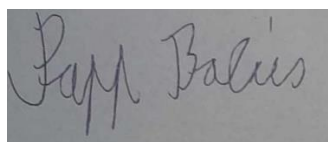
Tudomásul veszem, hogy az általam készített dolgozatra, mint szellemi alkotás felhasználására, hasznosítására a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem mindenkori szellemi tulajdonkezelési szabályzatában megfogalmazottak érvényesek.

Tudomásul veszem, hogy dolgozatom elektronikus változata feltöltésre kerül a Magyar Agrár- és Élettudományi Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumba. Tudomásul veszem, hogy a megvédett és

- nem titkosított dolgozat a védést követően
- titkosításra engedélyezett dolgozat a benyújtásától számított 5 év eltelte után

nyilvánosan elérhető és kereshető lesz az Egyetem MATER Hallgatói Dolgozatok repozitóriumban.

Kelt: 2024 év 11 hó 04 nap

Hallgató aláírása